

DINOVENA IDEA DE LA CAL PER FER AVANÇAR EL PAÍS

Posem el segell del Borbó i de la Mariana de cap per avall. Són dos símbols que menyspreen la nostra llengua, el Borbó; monarca espanyol; i la Mariana; símbol de la República francesa.

L'ESTEL

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

paisoscatalans.org/estel
E MAIL focifum@teleline.es

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XXII. NÚMERO 484

1er DE JUNY DEL 2002

PREU 2 €

“Operación Triunfo” al Camp Del Mallorca

Xenoa va cantar La Balanguera, Himne Oficial de Mallorca al

concert que van donar els joves de Operación Triunfo al camp del

Mallorca.

La presidenta del Consell de Mallorca, Mre Antònia Munar i Riutort està molt contenta de la mostra d'afecte i respecte cap a la nostra illa que demostra Xenoa.

La cantant va ésser rebuda per la presidenta de Mallorca el passat 28 de Febrer i va agrair a la presidenta el recolzament que havia rebut de la Institució.

La sala d'audiències de Palau Reial es va omplir de nins i nines per veure de prop i aconseguir una foto signada per Xenoa.

La Balanguera es un poema de Joan Alcover, musicat per Amadeu Vives. L'any 1.999 va ésser declarat himne oficial de Mallorca.

La presidenta del Consell de Mallorca Mre Antònia Munar i na "Xenoa"

Xenoa cantà la Balanguera acompanyada per totes les seves "fans".

LA BALANGUERA

La Balanguera misteriosa
Com una aranya d'art subtil.
Buida que buida sa filosa,
De nostra vida treu lo fil.
Com una parca be cavil·la
Teixint la tela per demà.
La Balanguera fila, fila
La Balanguera filarà.

Girant l'ullada cap enrera
Guaita les ombres de l'avior,
I de la nova primavera
Sap on s'amaga la llavor.
Sap que la soca més s'enfila

Com més endins pot arrelar.

La Balanguera fila, fila
La Balanguera filarà.

De tradicions i d'esperances
Tix la senyera pel jovent
Com qui fa un vel de noviances.
Amb cabelleres d'or i argent
De la infantesa que s'enfila,
De la vellura que se'n va.

La Balanguera fila, fila
La Balanguera filarà. Ω

LA
REVISTA
DELS
EMPRESARIS

S'ARENAL DE MALLORCA

N'Antònia Fructuoso acaba d'obrir la botiga de Moda Femenina XOCOLAT al costat del Pont dels Jueus de S'Arenal. Tel. 971 743 471

N'Eliseu Ferrer i na Margalida Medina regenten des de fa 36 anys la botiga Discosilba a S'Arenal. Amb n'Eliseu ens coneguerem l'any 1964 a l'Hotel Impala, just davant Cal Rei que és el Palau de Marivent de Ciutat. Jo feia de conserge i ell feia de maître. N'Eliseu i na Margalida han tingut 4 fills i fins ara 4 nets. Tel. 971 744 654

En José Luis Martín va venir de Toledo a Mallorca ara fa 38 anys. Va tenir botiga d'art de Toledo durant 2 anys a Cala Rajada, però no li agradà i va posar botiga a S'Arenal de Mallorca. Actualment te dues botigues a S'Arenal. Ens conta que els turistes no compren les espases i els escuts com abans i per això ven perles de Mallorca i altres records. Tel. 971 262 957

Fa un any que na Silvia Gutowski d'Alemanya ha obert la botiga "All about neils" a S'Arenal. Poleix i pinta les ungles a les senyores. Tel. 650 839 766

En Joan M. Moreno amb la seva dona Maria J. Martínez i n'Ivan Barra i la seva dona Verónica Fuchslocher acaben d'associar-se per fundar l'empresa FYRTER Comunicacions a la carretera Militar de S'Arenal. Són representants oficials de telefonia Amena Vodafone a Mallorca: Línia de telefonia mòbil, venda de telèfons i accessoris, reparacions, re càrrega. Els trobareu al 667 095 098

Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

* Els Països Catalans hem guanyat la lliga de futbol d'enguany. No han guanyat els Països Castellans, ni els Països Bascos, ni els Països Gallecs. Ha estat l'equip de la segona ciutat catalana que és València, una ciutat que parla quasi sempre castellà, però que encara diu "Amunt, València" i que si els escometeu amb el mot "Valencians!", vos contestaran "D'enpeus germans". Els illencs, els princepatins, els andorrans

i els rossellonesos estam d'enhonorabona. Aquesta vegada hem guanyat al Drac.

* Acampallengua a Binissalem. Hi anam amb na Loli i na Sussana que se troben en el seu ambient donada la seva minoria d'edat i la dels acampats. A l'horabaixa no hi erem. El que si hi era, fou en Damià Quetgles que a l'andana del diari Balears del dilluns escri-

via: Acampallengua. Comissió social de la llengua. Campanya per a l'ús social de la llengua. I Rosa Calafat recordant l'Estel, aquesta publicació tan necessària encara i de futur incert per l'edat d'en Mateu Marió, que la llengua és vehicle d'expressió, però també d'interpretació. És un enfocament ecolingüístic del present: un tot de mitges veritats, un tot de vint i pico d'anys de llei de normalització i de realitat política desnormalitzadora...

* Diuen els diaris de Ciutat que en Rabasco és el nostre Le Pen particular. Efectivament, la seva xenofòbia contra els mallorquins és tan forta com la d'en Le Pen contra els moros i els negres.

A propòsit de els tanques publicitàries que hi ha per la comarca, diu la gent que n'hi ha trenta i que cada cuna costa 1500 € al més. I fa mesos i mesos que se poden veure a les carreteres. Només Espanya pot pagar aquesta doblada a l'ex policia espanyol per anar contra els mallorquins. Aquestes tanques demanen el bilingüisme, però hem mirat la seva plana web i només està en castellà, diu la plana que tenen en projecte posar-la en anglès i en alemany. De català res de res. Ja ho veieu companys: aquest és el vil lingüisme d'en Rabasco i dels seus. Qualsevol llengua manco la llengua dels mallorquins. I els peperos de Lluçmajor, recolzen aquesta gent! Ω

Aquells còmics del setè art

L'impuls i la necessitat de riure és quelcom consubstancial a l'home. La permanència de la **comèdia** a través de les èpoques demostra que sempre ha tengut i tindrà un mercat prou ampli. Fet i fet, sempre ha significat, per al gran públic, una evasió dels problemes, alhora que una crítica divertida, despietada i lúcida de persones, institucions i situacions diverses.

El **cinema còmic** sorgí lligat al naixement del cinema, concretament a França (la primera escena còmica de la història del cinema és la de **El regador regat**, al 1896, dels germans **Lumière**, els inventors del cinematògraf). En la primera dècada del segle XX sorgiren una munió de comedians que avançaren els elements que trobarien alguns anys més tard en les cintes còmiques americanes: persecució, carreres, trompades, batculades... Contrastant, però, amb aquests actors burlescos de la primeríssima època del nou art, l'aparició dels quals era molt semblant a la tradicional del pallaso grotesc i mal vestit, aparegué la primera gran estrella internacional del cinema i el primer gran còmic mundial: el francès **Max Linder**, que amb el seu perfil elegant i amb bigoti impertinent fou el qui intuï millor les possibilitats expressives de l'anomenada **llanterna màgica**—rodà més de cent pel·lícules entre 1905 i 1914, malauradament la majoria perdudes.

Però fou a Amèrica, sobretot arran de la primera gran guerra, on es desenvolupà una gran indústria cinematogràfica. Allà, el cinema còmic nord-americà va tenir dos autèntics creadors: **Nack Sen-**

net i Hal Roach. Sennet, amb la seva productora, la **Keystone**, creada al 1912, esdevingué el pilar fonamental en què s'assentà, definitivament, el millor cine còmic del tots els temps (en els estudis de la Keystone començaren les seves carreres futures estrelles com Charles Chaplin, Harold Lloyd i Harry Langdon). Les cintes de Sennet i de Roach, especialment les del primer, fruïen d'un ritme molt accelerat, d'una acció frenètica en què es prodigaven les persecucions boges—amb els inevitables policies com a víctimes propiciatòries—, els consabuts cops o punyades i les indefugibles i aparatoses caigudes.

D'aquelles primeres pel·lícules, que es podrien dir "primitives", a les que se realitzaren a mitjans dels anys vint, hi havia un veritable abisme. Les situacions argumentals estaven pensades en funció del "gag", amb el qual hom havia d'aconseguir un impacte visual. El públic el percebia, i darrera aquest s'esperava el següent. En aquest sentit, podríem dir que els films còmics no tenien límits coneguts. S'hi desbordava imaginació i qualsevol motiu convertia la trama argumental en les més diverses situacions de caràcter desbaratat.

A partir de 1914 el gènere còmic comença a experimentar canvis notables, perquè el cinema també es transformà cap a noves formes d'expressió visual, en què els gestos desmesurats dels còmics d'aleshores quedaven arraconats amb l'aparició de mestres nous en la pantalla. Cal esmentar ací actors bufonescos tan destacats com Ben Turpin, el popular guerro del

cel·luloide, **Charley Chase**, **Harry "Snub" Pollard**, **Roscoe "Fatty" Arbuckle**, **Larry Semon**, conegut per aquí com "Jaimito", l'increïble **Harold Lloyd**, el de les ulleres de conxa i capell de palla, sempre a punt de caure, ja sia d'una bastida o d'una esfera de rellotge, i, encara, **Stan Laurel i Oliver Hardy**, la millor parella còmica al llarg de la història del cinema d'humor. Cada un d'ells tenia una identitat pròpia i definida que caracteritzava la seva comicitat i els feia únics. Llur inventiva i els recursos amb que solucionaven les situacions més inversemblants eren verament extraordinaris, cosa que els convertia en una mena de divertits subvertidors de l'ordre establert.

Però els tres gran còmics de l'època muda, la personalitat i qualitat dels quals excel·lí per sobre dels altres, foren **Charles Chaplin**, **Buster Keaton** i **Harry Langdon**. El primer és, indiscutiblement, el "rei de l'humor", el primer actor "bufó" del món. La seva forma i estil inconfusible, amb el personatge entranyable de **Charlot**, el feu molt popular tant als EUA com a Europa, principalment a partir de 1918 (films com **Vida de gos**, **Armes a l'espatlla**, **el Pelegrí** o **Dia de pagament**, el portaren a la conquesta definitiva de l'"estrellat" cinematogràfic). Les seves cintes ens sorprenen sobretot per l'abundància de detalls còmics i per la minuciositat extraordinària de la posada en escena—sempre concedí poc marge a la improvisació, i va ser potser el primer que repetia totes les escenes fins que es sentia satisfet de la seva obra.

Els altres dos grans còmics del

gènere burlesc, **Keaton** i **Langdon**, parteixen del mateix punt de l'escala de l'humor, ço és, la ignorància total del món que els envolta, tot reduint-lo a l'absurd. Tant l'un com l'altre s'avançaren a la seva època i s'endinsaren en un món meravellós convertit en somni dels seus propis somnis. Llurs formes expressives, sovint poc enteses pel gran públic, s'enriquien d'un univers poètic interior molt personal, palesat especialment en les pel·lícules de Langdon, com a **The strong man**, de Frank Kapra. De Keaton (conegut també com a "Pamplinas") cal afegir-hi que fou l'únic que artísticament pogué competir amb Chaplin. Amb el seu personatge d'aparença impertorbable i un xic beneïta és, segurament, el còmic que ha aconseguit ésser més expressiu amb més gran sobrietat de mitjans, cosa que li conferí un segell de comicitat autèntic i molt especial (ho demostren a bastament **El maquinista de la general**, **El modern Sherlock Holmes** o **L'heroi del riu**).

Tots aquest còmics inoblidables foren capaços de fer somniar a la humanitat, car ells sempre varen posseir el secret de fer realitat els nostres somnis més impossibles. Aquelles pel·lícules, amb aquells actors que semblaven gran acrobates, i amb uns gags visuals delirants d'allò més imaginatiu, pretengueren, decididament, convertir-se en una fàbrica de somnis per a l'espectador. I no cal dir que ho aconseguiren plenament, no debades aquella època va ser l'edat d'or del cinema còmic. Ω

Andreu Salom i Mir

CATALANS: RECLAMEM ELS PAPERS DE SALAMANCA!

Exigim que siguin retornats els documents sostrets pels franquistes a les institucions catalanes l'any 1939. El fet que l'actual Govern espanyol pretengui mantenir els documents a Salamanca, i exposar-los el mes d'octubre, va contra els criteris d'arxivística de la UNESCO i és un «autèntic escàndol» com ha manifestat el professor Paul Preston, principal historiador britànic de la Guerra del 1936-1939. Sobretot, és un afront a la dignitat de tots els catalans. Ω

donem suport a la COMISSIÓ DE LA DIGNITAT

e-mail: dignitat@patal.com

<mailto:dignitat@patal.com>

web:

http://www.patal.com/dignitat

La justícia a Catalunya:

Volem viure plenament EN CATALÀ

PLATA FORMA PER LA LLINGUA

prou agressions dels estats espanyol i francès a la nostra llengua

Volem viure plenament EN CATALÀ

PLATA FORMA PER LA LLINGUA

HI HA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE, ES PENSE I S'ESCRIGA EN CATALÀ

ÉS LA MATEIXA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE ES PENSE I S'ESCRIGA

Mallorquí
La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca.
Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la.
Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada

Terrorisme hoteler

"Hay que quitar al presidente o matar al conseller", va dir en Pablo Pinheiro, president de SOLTUR amb molts d'hotels a s'Arenal de Mallorca, en al·lusió a Francesc Antich i a Celestí Alomar, en la seva al·locució, aplaudida per la majoria dels hotelers presents, durant les jornades de "Pasión por el Turismo".

Apologia del terrorisme. Apologia del que podríem anomenar terrorisme hoteler. Això és el que va fer el tal Pinheiro, al remarcar que aquesta era la solució al problema que ocasionava als hotelers el pagament del l'extortaxa turística. Cal adonar-se que la seva "preposició" fou realitzada en un acte públic en us de la paraula i aplaudit per la majoria dels hotelers presents en aquests jornades.

Crida l'atenció que aquesta classe d'apologia del terrorisme no sia tractada, ni tan sols amb el mínim rigor, per part dels mitjans de comunicació, ni pels partits polítics, especialment PP i PSOE, que són els signants d'un Pacte Antiterrorista que no hauria de discriminar a quin col·lectiu pertany la persona o persones que realitzen aquesta classe d'amenaces públiques o inciten a que se realitzin per tal de solucionar, pel seu

profit, un problema polític o econòmic.

Si hagués estat n'Otegui el qui hagués dit aquesta frase, el jutge Garzón l'hauria empaperat, o potser l'hauria tancat a la presó, pressionat pel govern pro hotelers espanyol. Però si el que realitza les manifestacions és un hoteler, els altres hotelers i fins i tot el PP i el govern de Madrid, l'aplaudeixen i riuen la gràcia amb el beneplàcit d'en Garzón, que, en aquesta cas no ha actuat d'ofici.

No és seriós posar dins sac foradat les amenaces del president de SOLTUR, pel fet que estigui en sintonia amb la línia de n'Aznar i el seu partit.

No és seriós, per part del PSOE o del PP (signants el Pacte Antiterrorista), el que no s'exigeixin responsabilitats polítiques i judicials per les amenaces vessades en un acte públic, en contra de dos destacats militants, Antich i Alomar (president i con-

seller, respectivament del Govern Balear, per un alt empresari del negoci turístic, que sintonitza amb el Govern de Madrid, que sens dubte pertany al Club dels Hotelers i Touroperadors que conjuntament amb el PP, formen front polític anti govern i anti Pacte de Progrés.

No és seriós que cap partit dels que s'anomenen nacionalistes, no hagi reaccionat davant les declaracions d'un subjecte com en Pinheiro: Da vergüenza sentirse mallorquin en las fiestas. Cuando Euskadi utiliza el castellano para la promoción turística, nosotros, el mallorquin. ¿Es que son subnormales? Preguntà l'ex policia Pinheiro a les jornades.

No és seriós, No. Perquè una de les primeres obligacions dels partits nacionalistes hauria de ser la de preservar els drets lingüístics dels mallorquins i defensar-los dels atacs i greuges que pateixen per part d'energúmens com en Pinheiro i en Rabasco. Greus atacs quan provenen d'un alt empresari que ens tracta de subnormals per utilitzar la nostra llengua.

No és seriós, no, la manca de reacció per part dels nostres partits nacionalistes, tan en aquest cas, com en els de tants insults que patim els catalano-parlants

casi cada dia en la nostra pròpia terra, en la nostra pròpia casa.

Fins quan en seguiran ofenent per fet de ser una nació diferent de la seva, diferent de la dels energumens que ens vexen, ens espollen i ens volen eliminar cultural i lingüísticament, a l'empara d'una Estat colonial i un govern presidit per un espanyolista-extremista, que té aquí, nombrosos càrrecs i militants que aplaudeixen aquesta casta d'ofenses i vexacions, insensibles a aquestes ofenses o insults que també van contra ells, ja que son catalano-parlants, fills i nets d'aquells que ens deixaren en herència una llengua que els ensenyaren amb amor i dignitat. Una dignitat que no tenen, al perdre la fidelitat i el respecte als seus majors i al patrimoni que reberen, i que amb la seva actuació mostren que no mereixien.

No és just que els illencs haguem d'arrossegar les creus que ens han tocat. Uns hotelers i touroperadors, l'únic objectiu dels quals es enriqueixen. Feina que realitzen associats amb el Govern espanyol, la preocupació del qual és que la seva gallina no deixi pondre, molts, moltíssims ous.

Uns partits nacionalistes que estan demostrant poca competència en la defensa del territori, la cultura i la llengua, quan

una de les millors eines que tenim per poder realitzar aquesta feina, l'ecotaxa, és mèrit quasi exclusiu el PSOE, un partit espanyol, o potser ho sia per la fortaleza personal d'un dirigent d'aquest partit (n'Antich).

Un invasor (colonialista espanyol) que ha disfressat la seva xenofòbia antimallorquina amb la creació d'un partit polític, l'ASI, també hauria de ser investigat pel Pacte Antiterrorista, per tal d'esbrinar en quants suposats il·legals incorre la seva ideologia i la seva pràxis. Allò que passa, però, és que tant en al PP com en al PSOE hi ha molts de "rabascos", molts dels quals ocupem càrrecs de responsabilitat en l'organigrama d'aquests partits.

Per cert, sabieu que tant en Pablo Pinheiro com en Joaquín Rabasco són dos ex policies de la època d'en Franco? Sabieu que tant n'Aznar com el PP, tant el de Madrid com el d'aquí són els hereus naturals, juntament amb el rei Borbó, del règim franquista? Ω

PERE
FELIP I
BUADES

Es destapa el testimoni d'un altre assassinat a Picassent

València.- El passat divendres 15 de febrer moria a la presó de Picassent "El Chino", jove de 27 anys de raça gitana que estava sota el règim FIES.

El Mundo recollia al dia següent la notícia amb el titular: "Muere un preso en Picassent tras ingerir fármacos en un vis a vis con familiares".

Segons el testimoni que s'ha conegut ara, d'un company que estava al mateix mòdul, va morir a mans d'un funcionari de presons que li diuen "El Informal", que li va donar dos cops de puny al fetge, i li va estrenyer el coll fins que va caure escales avall, després el van ficar a la seva cel·la i a l'hora del recompte de la matinal, van dir que estava mort. En cap moment va passar per l'infermeria. Ω

Contra-Infos 7/5/02

Quan els morts poden parlar

La premsa internacional s'ha fet ressò de la mort d'una persona que vivia gràcies a l'assistència d'un pulmó artificial. La crònica dels fets va posar l'èmfasi en que «va morir en pau mentre dormia», d'una manera dolça. Aquesta mort va ésser tutelada per un Tribunal britànic, el qual va signar la seva mort de manera premeditada: el dia i l'hora per parlar les màquines del pulmó artificial.

Aquest escrit no vol advertir res nou sobre els fets comentats. De fet també seria difícil ja que sobre aquesta mort hi va planar un secret total. La víctima, la Sra. B, no tenia rostre mediàtic. Ben al contrari del que ha succeït amb la també ciutadana anglesa Diane Pretty, la qual va somriure amargament al conèixer la sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans que no li va autoritzar de suïcidar-se amb l'ajut del seu marit.

L'expressió facial d'aquesta dona és tot un interrogant. No sabia descriure si es tractava d'alegria o de desànim. L'expressió que no oferia dubtes era la cara de satisfacció del seu marit. Caram quina manera d'estimar més difícil.

Les famílies catalanes també s'enfronten a qüestions similars. Darrerament, una dona em va explicar que havia tingut la seva mare octogenària durant tres anys vivint com un vegetal a casa seva. Més

d'una vegada va desitjar que s'acabés aquell suplici esgotador, però quan efectivament va succeir va plorar desconsoladament la seva pèrdua. Em va dir que la seva sola presència viva, tot i no poder comunicar-s'hi de cap manera, li havia suposat un diàleg intens en forma de mil i un records. Aquella àvia tot i restar prostrada s'explicava, em va dir la seva filla.

Tot seguit vaig adonar-me que podria resultar fàcil establir un paral·lelisme entre la situació anglesa i la catalana. Les dues situacions suposaven el desig d'un viu sa d'acabar amb la vida d'un altre, ferit i feble. Desig d'altra banda comprensible fruit del cansament i la confusió. No obstant, després de pensar-hi una mica, no podia admetre el mateix tractament per les tres dones malaltes.

La senyora B vivia de manera artificial tot mantenint el coneixement. Diane apareix emocionada quan rep la notícia de que li toca viure. L'àvia ni una cosa ni l'altra, i no sembla posseir consciència de res.

Caram què complicat. Fins i tot viure per poder morir suposa un estrall per l'ànima humana. Voler introduir un matis sobre les raons de continuar en vida és tan perillós que esdevé un exercici pel qual penso que el sigil humà no està preparat. Tots mereixem de viure, sense cap raó lògica que en demos-

tri el contrari!

Tot i així, els Tribunals s'han de pronunciar davant d'un cas concret, sense que se'ls hi permeti l'objecte de consciència. Per el cas de Diane, els magistrats van entendre que entre matar introduint una substància i matar deixant morir d'asfíxia hi havia una diferència prou clara com per dictar-ne la mort en un cas i redimir-la en l'altre. Diane es va salvar gràcies a una matisada interpretació jurídica.

La Sra. B és morta. Van dir que «va morir en pau, mentre dormia», com si amb això se'ns pogués eximir de no haver-li fet més agradable la seva existència. La Sra. B, com qualsevol altre, no mereixia morir. El misteri de la vida no pot ésser manipulat com qui para la cafetera del matí.

Es pot pensar que a la vida s'hi ve sense més, com en un conte de fades apareix la princesa després del toc màgic damunt d'una grana. És un curiós misteri que retruny en l'ésser humà des dels inicis dels inicis. I de pas, sempre s'ha volgut disposar de la vida dels altres per acabar-la, limitar-la, millorar-la o transcendir-la. Avui no és una excepció. També es pot pensar que la vida de qualsevol de nosaltres pertany o forma part d'alguna cosa més global o del més enllà...

Allunyant-se d'aquests dubtes, l'Ajuntament de Sant Andreu de

la Barca (Baix Llobregat), en una iniciativa capdavantera, ha decidit de crear un registre sobre les darreres decisions vitals dels ciutadans d'acord a la Llei del Parlament de Catalunya que estableix la regulació del document de voluntats anticipades (<http://www.gencat.es/sanitat/portal/cat/voluntats1.pdf>).

El document de voluntats anticipades suposa tot un procés personal interior que molt sovint no estem disposats a fer. Es tracta de posar per escrit, per tant negre sobre blanc, els nostres valors i desigs per quan, si es dona el cas, ja no puguem decidir sobre nosaltres mateixos.

Tanmateix, no és el cas de la Sra. B ni de Diane, i si podia haver-ho estat el de l'àvia. O, podia haver-ho estat de les tres, en la mesura en que les seves respectives situacions havien esdevingut l'extrem d'una determinada pràctica clínica consistent en allargar la vida per mitjans tecnològics molt sofisticats.

Desconec quina acollida està tenint l'aplicació dels documents de voluntats anticipades però donat el sorollós clima que vivim sobre aquest tema em temo que molt poca gent s'ho està plantejant d'una manera seriosa. Serveixi aquest escrit per propiciar-ho. Ω

© Llorenç Prats-Segarra
(campusjove@correu.vilaweb.com)
Director adjunt de Catalunya Campus

UN MAL FITXATGE AL PARLAMENT - Capítol XIV

CECILIA BUELE I RAMIS.

L'ELABORACIÓ D'UNA INFORMACIÓ RESERVADA, DE CARÀCTER INTERN

L'endemà mateix d'aquella reunió de la Mesa del Parlament, que havia decidit d'obrir un expedient disciplinari al funcionari **Gaspar Sabater i Vives**, qualificant de presumpta falta greu l'elaboració que aquest havia fet d'aquelles fitxes confidencials sobre personal de la Cambra, gairebé tots els mitjans de comunicació local se'n feien ressò.

EL MUNDO/ELDÍADE BALEARES, a una columna no signada, notificava que la «Mesa del Parlament acordà, per unanimitat l'obertura d'un expedient disciplinari per falta greu al Cap de Servei d'Informàtica de la Cambra, **Gaspar Sabater**».

S'hi feia públic que la Mesa, durant una reunió que s'havia perllongat durant tot el matí, havia assumit l'informe de l'instructor del cas i havia optat per sol·licitar un instructor aliè al Parlament que fixàs quina n'havia de ser la sanció definitiva.

També s'havia acordat que es fes una consulta prèvia a la Junta de Personal per si aquesta considerava que era precis suspendre **Sabater** d'ocupació laboral, mentre se'n decidia la sanció (**EL MUNDO**, 11/10/01, 'El Parlament abre expediente a **Sabater** por las «fichas»').

El **DIARI DE BALEARS**, mitjançant el periodista **B. Picornell**, a tres columnes i amb fotografia central de **Gaspar Sabater**, feia al·lusió a aquella mateixa reunió de la Mesa del Parlament.

Hi recordava que el funcionari responsable del conegut com a «cas fitxes» «es troba aquests dies de baixa laboral com a Cap del departament d'Informàtica de la Cambra». Assenyalava que «l'obertura de l'expedient no prejulia l'existència d'una falta i, en el seu cas, serà el seu desenvolupament qui determinarà si aquesta és lleu, greu o molt greu» (**DIARI DE BALEARS**, 11/10/01, 'El Parlament obre expedient disciplinari a **Gaspar Sabater** pel cas de les fitxes personals').

El **DIARIO DE MALLORCA**, a través de la reconeguda professional del periodisme **Marisa Goñi**, hi dedicava quasi mitja pàgina, a cinc columnes.

Remarcava que la Mesa del Parlament havia acordat que fos un lletrat de fora de la casa el que efectuàs la instrucció de l'expedient disciplinari a **Gaspar Sabater**. Deia que no s'hi havia determinat cap persona concreta, tot i que la investigació interna i l'informe jurídic que instava a iniciar aquell expedient disciplinari havia estat obra del lletrat **Lluís Isern**, qui havia reprovat que se'n hagués divulgat el contingut dies abans.

També assenyalava que **Gaspar Sabater** no havia acudit al seu lloc de treball al Parlament, des que havia esclatat el cas el mes de juliol anterior. Al període de vacances, hi havia sumat una baixa laboral que es continuava mantenint.

Indicava la periodista que «l'expedient s'obrirà amb una qualificació provisional de falta greu, com ja suggeria l'informe jurídic elaborat pel lletrat **Lluís Isern**». Deia que així s'havia decidit durant la reunió de la Mesa, que s'havia perllongat unes tres hores, per possibilitar una modificació de l'es-

mentada qualificació que podria arribar a ser considerada molt greu, en funció de l'aparició de noves dades aclaridores del cas. «Segons el pes de la tipificació de la falta, **Gaspar Sabater** podria ser suspès temporalment, traslladat a una altra seu (cosa improbable, ja que el Parlament només compta amb una) o perdre la condició de funcionari».

Abans que l'Oficial Major donàs trasllat oficial de l'obertura de l'expedient a la Mesa del Parlament - acte que es preveia dur a terme al cap d'una setmana -, la Junta de Personal s'havia de pronunciar sobre la necessitat d'adoptar mesures cautelars o no.

En aquest cas, s'hi podria aplicar una suspensió temporal del seu lloc, mentre es resolgués el procediment disciplinari (**DIARIO DE MALLORCA**, 11/10/01, 'La Mesa del Parlament decide por unanimidad abrir

de Personal del Parlament de les Illes Balears sobre la suspensió temporal del funcionari **Gaspar Sabater**, d'acord amb allò que preveia l'Estatut del Personal.

En tractar-se d'una sol·licitud verbal del Lletrat-Oficial Major **Joan Ferrer i Cànaves**, hi havia membres de la Junta que opinaven que ho havia d'haver demanat per escrit. D'altres es remetien a l'Estatut del Personal, per assenyalat que era tasca de la Junta emetre informe previ a la incoació d'un expedient disciplinari. D'altres consideraven que s'havia d'anar amb compte amb allò que es fes, per si **Gaspar Sabater** decidia recórrer.

Després d'intensos debats, durant els quals els membres de la Junta reiteraven els mateixos arguments, els representants dels funcionaris d'UGT es mostraren d'acord amb la presentació d'un escrit a favor de la suspensió provisional del funcionari esmentat

Un cop la Mesa del Parlament hagué acordat per unanimitat la incoació d'expedient disciplinari al funcionari **Gaspar Sabater**, no torbaren gens a fer-se públiques càbales i pronòstics sobre qui hauria de ser el lletrat que hagués d'instruir l'esmentat expedient (**DIARIO DE MALLORCA**, 12/10/01, 'El Parlament propone a un ex director general del PP para instruir el expediente a **Sabater**').

Des del primer moment es va parlar d'un dels lletrats que havia ocupat el càrrec de Director General de la Funció Pública amb el conseller **José Antonio Berastain**, durant el govern del Partit Popular. Es tractava del lletrat **José Aycart**.

Aycart havia estat proposat per l'Oficial Major de la cambra parlamentària a la reunió de la Mesa del Parlament. S'hi havia acceptat que se'l consultaria sobre la seva predisposició a assumir aquell encàrrec, tot i l'opinió d'alguns membres de la Mesa que consideraven que no s'havia de prendre cap acord tancat, davant la possibilitat de trobar d'altres candidats.

Segons apareixia publicat al **DIARIO DE MALLORCA**, «aquell - **Aycart** - havia declinat la invitació».

De fet, a l'Acta de la reunió de la Mesa del Parlament, celebrada dia 17 d'octubre, figurava que «el Sr. Lletrat-Oficial Major informa que... el Lletrat del Govern Sr. **Ahicart** ha declinat fer-se'n càrrec com a instructor, atesa - diu - l'excessiva publicitat i politització que s'ha donat a aquest assumpte, per la qual cosa hom podria pretendre de mediatitzar la seva tasca, segons li ha dit telefònicament» (**ACTA** de la Mesa del Parlament, 17/10/01, punt núm. 13).

Quant a la petició de la Junta de Personal que feia referència a la suspensió provisional del funcionari **Gaspar Sabater**, mentre se'l instruïa l'expedient, la Mesa del Parlament havia decidit que no se li aplicaria aquella mesura cautelar mentre continuàs en situació de baixa laboral; però que en revisaria la sol·licitud si s'incorporava al seu lloc de treball, al qual no s'havia fet present des que se'n havia divulgat el cas als inicis del mes de juny. (**DIARIO DE MALLORCA**, 18/10/01, 'El Parlament pide al Govern que proponga un letrado para instruir el expediente de **Sabater** por las fichas').

Aquella decisió de la Mesa de no aplicar-hi la mesura cautelar de suspensió provisional del funcionari mentre se'l instruïa l'expedient, havia estat acordada després que s'haguessin escoltat les explicacions del Sr. **Ferrer**, Lletrat-Oficial Major, relatives a la jurisprudència del Tribunal Suprem sobre l'aplicació de mesures cautelars durant la instrucció d'expedients disciplinaris: «El Sr. Lletrat-Oficial Major raona i argumenta legalment la seva posició de no imposar mesures cautelars al funcionari de referència» (**ACTA** de la Mesa del Parlament, 17/10/01, punt núm. 13).

És per això que, tenint en compte el criteri del Lletrat-Oficial Major i davant del fet que el funcionari esmentat es trobava de baixa per I.L.T., «la Mesa acorda per unanimitat de no imposar les mesures cautelars esmentades i de manifestar-se d'acord amb els termes de la Resolució de l'Oficialia Major» (**ACTA** de la Mesa del Parlament, 17/10/01,

UN MAL FITXATGE AL PARLAMENT

Capítol I.-

Primer dia i primeres declaracions públiques

Capítol II.-

Primeres reaccions davant l'opinió pública (1)

Capítol III.-

Primeres reaccions davant l'opinió pública (2)

Capítol IV.-

Primeres contradiccions que surten a rotlle (1)

Capítol V.-

Primeres contradiccions que surten a rotlle (2)

Capítol VI.-

Fitxes a la Fiscalia i descoberta de l'autor

Capítol VII.-

L'autor de les fitxes, presumpte innocent

Capítol VIII.-

L'autor de les fitxes, un funcionari privilegiat

Capítol IX.-

El President del Parlament i la Presidenta del Consell de Mallorca

Capítol X.-

El Jutge i la Junta de Personal

Capítol XI.-

Sobreseïment provisional i obertura d'expedient disciplinari

Capítol XII.-

Petició reiterada d'obertura d'expedient disciplinari

Capítol XIII.-

Elaboració d'una informació reservada de caràcter intern

Capítol XIV.-

Obertura d'expedient disciplinari a un funcionari públic (1)

expediente a **Sabater**. El autor de las fichas íntimas de personal de la cámara podría perder la condición de funcionario').

L'endemà mateix d'aquella reunió de la Mesa del Parlament, el Lletrat-Oficial Major de la Cambra, **Joan Ferrer i Cànaves**, s'havia adreçat verbalment a la Presidenta de la Junta de Personal, **Rut Serra i Roibal**, i, d'acord amb allò que s'estableix a l'Estatut del Personal, li demanava que, prèviament a la incoació d'expedient disciplinari, informàs sobre la suspensió provisional del funcionari **Gaspar Sabater i Vives**.

La Junta de Personal s'havia reunit quatre dies després, dia 15 d'octubre, i havia acordat manifestar-se favorable a la suspensió provisional del funcionari durant la tramitació de l'expedient disciplinari. Es tractava d'una reunió convocada amb un únic punt a l'ordre del dia: el pronunciament de la Junta

i que s'hi fes constar que la petició de l'Oficial Major havia estat oral.

Sotmesa a votació la proposta, va ser aprovada per 3 vots a favor (UGT-funcionaris) i un vot en contra (UGT-laborals). Els membres del CSI-CSIF no participaren en la votació. (**ACTA** de la Junta de Personal del Parlament de les Illes Balears de dia 15 d'octubre de 2001).

A la comunicació que la Junta de Personal adreçava a la Mesa del Parlament, s'hi adduïa com a motiu principal el profund malestar que podia produir al Parlament la presència de **Sabater**, autor d'aquelles fitxes atemptatòries contra els drets fonamentals recollits a la Constitució, cosa que sense cap dubte agreujaria la situació de tensió que s'hi estava vivint (**Escrit RGE 3857/01**, de dia 10 d'octubre de 2001, Parlament de les Illes Balears).

punt núm. 13).

En aquella mateixa reunió, la Mesa del Parlament havia decidit instar el Govern, concretament la Conselleria de Presidència, perquè proposés un lletrat de la Comunitat Autònoma que instruís l'expedient disciplinari a **Gaspar Sabater**. «El President sotmet a la consideració dels altres membres de la Mesa la possibilitat de consultar amb el Conseller de Presidència del Govern per sol·licitar que un lletrat del Govern assumís la instrucció» (ACTA de la Mesa del

Parlament, 17/10/01, punt núm. 13).

Vuit dies després, a la reunió de la Mesa del Parlament del 24 d'octubre, el Lletrat-Oficial Major informava que el Lletrat de la Comunitat Autònoma, **José Ramon Ahicart Sanjosé** havia acceptat de ser nomenat instructor d'aquell l'expedient disciplinari.

Com havia fet a la reunió anterior, el diputat **Joan Buades**, membre de la Mesa, hi feia constar el seu desacord, pel fet que la persona designada havia ocupat un càrrec polític amb un govern. Remarcava que «no

es tracta d'una qüestió personal ni del fet que hagi estat director general amb un determinat govern; si ho hagués estat de l'actual, igualment s'hi manifestaria en desacord». Indicava que hauria preferit que es tractàs d'un tècnic, sense qüestionar l'actuació del Lletrat-Oficial Major ni les seves decisions (ACTA de la Mesa del Parlament, 24/10/01).

El President **Morales** havia fet constar que, tot i haver exercit un càrrec polític, **José Ramon Ahicart** era eminentment un tècnic

i, a més, especialista en funció pública i en règim disciplinari.

Aquella reunió de la Mesa del Parlament havia conclòs amb la informació del Lletrat-Oficial Major, segons la qual se signaria la resolució i seria transmesa oportunament tant a l'instructor, com a la persona afectada, a la Junta de Personal i al Sindicat al qual pertanyia l'afectat. **Ω**

(CONTINUARÀ)

S'ARENAL DE MALLORCA

Els clàssics corren per les nostres carreteres

El passat dia 7 d'abril se celebrà el segon aniversari de la creació del Club de motos i cotxes antics Es Pistó. Per celebrar aquest esdeveniment s'organitzà una excursió que tingué la seva sortida a les 10 del matí des de la seu del club on se formà una caravana de vint cotxes. Malgrat el mal temps i brusques de primera hora que aconsellava no donar la sortida als motoristes, que se repartiren entre els cotxes assistents en el club. El recorregut fou per les carreteres secundàries, evitant d'aquesta manera les carreteres saturades els dies festius.

L'excursió passà per Sant Jordi, Santa Eugènia, Biniali, Binissalem, Lloseta, Biniamar, arribant fins a la muntanya de Santa Llúcia a Mancor de la Vall, on els esperaven per aquesta celebració.

Després de oir la santa missa i agrair aquests dos anys de vida de la associació sense cap avaria seriosa, se celebrà una reunió per la elecció dels nous vocals, la elecció dels millors cotxes, postposant-se la elecció de les millors motos per una altra ocasió més favorable. Posteriorment es feu un dinar de companyonia a les postres del qual, s'atorgaren premis patrocinats pel l'Ajuntament de Llucmajor, que foren els següents:

Millor cotxe antic Citroën Six de 1930 del senyor Felip Montse-

rrat. Millor cotxe clàssic al Seat 600-D de 1968 propietat del senyor Pau Thomàs. També es procedí al lliurament de records pe tal d'agrair les atencions rebudes durant l'any a diverses persones i entitats com la menció especial a l'associat Santiago Roig que als seus 81 anys i sempre damunt moto Clúa 125 de l'any 1958 és un dels participants més actius en tots els esdeveniments.

Finalment se procedí a donar per finalitzada la celebració amb al retorn organitzat cap a la seva destinació respectiva de cada un dels assistents.

Cal destacar que apart dels premis poguérem veure entre els assistents un Fort de 1929, un Fiat Balilla de 1930, un Volkswagen de 1958, un Renault Dauphine de 1961 i molts de Seats dels models 600, 800, 850 i 124 d'entre els anys 1966 i 1970.

Entrevista

Aprofitarem l'ocasió per entrevistar al senyor Pere Canals i al senyor Francesc Capellà, directius del Club:

-Com va néixer el Club Es Pistó?

P.C. Aquest club els formaren 7 amics, tots amants dels cotxes i

motos antics, a fi de reunir a molts propietaris de vehicles que encara que en la seva gran majoria no són vehicles de col·lecció, si que són vehicles que en un temps no tan llunyà rodaren per les carreteres de la nostra illa i que tots nosaltres recordam. Aquest club va néixer a s'Arenal de Llucmajor que és on tenim el nostre local i que avarca gran quantitat de vehicles dels pobles de la rodalia on existeixen gran quantitat d'aquests vehicles.

F.C.: En part, aquest club naix perquè a Mallorca existeixen varis clubs de cotxes i motos antigues, però que han derivat a un gran elitisme per lo que els afeccionats que disposen de vehicles més "normals" se sentien malament en aquests club o fins i tot no s'atrevien a integrar-s'hi.

-Quin tipus de vehicles tenen cabuda en aquests Club?

F.C.: Dins el nostre club hi te cabuda qualsevol moto o cotxe que tengui un mínim de condicions que són.

1.- Que siguin anteriors a l'any 1970, perquè pensam que aproximadament a partir d'aquest any, tant els cotxes com les motos feren un canvi prou radical, tant en mecànica com en els models.

2.- Que estiguin restaurats o prou cuidats, perquè d'aquesta manera

evitam als usuaris de cotxes "vells" que pretenen apuntar-se a un club per poder tenir beneficis en quant a assegurances i impostos.

3.- Que vinguin com a amics i no a presumir de vehicle històric o de col·lecció, ja que d'aquesta manera aconseguim ser una gran família on lo important és el grup i no el model o la antiguitat del vehicle.

-Quin cens de vehicle i associats teniu?

P.C.: La darrera assemblea la tancarem amb 64 associats on hi ha des de propietaris d'un sol vehicle o varis col·leccionistes, per lo que tenim la xifra de 90 unitats.

Cal remarcar la gran varietat que hi ha: tenim vehicles de dues rodes que van des de la bicicleta documentada en 1929, passant per mosquitos, -Soriano, -Guzzi, Ossa, Lube, Colomet Narcla, Rieju, MV-Avelló, Derbi, BMW, Vespa, Montesa, Sanglas, Bultaco, Iso, Clúa, Lambretta i Ducati, totes aquestes motos estan entre el 1950 i 1968. En el capítol de cotxes van des de varis Fort A dels anys 1928 i 1968, passant per Citroën SIX dels anys 1930 i 1934, Fiat Balilla i Topolino de 1935 i 1940 Renaults 4-4 o Dauphine de 1951 i 1961, Mercedes del 1963, un Anglia de 1956 o Seats i Morris dels anys 1967 a 1970.

-Quines activitats realitzau?

P.C.: Apart de ser una gran família on ens ajudam entre tots a cercar peces, a reparar vehicles o a aconsellar en tot el que podem, feiem una sortida mensual que acaba amb un berenar o un dinar. També acudim a les fires per tal d'exposar els vehicles i els diumenges restants si fa bon temps sortim per realitzar simplement un berenar. L'any passat el tancarem amb 43 sortides, ja que la nostra única aspiració és la de sortir a passejar amb els nostres vehicles i que la gent no oblidí que aquests eren els amos de la carretera en uns dies no tan allunyats per a molts.

-Que esperau per a l'any que ve?

-F.C. Bono, sols aspiram a poder seguir creixent i augmentant aquesta família i que, a la gran quantitat de gent que disposa d'algun vehicle que te tancat o abandonat, els entrin les ganes, perdin la peresa i la vergonya de treure-los.

-Finalment volem animar a tots els propietaris d'aquests tipus de vehicle que s'animin a treure-los, i si volen contactar amb nosaltres vinguin al Club de Tennis Son Verí- Club Es Pistó. Costa i Llobera, 1-07600 S'Arenal de Mallorca Tel. 971 440 210. **Ω**

Un moment de l'excursió

Julia Mójer en nom de l'Ajuntament de Llucmajor feu lliurament d'una placa a l'associat Santiago Roig

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca. Telefonau-nos a l'Estel. Tel. 971 265 005

ECOLINGÜISTES

Els paràmetres de l'Ecologia fan fortuna a l'hora d'aplicar-se a disciplines científiques diverses (i també a l'hora d'intentar explicar situacions concretes d'una manera mínimament racional). Així, no resulta especialment difícil traslladar al camp de la planificació lingüística els paràmetres ecològics, atenent als múltiples punts de contacte que existeixen entre ambdós.

De la mateixa manera que, arreu del planeta Terra hi ha moltes espècies animals i vegetals que es troben actualment en perill de desaparició, també hi ha moltes llengües que es troben en aquesta mateixa circumstància. Així mateix, existeix un paral·lelisme indubtable entre la degradació que es produeix a nivell mediambiental i la que es produeix a nivell sociolingüístic. Estic ben convençut que, si realitzàvem un estudi que abastés el conjunt de les illes Balears i Pitiüses ens trobaríem exactament amb aquesta circumstància: a les àrees més devastades des d'un punt de vista mediambiental, la llengua catalana es troba en una situació molt més precària que no a les àrees que es troben en un millor estat de conservació. La lògica de l'afer resulta del tot evident: existeix una coherència entre el fet de voler conservar

l'entorn i el fet de voler conservar d'altres béns propis de la comunitat. En el nostre cas, el bé comunitari fonamental, aquell que ens forneix la nostra senya d'identitat bàsica és la llengua.

Arreu del món, com hem apuntat, existeixen llengües que es troben en perill més o manco imminent de desaparició. Algunes les podem trobar a la mateixa Europa on se suposa que la defensa de la diversitat i de la pluralitat constitueix un valor inqüestionable, un dels senyals d'identitat (tornem-hi) d'aquesta unió que s'està construint. Tal és el cas de l'occità, i d'altres llengües completament residualitzades per l'estat jacobí francès: com el bretó, el cors, els mateixos català i basc (a Catalunya nord i a Euskadi nord), etc. El lingüicidi ha estat un objectiu de França des de fa més de dos-cents anys, des del triomf de la Revolució. Però no només a França hi ha llengües en perill de residualització i de desaparició més o menys immediata: no ho té gaire millor el gaèlic a Escòcia (o a la mateixa Irlanda), el manx a l'illa de Man, el macedoni a Grècia, l'albanès també a Grècia, o l'astur-

lleonès o l'aragonès, llengües ben residualitzades per l'Estat espanyol (o per la nació espanyola, que, de vegades, resulten pràcticament indestruïbles, com ocorre a França).

Si això ocorre a Europa, el fet tampoc no és aliè, ni molt menys!, a d'altres continents. Segons prospectiva realitzada recentment en una conferència a Eivissa, el lingüista Jesús Tuson, professor de la Universitat de Barcelona, afirma que devers quatre mil llengües poden desaparèixer al llarg del segle que comença de la faç de la terra. De les mil restants, n'hi haurà que es mantendran sense cap tipus de problemes i, en canvi, n'hi haurà d'altres que, en un món cada vegada més globalitzat, s'arrossegaran precàriament per àmbits més o menys dubtosos.

La pèrdua d'aquest doll de llengües resulta (ria) un desastre ecològic (ecosociològic, ecocultural) d'una gran magnitud. La Humanitat liquidaria, en un no res, devers dues terceres parts de les visions del món que ella mateixa s'ha creat al llarg de milers i milers d'anys. La magnífica diversitat lingüística i cultural seria reta-

llada de manera escruixidora i tots hi perdríem. Perquè, quan es perd una llengua, no només la comunitat lingüística que la parla perd un mitjà d'intercomunicació, sinó que el conjunt de la Humanitat perd una manera de veure el món i una eina independent de creació cultural.

Per això és tan important que, cada vegada més, a les nostres societats hi hagi molts ecolingüistes, persones disposades a treballar per mantenir la diversitat lingüística, alhora que mantenim també la biodiversitat sobre la terra. Si no treballam perquè existeixi aquesta coherència, ens anirem empobrint de manera irrefrenable. Aleshores sí que podrem afirmar que la ciència i la tecnologia han avançat a una marxa infinitament superior al progrés realitzat per l'ètica. I tot plegat resulta, com és cada vegada més obvi, una autèntica bomba de rellotgeria. **Ω**

BERNAT JOAN I MARÍ
PRESIDENT
D'ESQUERRA
REPUBLICANA-
ILLES BALEARS I
PITIÜSES

Comunicat de treballadors per la democràcia

En Assemblea General Extraordinària celebrada el dia 4 de maig, la Coalició Treballadors per la Democràcia en Balears, ha designat, per unanimitat, als caps de llista per a les properes eleccions autonòmiques i municipals del 2003

Com a candidat a la presidència del Govern balear ha estat designat Pere Felip i Buades (president d'honor i portaveu de la Associació de Veïns de Santa Catalina, portaveu del Centre Cultural Santa Catalina, portaveu de la Associació Amics de la Tercera Edat Bona Gent, etc.)

Com a candidat a la batlia de Ciutat ha estat designat Antoni Vera Thomàs (president de la FEPAE, i president de la Associació de Veïns de Santa Catalina)

Definició de la coalició

L'existència mateixa de la Coalició Treballadors per la Democràcia és la de fer feina, en el dia a dia i dins

de les seves possibilitats, en la vigilància i denúncia dels comportaments antidemocràtics propiciats pels partits que, a l'empara de majories absolutes en el govern de les diferents institucions, prenen, a vegades, decisions arbitràries i injustes sense cap classe de sensibilitat política, social o cultural cap als seus administrats que no coincideixen amb la seva ideologia.

Punts programàtics

Els militants i càrrecs de la coalició feim feina a fi que la "Declaració dels drets humans" no sia

només una declaració, sinó que, mitjançant la feina quotidiana i la denúncia dels comportaments intolerants d'aquells que exerceixen responsabilitats públiques, es pugui convertir, cada vegada més, en una realitat de praxis social, cultural i política, en l'àmbit de la nostra societat.

La Coalició Treballadors per la democràcia és molt sensible al just deler de la societat balear en l'objectiu d'aconseguir l'autogovern i la plena normalització de la llengua catalana en l'ús social, polític, judicial, comercial, mitjans de comunicació, etc., i la en la reivindicació de la normalització cultural i festiva del poble mallorquí, menorquí i pitiús, d'acord amb els principis democràtics d'organització social i política, i apel·lant a la Declaració Universal dels Drets Humans.

La Coalició Treballadors per la Democràcia, treballa i treballarà en la lluita constant i reivindicativa del món del treball, atacant el capital, les multinacionals, la dreta política i les aptituds egoistes i tancades d'aquells que, ostentant als càrrecs en les institucions públiques i a l'empara de l'ús arbitrari dels vots obtinguts en eleccions que quedaren llunyanes en el temps, prenen, avui, decisions lesives pels interessos dels treballadors, minvant el seu poder adquisitiu, i el seu legítim dret a la jubilació i a l'assegurança d'atur. **Ω**

Pere Felip i Buades

Secretari General de la Coalició Treballadors per la Democràcia a Balears

Pere Felip i Buades.

ESPANYA ES NEGA A FER SEGELLS SOBRE VERDAGUER

Organització pel Multilingüisme demana a Andorra un segell dedicat a Verdaguer en la celebració del primer centenari de la seva mort. Correus i Telègrafs s'ha negat a emetre un segell espanyol sobre aquest tema.

Organització pel Multilingüisme demana que els segells andorrans difonguin arreu del món la literatura catalana. En el marc de la campanya «Segells plurals», que persegueix la incorporació de les llengües diferents del castellà als segells espanyols, Organització pel Multilingüisme ha enviat una carta a tots els membres del Govern, del Consell General i dels set comuns andorrans (Andorra la Vella, Canillo, Encamp, Ordino, Sant Julià de Lòria, Escaldes-Engordany i La Massana) per demanar-los que s'interessin davant el Govern espanyol sobre la situació del català en els segells espanyols.

Al Principat d'Andorra, que no té correus propis, el servei de correus el presten els correus espanyols (Correos y Telégrafos) i els correus francesos (La Poste). En tots dos casos els segells que emeten per a Andorra són redactats en català. Això és la prova

que Correus i Telègrafs tindria la infraestructura necessària per a emetre segells en català per a Espanya.

Organització pel Multilingüisme s'ha adreçat a les autoritats andorranes, i també al bisbe d'Urgell, copríncep d'Andorra, perquè Andorra és l'únic estat del món que té el català com a llengua oficial. Organització pel Multilingüisme considera que els territoris de llengua catalana han de col·laborar per damunt de les fronteres estatals per protegir i salvaguardar el seu patrimoni comú, de la mateixa manera que ho fan altres comunitats lingüístiques.

En la seva carta Organització pel Multilingüisme demana a les autoritats andorranes que facin les gestions oportunes per tal que Correus i Telègrafs emeti enguany un segell andorrà dedicat al primer centenari de la mort de Verdaguer, i que de forma regular emetin segells dedicats a la difusió de la literatura en català (valencià) de tots els gèneres, èpoques i territoris. **Ω**

Organització pel Multilingüisme
www.om-plural.org/documents

VINTENA IDEA DE LA CAL PER FER AVANÇAR EL PAÍS

Avui acabam amb la sèrie que vàrem començar fa 20 setmanes. Esperem que les poseu en pràctica i que feu avançar el país en reivindicació lingüística i nacional. Aquí va la vintena: Quan rebis o trobis correspondència comercial en castellà o en francès amb la inscripció: 'a franquear en destino', retorna-la amb l'eslògan: 'EN CATALÀ'. Si el motiu d'utilitzar l'espanyol és l'econòmic, que els surti el doble de car; si és l'ideològic, que sàpiguen què en pensem. **Ω**

Distintes fotos d'un editor confeccionant el seu diari d'extrema dreta camuflada. Un dia normal en la vida de l'ínclit Ñ de la Real Haca-dèmia de la Lengua Española

Aquest editor sortint de les clavegueres franquistes.

Preparant-se per arrapar nacionalistes.

Saludant al führer Asnar.

L'editor disposant-se a xuclar sang de les colònies nacionalistes.

El mateix editor assenyalant Arzallus i Pujol com a culpables dels mals del món.

L'editor disfressat d'Inquisidor adoctrinant gent de Nuevas Generaciones.

SA CAPOLADORA GROSSKE I ROSSELLÓ AMB "KEFIYA"

Si s'han presentat al Parlament amb el mocador que identifica els solidaris amb la causa palestina, per què no havien de fer-ho molt abans (i encara hi són a temps) amb la "txapela" ('gorra') basca? O és que la solidaritat amb tot allò que ens toca de més enfora és més fàcil i productiva?

POLÍTIQUES A LA FORÇA

A unes passades eleccions al congrés espanyol, una candidata va afirmar que el seu partit tenia en gran consideració les polítiques, ja que com que no hi havia cap home que volgués ser candidat, ells van decidir que ho seria ella.

És tan cert com que hi ha centenars de testimonis que encara es deuen estar fregant els ulls.

És un dels problemes que comporta la discriminació positiva i que posa en dubte els valors morals del Govern de les Illes Balears: si es poden posar d'acord per a una discriminació positiva a favor de les dones, per què no poden fer el mateix amb una legislació tendent a evitar la destrucció de la nostra llengua?

Per què una cosa sí i l'altra no, si els afectats sempre som, al cap i a la fi, persones?

GIBRALTAR

Els ciutadans del penyal, amb un correctíssim andalus, afirmen que "antes muertos que españoles".

Ells saben perquè diuen això. Nosaltres seguim xuclant-nos el dit.

CHENOA

Lingüísticament és una persona com cal i tot el sector pretesament progressista que no combrega amb pardalades com "Operación Triunfo" hauria de ser capaç de no mesclar ous amb caragols i valorar com pertoca la catalanitat d'aquesta mallorquina triomfant.

ESPANYOLISME (ANTICATALANISME) SUBLIMINAL

O no tant, ja que els espanyols últimament s'atreveixen a transmetre missatges amb missatge obvi i evident per al més pur dels ciutadans del nostre país.

Si fa només un parell de setmanes (és a dir, unes quantes, és clar) TV1 transmetia des de la plaça de la Sagrada Família de Barcelona amb el comentarista de torn ben enmig de les dues torres centrals per evitar que es vegés la immensa senyera que penjava de l'edifici, a l'informatiu de dia 7 de maig apareixia el ministre Rajoy opinant d'ETA amb una ostentosa bandera catalana al seu darrere.

Sabem que les informacions dels líders polítics són dissenyades estratègicament, de manera que som perfectament conscients que cap d'aquests casos es deu només a la casualitat més extrema.

L'ENEMIC ANGLÈS

Les celebracions que es varen fer a Menorca (amb la participació de militars i polítics de partits espanyolistes, inclosa la mateixa presidenta del Consell) per commemorar el retorn de l'illa a la corona hispànica fa dos-cents anys són poc coherents amb els arguments que s'esgrimeixen per a l'intent de recuperació de la sobirania sobre Gibraltar.

Es diu que el tema de Gibraltar ja no es pot presentar en termes de conflicte entre dos estats de la Unió Europea, però els espanyols no deixen de celebrar un triomf sobre els anglesos pel que fa al cas de Menorca.

Així, per què no han de seguir celebrant els anglesos el seu domini sobre Gibraltar? Ω

Televisió de Catalunya forma part de l'enemic

«esprai esprai i esprai» <esprai3@hotmail.com>

Hi ha gent que diu que Televisió de Catalunya s'està espanyolitzant. N'hi ha que diuen que de vegades sembla que treballi per a l'enemic. Nosaltres afirmem que Televisió de Catalunya forma part de l'entramat enemic. És a dir, Televisió de Catalunya treballa per espanyolitzar els Països Catalans.

Sí. Ja sabem que Canal 9 és molt més descarada. Però potser per això no és tan perillosa. Tothom percep clarament a Canal 9 com una televisió manipulada pel PP i per l'espanyolisme. En canvi, hi ha gent que creu que TV3 és una televisió pròpia, catalana i normal. S'equiviquen.

Ahí a la nit, en el programa de reportatges "30 minuts" que tractava sobre l'intent del govern espanyol d'aconseguir la sobirania de Gibraltar en contra de la voluntat dels gibraltarenys, hi va haver una frase esfereïdora.

En un moment del reportatge parlaven de l'existència d'una penya del Barça a Gibraltar i el locutor diu: "Però l'existència d'aquesta penya, no vol dir que els seus components siguin partidaris de la sobirania espanyola".

Terrible, però cert. El guionista del programa ha identificat ser del Barça amb la nacionalitat espanyola. Ja sabem que el Barça actual fa pena: els directius del PP, ús constant de l'espanyol, manca de democràcia...

Però, per favor, el Barça és un club català i no pot ser usat per TV3 com a símbol d'espanyolitat.

Però aquest només és un exemple del que passa cada dia a la televisió aquesta que s'autoanomena catalana. Hi ha gent dins que intenta contrapesar aquesta tendència, però la veritat és la majoria de l'empresa es mou en paràmetres espanyols i per a un públic espanyol. Lamentable. Ω

DIADA DE MALLORCA PER LA LLENGUA

Molta de gent, gent de tot color i de tota nació se reuniren a la Plaça Major de Ciutat per tal de defensar al llenguatge català. La família Abrines de Binissalem, també hi era. Tel. 971 870 361

EL SECAR DE LA REAL

Fa un mes que n'Aina Maria Sánchez ha obert la Perruqueria i Estètica Fhon a l'Avinguda del Cister del Secar de la Real. Tel. 971 453 041

FIRA DE MAIG A SINEU

Fa 2 anys que na Catalina Bauzá i na Catalina Gamundí obren la Botiga de Moda Minyonets a Sineu. Tel. 971 520 388

N'Alexandre Sánchez i na Cristina de Olesa acaben d'obrir la Ferreteria Christiania al Secar de la real. Eines per a jardineria, pinsos, tornilleria etc. Tel. 971 769 378

Fa un any que na Montserrat Company i en Josep Ausió obren l'oficina d'AXA Assegurances a l'Avinguda del Cister del Secar de la Real. Fan tota classe d'assegurances. Tel. 971 765 571

Na Maria Gelabert d'Algaida amb na Petra Pisà fan florers i sa filla Maria Antònia corda cadires. Exposaren a la Fira de Sineu. Tel. 971 125 092

Esport i ciutadania

«R.» <taubecolom@ono.com>

VAN GAAL, GASPART, SUPÈRBIA, CORRUPCIÓ I ALZHEIMER

L'idiota profund Joan Gaspart, després dels rotunds fracassos dels catalanets-onclestom Serra Ferrer i «Charly» Reixac, vol tornar a apostar per un fracàs anterior: la supèrbia i la prepotència personificada en Van Gaal, que acaba de fracassar amb la selecció holandesa, malgrat que podria apostar pel triomfador (Lliga amb l'Ajx, enguany) i barcelonista Ronald Koeman, o per Víctor Fernández (del Celta triomfant), posem per cas, que uniren l'afició i tenen moltes millors possibilitats. I casa dividida, Casa que perd, això ho sap tothom.

Doncs no, en contra dels altres directius i de l'opinió del soci, vol fer una segona part del capquadrat Van Gaal. És idiota o Aznar li paga per enfonsar el Barça? És imbècil o és simplement un corrupte? Al principi jo creia que era idiota, però cada volta més em quadra com a corrupte i venut.

I ja coneixeu l'acudit: En què se semblen Van Gaal i Pinochet? En què tots dos omplen camps de futbol per torturar la gent.

Però fou el catalanam, el soci del Barça, el qui elegí continuisme i votà Gaspart fa tres anys. Ara se n'està menjant la merda. Els madridentistes foren més despavilats i elegiren un gran constructor, un home de negocis ben emparentat amb el PP, en Florentino. El catalanam presumeix de progrés però mentalment és profundament conservador, per desídia i rutina. Sols la part més superficial i aparent de les idees es mostra com a progrés: és un progressisme molt barat, bàsicament de paraules i de perspectiva miop. En canvi té els circuits profunds molt fossilitzats a força de renúncies i mandra.

I, a més, l'Alzheimer i la pre-

potència i l'orgull barat -excusa de malpagador per al mandrós i l'inepte- van junts. Són incapaços d'aprendre. On no hi ha humilitat i propòsit d'esmena no s'aprèn res de res: sempre a repetir curs i nou fracàs. Però la supèrbia pudent impedeix l'esmena: així veiem com la mandra i la supèrbia combinades produeixen Alzheimer mental i fracàs crònic. L'alternativa: la metanoia, el penediment, canviar la manera de pensar, anar més enllà. Però com això «són valors cristians» refusats a priori, doncs no són tinguts en compte. I torna a repetir curs i a passar pels mateixos genocidis històrics. I encara diuen que estimen Catalunya, com el mateix Gaspart, super-

Informació esportiva a les televisions jacobines de Madrid: conductisme de masses, guerra psicològica i propaganda subliminal.

EL BARÇA I CATALUNYA: PARAL·LELISMES

El Barça va tan malament com Catalunya, i si finalment es confirma que un grapat de jugadors estiguereu de festa i putes la nit anterior al partit contra el Rayo (que vam perdre) seria la confirmació de la nostra feblesa moral i de tota mena. Un club, un país.

El Barça és com una paròdia i un paràmetre de Catalunya. Gaspart o Reixac són gent sense caràcter ni criteri, sempre de pelaperes amb excusetes sense fonament, somiant truites i amb triomfalismes barats, sense capacitat de ficar ordre ni autoritat. Són gent molt incompetent. Els catalans sempre molt més progressistes en la teoria-forma que en la realitat-fons, sempre esquerranejant en política teòrica mentre es fossilitzen en llurs vides, en comptes d'optar pel canvi a Núñez, hi votaren continuisme i la cagaren ben cagada. AL R. Madrid trencaren amb el continuisme, ficaren un home de negocis de prestigi i capacitat política i econòmica, el Florentino, i els està eixint bé. Quant als jugadors, a mi m'agraden els que tenen caràcter i entenen si fa no fa què és Catalunya: Stoixkov, Goikoetxea, Pizzi, Geovanni el de fa pocs anys (el d'ara no), Luis Enrique...

Però aquests garrulos com el Puyol que és binacional, o el Kluyvert que sembla que es pega la gran vidorra o el Rivaldo que no respecta Catalunya, etc. això no és acceptable.

No sé si creure'm que eixa nit anassin de putes perquè les fonts no semblen molt fiables (Telemadrid ja va perdre per un altre cas de calúmnies contra el Sevilla al que acusaren de voler comprar un partit a l'Aletí). El problema no és sols anar de putes, és un problema de concentració, caràcter i criteris. Ω

forofolklòric i patètic del Barça.

Aprendrem els independentistes i els catalans alguna vegada la lliçó o l'Alzheimer ja és irreversible?

Què en penseu?

Caldria una campanya forta per la dimissió d'en Gaspart a fi d'impedir que vingui Van Gaal, cosa que pareix ja imminent.

«Una apuesta personal de Gaspart; fichar a Van Gaal ha sido una decisión oersonal del presidente. El próximo miércoles 15 de mayo, día de la final de la Champions, podría ser presentado oficialmente. Van Gaal ha estado trabajando ya para confeccionar la lista del primer equipo y ya tiene lista de altas y bajas de cara a la próxima temporada» (Sport).

Si voleu votar contra Van Gaal: http://64.4.8.250/cgi-bin/linkrd?_lang=EN&lah=4884c205dc9cf0a5473cc129c109e9

Restaurant
Es Moli d'en Tem

SES CADENES-S'ARENAL-Tel. 971 49 29 27

MARCS I MOTLLURES
daus

C/. Ramón Llull, 5
07001 Palma
Tel. 971 72 09 36

Cafeteria - Restaurante
BONAIRE

Berenars - Tapes - Menú diari

Ctra. Militar, 215 • Tel. 971 743 225 • El Arenal

S E S S A L I N E S

Fa 50 anys que l'amo en Pere des Pou va obrir una botiga a la Plaça de l'Ajuntament de ses Salines. Una filla o neta seva, na Maria Bonet és una enxufada de l'Ajuntament de ses Salines, que amb un altre nom surt a la Novel·la *Ajuntament Bon dia* de n'Arnau Ramis, aquí el batle, el secretari i uns quants de funcionaris han posat plet demanant el segrestament de la novel·la i una indemnització de 516.000 a l'autor i a El Gall Editor de Pollença. Per començar, el jutjat de Mancor no ha segrestat l'obra i el seu editor, en Gracià Sánchez, ja prepara la segona edició del polèmic llibre. Llibre que els saliners i gent de la rodalia compra quasi d'amagat, però que llegeix amb gust.

Els germans Mora i en Xavier Barceló de Porreres són els distribuïdors oficials de Solatubet. Duen llum per un tub allà on sia. És la solució per tenir llum solar durant el dia i no haver de pagar electricitat. Els trobarem a la Fira de ses Salines. Tel. 971 647 143.

Fa 57 anys que en Joan Baraona va obrir el Bodegon Baraona a ses Salines. Ara el regenta el seu fill Manuel. Tel. 971 649 130

Fa 8 mesos que na Caterina Socies regenta la botiga de decoració interior Cassai a ses Salines. El seu home, en Joan Nadal, fa 10 anys que va obrir l'Hotel Rural Es Turí a 2 quilòmetres del Poble. Te 10 habitacions dobles que costen 63 per persona i nit. Tel. 971 649 133

En Francesc Bonet és el comptable de l'Associació de la Tercera Edat de ses Salines-sa Colònia. Despatxen menús a 3'75 pels socis. Els no socis paguen una mica més. Tel. 971 649 590

CAN VALERO

Fa 12 anys que en Guillem Crespi va obrir al fusteria Crespi a can Valero. Tel. 971 761 031

Fa 4 anys que en Sebastià Nadal va obrir el taller d'envernissats a can Valero. A la foto amb en Robert Goode, un anglès que te cara de mallorquí i parla com noltros. Tel. 971 200 173

ACAMPALLEGUA A BINISALEM

Fa 4 mesos que els germans Oliver regenten el Bar Can Pau a la barriada des Resquell de Binissalem. Despatxen entrepans i begudes. Tel. 971 886 078

FIRA DE MAIG DE CAMPOS

Fa 4 anys que en Gabriel Ripoll pinta paisatges i retrats al seu estudi de sa Ràpita. Tel. 971 640 218

Fa 25 anys que na Margarida Aguiló ven productes de neteja i productes Naturals (Aloe Vera) a la comarca de Campos. Tel. 686 585 463

N'Eva Fux d'Austria treballa el vidre emplomar (finestrals d'esglésies) i pinta quadres de gravats en relleu. Ella i el vidrier Miquel Peñaranda de Manacor, acaben de fer el finestral de l'Església de sant Blai de Campos. Tel. 971 652 314

Fa 13 anys que na Miquela Garcies i na Magdalena Garcia restauren mobles al seu taller del carrer de sa Ràpita de Campos. Tel. 971 160 027

Na Magdalena Montserrat pinta abstracte i nus, na Maria de la Pau Burguera fa tècnica Mixta. Tel. 609 930 014

Educació infantil
de 0 a 6 anys

Ensenyament
personalitzat
i de qualitat

Servei
de menjador

Activitats
d'estiu

Horari
de 7 a 17 hores

Carrer de sant Cristòfor, 55 - Tel. 971 440 064 - 07600 s'Arenal de Mallorca

Yerbabuena
centro naturista

Jeroni Antich 7
07003 Palma de Mallorca
Tel: 971 716 804
E-mail: yerbabuena@telcel.es

alimentació biològica • medicina natural • cosmètica
consulta metge naturista • massalges

Magdalena Ramon
i Femenies

TALLER DE
DIBUIX I PINTURA
Del 18 de maig a 2 de juny

Exposició
Casal de la Cultura de Felanitx

Carrer Haro, 5 - Tel. 971 740 104
07609 Bellavista (Llucmajor)

Sempre Fidels a Catalunya

(Antoni Gaudí Independentista. Versió editada pel Catalan National Council ©2002-020103. Sempre Fidels a Catalunya)

«Antoni Gaudí va arribar a la conclusió ferma i madura que, sense la independència, no hi havia possibilitats de crear a Catalunya una política justa, honesta i regenerada.»

«Íntimament, Gaudí vivia tan separat d'Espanya que actuava com si no sabés ni volgués parlar castellà»

«Fidel a la seva actitud, que tenia pensada i repensada, l'onze de setembre del 1924 la policia espanyola va detenir-lo i el van tancar al calabós per haver-se negat a parlar-los en castellà –Gaudí tenia ja 72 anys–.»

«Per damunt de qualsevol altra cosa, Gaudí és un gegant del geni català que, sortint com surt, demostra el que som i el que podem ser els catalans.

Francesc Pujols.»

Agustí Giménez-Camins.

Versió editada pel Catalan National Council

(©) Copyright 1993-2002

El Consell Nacional Català autoritza la seva total o parcial reproducció i divulgació, sempre i quan es mencionin les fonts.

4

Gaudí i la Mentalitat Catalana

No hi ha dubte que Antoni Gaudí tenia el ple convenciment que la situació geogràfica de Catalunya determinava la seva manera de ser. La veia com la superfície de la terra condicionada de forma especial per l'aire que hi escampa el Mediterrani.

No en tenia cap dubte, per estranya que pugui semblar la seva teoria. Considerava que cada territori té prou poder per centrar la mentalitat del poble que hi habita. Així, tal com remarquen J.F. Ràfols i altres autors, establia les següents diferències:

«Els catalans tenen el sentit de la plàsticitat, que es el que dóna idea del conjunt dels objectes i de llur relatiu emplaçament. La mar i la llum mediterrànies donen aquesta qualitat tan admirable; i és per aquesta causa

que les coses reals no els enganyen sinó que els instrueixen. Els castellans, en canvi, no tenen aquesta equilibrada percepció. Ells són, respecte als catalans, el que els cíclops eren respecte els grecs. Els cíclops no tenien més que un ull. Així, els castellans es fan càrrec de l'existència de les coses, però no n'entenen la justa situació. No veuen la clara imatge, sinó un fantasma de la imatge.»

Estava tan persuadit que el Mediterrani dóna a l'home el més exacte equilibri que no s'estava de dir:

«Observeu que D. Quixot no recobra el seny fins que és a la platja del Mediterrani, i observeu també, que tot seguit de tenir seny, es mor; el seny no el deixa viure.»

I remarcava aquesta frase: *El seny no el deixa viure*, com insinuant que hi ha homes que si deixen d'estar bojós es moren de seguida.

Tanmateix també considerava que l'aire del Mediterrani ens fomenta el nostre principal defecte i de forma categòrica no tenia inconvenient d'admetre:

«Reconec la manca de sentit polític del poble català i la seva falla principal: Catalunya té l'escardot de l'enveja. Això no la deixa surar, com passa amb alguns pobles mediterranis, que són manats per d'altres menys dotats, però més units».

Antoni Bergós, en les seves *Memòries*, declara:

«De Gaudí, a Catalunya, no se n'han dit gaires coses, i encara moltes d'elles han estat manifestades de d'un pla molt subjectiu, i les més de les vegades, amb l'intent de presentar-lo en la forma que els hauria abellit als seus aduldors, tot i tenint cura de difuminar-ne els seus trets essencials. Realitat, aquesta, que em recorda un pensament que

el mestre no desaprofita l'oportunitat per exposar, i que portava una càrrega dramàtica esborronadora: «Al Mediterrani hi creix l'enveja, i possiblement on ho fa amb major ufanor és a Catalunya, motiu pel qual ens costarà molt, moltíssim, tirar endavant.»»

Què no hauria donat Antoni Gaudí per fer desaparèixer de la nostra mentalitat aquesta paradoxa esterilitzadora? Ell creia que érem el poble més ben dotat per a la vida i la creació artística, però també la pàtria de la reben-tada, on per enveja ningú no valora ningú.

Possiblement Catalunya no sigui un poble tan envejós com el retratava Antoni Gaudí, però cal reconèixer que ell, en el seu temps, va patir com ningú a casa nostra l'enveja concentrada dels mediocres que no podien tolerar la singularitat i magnificència de l'obra Gaudiniana.

CONTINUARÀ...

U N A C R Ò N I C A M É S

El descans de Mossèn Cinto Verdaguer

El Dr. Àngel Miralda del Bisbat de Vic, gran divulgador de l'obra i la vida del Dr. Torras i Bages, ha aprofitat l'avinentsa de les celebracions de l'any Verdaguer, per refer un tema difícil: l'actitud de la jerarquia eclesiàstica catalana envers el gran poeta català.

Alguns homes de lletres, entre ells Mn. Josep Maria Ballarín, alguna vegada han denunciat el tipus de relació que l'església catalana va mantenir amb Mossèn Cinto.

Tot i ésser un tema complicat, propi dels erudits en temes canònics, en la línia encetada per el Dr. Àngel Miralda, la celebració de l'Any Verdaguer, ha de propiciar una reflexió col·lectiva sobre aquesta espinosa qüestió, si més no, almenys entre els cristians catòlics hereus indiscutibles d'aquell moment històric.

Dos són els moments claus que susciten la prudència. D'una banda, un període de prop de 15 anys en

que viu angoixosament la seva vocació, i de retruc la seva relació amb la resta de l'església catalana. I de l'altra, les condicions que envoltaren els anys previs a la seva mort: sol, menyspreat i en l'abandó.

La complexitat de la personalitat verdagueriana no permet parlar sense més d'aquestes dues ensopgades. La seva actitud no permet un anàlisi immediat. En ell hi ha tota la força d'un ideal molt català de puresa i coherència a qualsevol preu. Dins de la seva obra, hi ha el desig constant de treball, en tot allò que estigui al seu abast. Però si bé, amb els anys, podria haver-se anat tancant en les seves conviccions, com succeïa amb la majoria de clergues del seu temps, quan va arribar als quaranta anys, li va esdevenir una gran prova per renovar-se.

«Torras i Bages i Verdaguer, dos amics de sempre i sempre amics», com titula el Dr. Miralda la seva

glosa explicativa de la relació entre el prestigiós bisbe i més famós prevere, fa pensar més en un bon desig que no amb una realitat. De ben segur que la força creativa de Verdaguer trenca esquemes i resulta incòmoda dins les estructures eclesials catalanes. En la pràctica pastoral d'aquell moment Verdaguer esdevé un entrebanc, i una font de preocupacions incessants pels seus bisbes.

Verdaguer és un capellà difícil, el qual voldrien tancat i dòcil. De fet ho intenten, aconseguint portar fins al límit la vocació sacerdotal d'aquest gran català. Davant d'aquest panorama, seria bo obrir el debat sobre els motius de base que van inspirar el comportament dels bisbes Morgades i Torras i Bages, entre d'altres prohoms de l'església catalana.

Més endavant, la tristesa que embarga Verdaguer, tot i haver estat rehabilitat per l'exercici del

sacerdoci, en un any carregat de simbolisme—el 1898—, fan despertar mil sospites sobre els instruments que van doblegar aquesta brillant personalitat de les lletres universals.

L'església catòlica catalana pot aprofitar aquest moment actual per fer una sana feina de divulgació dels valors radicals que suposen la vocació del religiós. Per fer-ho, no obstant, s'haurà d'enfrontar al drama vital d'un home que va viure una agonia llarga, lenta i plena de dolor.

Em pregunto de quina manera sent el cor d'un poeta, i encara més com ha de sentir el cor d'un poeta sacerdot catòlic. No em puc imaginar de quina manera l'ha de ferir, dins la seva intimitat, el mal, el càstig o la distància, a la qual la seva família adoptiva (l'església de Vic i Barcelona) el va sotmetre.

La tensió creativa, per ella mateixa, té un preu molt alt. Per Jacint Verdaguer, aquest preu va consistir en tractar de comprendre

el que no tenia cap explicació. Una vida sempre abocada pel balcó de la natura i de l'èpica com no havia de sospirar davant la pobresa d'intencions de tants altres companys seus, de lletres o en la fe?

La seva obra, inabastable de poder complaure aquí, és una llança que xiula cercant el seu objectiu: un lector prou obert i pacient, per saber confiar en la força mítica de l'heroisme.

En aquest sentit, l'església catòlica està cridada a ésser heroica, segons la formulació del seu creador, Jesuscrist. Qui sap si des del moment que en va constatar el contrari, tot el seu anhel de perfecció va sucumbir sense remei per tractar de refer-la; cosa d'altra banda impossible d'aconseguir sense donar-li la vida i tot el treball. ✎

© Llorenç Prats-Segarra
(campusjove@correu.vilaweb.com)
Director adjunt de Catalunya Campus

Gegants i ogres

ROTLLÀ. Un dels gegants més prolífics al nostre país és Rotllà o Roldan, el mític heroi de Carlemany. D'ell es diu que quan tocava el seu corn olifant se sentia des de Tolosa a Saragossa. No es pot dir que no anés ben armat, duia una espasa de virtut, Durendal, una roca plana grandiosa, una gran maça de ferro que pesava moltíssims quintars i una vara, també de ferro, de més de dues canes de llargària. Rotllà va deixar moltíssimes empremtes: cops de mall, d'espasa, pedres llançades (menhirs)... Donem una ullada al mapa i ho veurem.

d'armes, Oliver. Va morir en el camp de batalla en una emboscada, traït per Ganeló, el seu padastre, i va ser plorat per Carlemany.

Altres gegants més o menys famosos són:

Moro Ferragut. Relacionat amb Rotllà. Aquest i Ferragut, per evitar la batalla i els morts i ferits que comportaria van decidir jugar-se-la en un combat singular. van lluitar durant set dies, només reposant de nit. Tan lluitar es van fer amics i un dia el moro li va explicar que només tenia un punt feble: el ventre, però el duia protegit per una

Quera (La Garrotxa) o de Rocallaura. La llegenda explica que a uns caminants se'ls va fer de nit al bosc i es van aixoplugar en una cova. Al poc va aparèixer un gegant amb només un ull al front conduint un remat. els viatgers es van amagar com van poder. El gegant en va atrapar un i se'l va fer a la brasa. Un cop tipes va adormir i els altres caminants amb una brasa li van cremar l'ull. Els caminants van poder escapar-se penjant-se del ventre de les ovelles quan aquestes sortien.

Gegant de Sant Aniol. A La Garrotxa, al peu del Bassegoda,

Gegant del pi

El Fort Farell. Nascut a Caldes de Montbui. Era tan gran que per caminar feia servir un pi com a bastó. Era pagès i un dia mentre llaurava, un caminant li va demanar una adreça, i en Farell, per indicar-li va fer el senyal aixecant bous i arada. Al Fort Farell o Gegant del Pi se li han atribuït llegendes originàriament pertanyents a altres gegants. A part de la llegenda típica se'n conta una altra: diuen que quan en Colom va tornar d'Amèrica va portar un indi negre de mida gegantina. El rei catòlic, impressionat per la mida, va mostrar la seva sorpresa. Els responsables de l'ajuntament li van dir que, no gaire lluny, vivia en Farell, tant o més gran que aquell indi. El van anar a buscar i a l'arribar el volien fer pagar la taxa de llenya, ja que portava el pi, per no pagar va llençar el pi per sobre la muralla. En Farell va engrapar el gegantàs i dient: Aparteu-vos, gent d'Amèrica, que allí on caurà tot ho aixafarà!. I el va fer voleiar i el va llençar enlaire, amb tanta fúria que el va fer retornar a Amèrica..

Quan en Farell tornava cap a casa es va ajeure a Collserola, que aleshores era molt més baixa, per

tal de dormir. Va fer tant de fred que el pobre Farell va quedar allí petrificat. Avui encara es veu la seva silueta en el relleu que forma la carena.

El Nen de Vacarisses, es lleva per Collsacabra i amb la seva bufeta desencadena fortíssimes ventades a la Plana de Vic.

El Pare Esmé, senyoreja el Montseny i es planta eixarrancant-se amb un peu a les Agudes i l'altre al Turó de l'Home.

Els regira-rocs eren una nissaga de gegants que vivien prop de Montserrat i vivien de la feina del camp. Un any que la collita va ser dolenta, van decidir robar els veïns i els vianants, com a càstig ells i el menjar robat es van convertir en pedra. Es poden veure en forma de pallers a la zona de les Agulles, sota les coves d'Alpens.

OGRES Tipologia de gegants que tenen la mala costum de menjar persones, a vegades de viu en viu. Són usats a vegades com a espantacriatures.

Gegants gops o gots. Raça de gegants que només s'alimenta de carn humana. mantenen guerres sagnants amb tothom, per poder cruspí-se els presoners. Els propis ferits no són curats i així esdevenen el segon plat d'algun àpat.

Pròpiament Rotllà, era nebot de Carlemany, un dels dotze pars de França. A l'epopeia medieval de la Chanson de Roland es descriuen les gestes temeràries que va realitzar contra els moros i la seva mort heroica a Roncesvalles, volent venjar el seu amic i company

pedra. En Rotllà també tenia un punt feble, la planta dels peus, però se'n va cuidar prou d'explicar-li res. A la matinada, Rotllà li va robar la pedra i, d'un cop de puny al ventre, el va deixar estassat allà mateix, a Núria, a la Fossa del Gegant.

Gegant del Moianès, de la

es diu que ha una cova que arriba fins a Tolosa. La cova es guardada per un gegant ferotge armat amb una gran destrat, amb la que evita que ningú passi. Ha fet tants morts que quasi bé no es pot entrar a la cova perquè la pila d'ossos amuntegats ho impedeix.

Per la il·legalització dels terroristes

«R.» <TAUBECOLOM@ONO.COM>

Aquest espanyols són la rePera. Ara faran una llei de partits, com tots segurament sabeu, que farà il·legalitzar al mateix PP. Són així de rucs.

Pel que sembla els criteris per legalitzar un partit són els següents:

-Treure'n profit electoral de la violència terrorista.

El PP en treu un gran profit del terrorisme etarra. Porta fent-ne bandera els darrers anys.

-No comdemnar la violència terrorista.

El PP, a les Illes Balears s'ha negat a comdemnar la violència ultra espanyolista en contra d'as-

sociacions culturals catalanes.

-Tenir relacions econòmiques amb els terroristes.

El jutge Garçon, que curiosament s'ha mostrat a favor d'EXIGIR el català als jutges del Principat, demanant molt més que els nacionalistes de CiU, doncs deia que el jutge Garçon hauria de PProcessar al PP de València per estar donant suport a entitats feixistes blaveres que exerceixen Kale Borroka en contra de institucions i entitats a favor de la Llengua i Cultura catalanes al País Valencià. Com informa el darrer El Temps, al consistori valencià el PP es nega a retirar la subvenció a entitats blaveres encara es demostrí que

són els responsables dels darrers atacs a ACPV i seus de partits polítics, a Ciutat de València. Li hauran de demostrar a ells, perquè jo crec que és molt clar.

Per aquesta raó, demano que un cop entri en vigor aquesta espanyola llei, s'enceti el tràmit per a il·legalitzar el PP. Compleix tots els requisits.

gamarus@ya.llevaaixo.com

Jo hi afegiria també els partits que tenen a les seves files terroristes domèstics que maltracten a les seves parelles, a alcaldes assetjadors i a criminals com en Fraga Iribarne, en Barrioueno, en Vera, etc. Ω

DENÚNCIA PÚBLICA

Fa uns 10 minuts que el tresorer de la CAIXA de CATALUNYA en Vila-real em volia obligar a parlar en CASTELLÀ, jo DENUNCIO als empresaris dirigents que toleren això d'INDECENTS.

Als polítics en actiu que a aquestes altures toleren això d'INDECENTS. Als periodistes que per milers de vegades que hem fet denúncies d'aquesta mena i anar a la paperera d'INDECENTS. I això ho firmo i ho rubrico. Josep Casalta i Casanovas. Vila-Real, a 9 de maig del 2002. Ω

Restaurant Sa Curva

Menús 950 ptes.

Diumenges buffet a 2500 ptes.

Hípica de Son Pardo. Tel. 971 201 017

Els fanàtics de la llibertat

L'esclavisme va permetre que moltes empreses d'Estats Units fessin l'agost gràcies a la mà d'obra de milers d'afroamericans. L'advocada Deadria Farmer-Paellmann, descendent d'aquests esclaus, ha aconseguit recollir proves que demostren que Aetna Inc., una de les principals agències d'assegurances actuals, i la corporació CSX, hereva de les companyies que van construir els ferrocarrils nord-americans, es van aprofitar de l'esclavisme. Un estudi de la Universitat de Howard també permet deduir que l'aixecament del Capitoli i del l'Estàtua de la Llibertat va anar a càrrec dels esclaus. Fins i tot s'ha descobert que les prestigioses universitats de Yale, Harvard i Brown es crearen mitjançant els beneficis de l'esclavisme. Pertot això, Farmer-Paellmann ha presentat a un tribunal de Brooklyn (Nova York) una querella col·lectiva per «enriquiment il·lícit» contra els empresaris que van fer-se la barba d'or. I reclama que siguin compensats materialment els

dos segles i mig d'humiliacions que van patir entre vuit i dotze milions dels seus avantpassats africans.

En les properes setmanes és molt possible que la demanda sigui ampliada a d'altres empreses, entre les quals figuren gegants de les finances com J.P.Morgan Chase Manhattan Bank.

Els grups que han sofert necessiten exorcitzar els seus dimonis. El ressò que comença a tenir l'esmentada querella és probablement un altre dels objectius de l'advocada afroamericana: estimular la memòria històrica, obrir debats que permetin reparar un dels episodis més esferidors del colonialisme i difondre entre els més joves el seu rerefons.

Davant de la passivitat dels que haurien de demanar perdó i indemnitzar els col·lectius que han patit discriminació, l'opció empresa per Deadria Farmer-Paellmann de fer-se respectar i de superar pors ancestrals té un mèrit extraordinari. No hi ha dubte que tenir la valentia de dir el que pensem sense complexos,

de ser ètics i dignes en tota circumstància, contribueix a la regulació dels conflictes.

En aquesta línia, va ser molt important dur a judici Jean-Marie Le Pen quan va negar el genocidi nazi, o haver retingut Pinochet en terra britànica com a responsable d'una dictadura a Xile. I és que l'entrenou mediàtic ha estat tan considerable i negatiu que inevitablement Pinochet passarà a la posteritat com un indesitjable. En paraules del president Pujol, aquesta mala fama que s'ha forjat internacionalment ha vingut a ser com un primer judici públic a la seva impunitat. Per això no és ni molt menys inoportú que 14 entitats hagin interposat una demanda judicial a sa majestat el rei dels espanyols per haver assegurat, el dia de St. Jordi del 2001, que el castellà mai havia estat imposat.

Els maltractes deixen traumes en l'univers mental dels grups històricament desfavorits. Per tant, la fi dels maltractes als afroamericans, als jueus, als demòcrates xilens i als

catalanoparlants no garanteix la fi del problema.

La persecució política del català precisament coincideix amb l'arribada manu militari dels borbons als Països Catalans. L'oposició armada al primer borbó, Felip d'Anjou, va despertar admiració a Europa. Tant és així que Voltaire titllarà els catalans de «fanàtics de la llibertat». L'èpica de la nostra història, en moments claus, és encara avui desconeguda per les noves generacions i per moltíssims catalans. L'historiador Ricardo García Cárcel pensa que els pobles necessiten la seva galeria de mites mobilitzadors, perquè «els pobles sense memòria no són res» (La Vanguardia, 26-4-2002). Ω

QUIM GIBERT,
PSICÒLEG

PAÏSOS CATALANS: AUTOESTIMA I DOLOR

Noves jornades de psicologia a Sueca, La Ribera Baixa

- Dissabte 29 de juny de 2002

- Casa de Cultura de Sueca (per confirmar)

- A partir de les 10 del matí i de les 5 de la tarda

- Amb participació de Marc Antoni Adell i Quim Gibert, psicòlegs; Enric Larreula, pedagog; i Pau Viciano i Josep Maria Muñoz Pujol, escriptors.

- Més informació: angeltres666@atzucac.c

PAÏSOS CATALANS: CLAUS PER ENFORTIR LA NOSTRA AUTOESTIMA

JORNADES DE PSICOLOGIA I IDENTITAT NACIONAL

SUECA, la Ribera Baixa

Tema: Autoestima i dolor

Lloc: Casa de Cultura

Dissabte, 29 de juny 2002

- Matí:

- 10.00: Joan Fuster i l'autoestima imprescindible a càrrec de Pau Viciano, escriptor
- 12.00: Mitjans de comunicació i identitats minoritzades a càrrec de Rafael Xambó, sociòleg
- 13.00: Col·loqui
- 14.00: Dinar a l'Albufera (lloc a concretar)

- Vesprada:

- 17.00 h: - De què parlem quan parlem d'autoestima i Països Catalans a càrrec Quim Gibert, psicòleg
- El cas valencià: l'anormalitat dins la normalitat a càrrec Marc Antoni Adell, psicòleg
- 18.00 h: Presentació del llibre Dolor de Llengua d'Enric Larreula a càrrec de Víctor Gómez Labrado
- 19.00 h: Intervenció d'Enric Larreula.
- 20.00: Col·loqui
- 21.00: Sopar preparat pel Casal de Sueca i la Taula Pere Martell amb assessoraments de Jaume Fàbrega (lloc a concretar).
- 23.00: Actuació musical
Presentarà: Àngel Velasco, filòleg
Més informació: angeltres666@atzucac.com

Crisis i motius

L'Administració Bush dels EUA ha decidit tancar els seus mercats, posant traves a les duanes: de primer a les importacions d'acer i ara a les d'ordi. El sector metal·lúrgic i agrícola són dos àmbits estratègics, tant pels llocs de treball com pel territori.

Al llarg dels temps, el debat entre tancar els mercats (proteccionisme) i obrir les portes a les coses de fora (lliurecanisme) ha estat una constant històrica, no sols atribuïble a la industrialització o al desenvolupament de les noves tecnologies de la informació.

Si bé és perillós simplificar excessivament, el tancament dels mercats normalment ha acabat malament. Per molts economistes és un símptoma evident de crisis o recessió. També, pels historiadors, un motiu de profunda preocupació, doncs amb el comerç obert s'obté una forma de garantir períodes pacífics, essent el tancament de fronteres una mesura prèvia a la preparació de la guerra.

Dos comportaments que exemplifiquen aquestes tesis són, amb grans diferències però amb un mateix propòsit, els de Franklin Roosevelt i el d'Adolf Hitler. Ambdós estadistes van dissenyar mesures autònomes i autàrquiques per sortir d'un cercle viciós de crisis. El primer amb la llei anomenada New Deal va tractar de frenar l'atur i els preus alts, i el segon amb els plans d'obres públiques i de rearmament total, va frenar la fam i la por de la població alemanya.

Sabent-ho de sobres sorprèn que els USA adoptin mesures de tancament de fronteres, més si com diuen estan sortint d'un determinat estancament econòmic.

L'economia, que ja no està de moda, ha deixat de generar polèmi-

ca pública, i sota els esguards de la globalització, una munió de contradiccions malviuen sense aixecar unes lògiques protestes.

Entre elles, especialment, l'oposició dels grups «progressistes» o alternatius a la lliure circulació comercial i de capitals, ja que si una cosa està clara és que només per la via d'un fort impuls del comerç mundial les economies empobrides d'arreu del món tenen possibilitats de millorar la seva situació.

O també, que una superpotència com els USA no pugui assumir la pressió dels nous productors d'ordi o d'acer, tot havent de posar restriccions a les importacions d'aquests bens.

Com un dia va recordar el brillant economista Joan Tugores, ara rector de la Universitat de Barcelona, tot i les ganes d'impulsar el comerç internacional, a hores d'ara només un 8% de les transaccions mundials estan liberalitzades, i tota la resta estan fiscalitzades per aranzels, requisits d'origen, volum màxims, ... que no són sinó tanques a la lliure circulació de mercaderies, matèries primeres o manufactures.

Per això, sobre aquestes qüestions regna la confusió, doncs si bé per una banda es defensa un millor repartiment de la riquesa mundial, per l'altra, no es tolera la liquidació de sectors que ja no són competitius (per exemple, el cas Lear ha generat aquesta mena de contradicció, ja que si bé té un fort cost social a nivell català, els guanys a nivell europeu poden ésser positius al donar noves oportunitats de progrés al poble polonès).

To i així, el més gros està per venir. Només per el cas d'un petit augment del lliure canvi productes ara com ara desconeguts caurien com una allau.

És el cas dels productes «made in índia». La Índia amb una població que ja supera els 1000 milions d'habitants té un potencial manufacturador de dimensions descomunals. Igual es pot dir del Magreb o d'Indonèsia, ja més coneguts pels catalans.

Curiosament, el lema del segle XIX, «una colònia es un mercat» pot haver arribat a la seva fi, o no i el que s'està preparant és d'unes dimensions inimaginables.

La contradicció dels idearis d'esquerres cada dia es fa més palès: no pot defensar-se l'avortament i lluitar per la millora dels presos, no pot defensar-se l'equilibri econòmic mundial i sobreprotegir els drets laborals adquirits, no es pot predicar la promiscuitat sexual i reclamar millors horaris per les famílies, no poden obrir-se les portes a la immigració i criticar els models policíacs per millorar la seguretat ciutadana, no es pot emparar l'ocupació de propietats i maleir la creació de nous sectors urbanitzables, ...

Europa està vivint aquestes confusions d'una manera inconscient. I d'aquí l'ascens de determinades llistes electorals (Le Pen, Pim Fortuyn, ...).

Al meu entendre, l'esquerra, si ha de lluitar per la justícia social i la millora humana, en una Europa d'arrels cristianes, hauria de defensar, sense embuts, els continguts essencials de la vida: un no a l'avortament i a l'eutanàsia, i un si a la distribució de la riquesa i el benestar per totes les persones, per la via d'una obertura gradual del comerç mundial. Ω

© Llorenç Prats-Segarra
(campusjove@correu.vilaweb.com)
Director adjunt de Catalunya Campus

S E R M Ó

Valors i contravalors del nacionalisme. Estat de gràcia i profetes de desgràcies

De: «R.» <taubecolom@ono.com>

<Allò greu no son les empreses que parlen castellà sinó la incapacitat, o la gossera, dels «nacionalistes» per buscar i trobar sinèrgies i vents favorables: pareix que els agrada la contracorrent frontal amb la societat civil, militar i eclesiàstica: contra TOTS.>

Ara has dit un problema clau!! No crec que els agrade (això sols als més joves), és que no en saben més, normalment. Per què?. En tenen la culpa?.

Mireu, jo ho veig així: les esquerres i dretes han nascut en societats de la Cristiandat, i llurs valors són derivats de valors «esquerrans» (com la justícia, l'ajuda als pobres i orfes, la Pentecosta...) i «dretans» (com el principi d'autoritat, la moral sexual...) que vénen dins el cristianisme social des dels Evangelis i la Bfblia.

Però, clar, si marginats per l'oficialisme religiós i per la pròpia gossera, reneguen de tot allò que sone a religiós o cristià, es quedaran sols amb valors esquerrans i no entendran gens els dretans, de manera que sempre seran esquerrans i anticlericals (a no ser que es reprimisquen) i el nacionalisme valencià sempre vindrà coix de la cama dreta. Normal: això és exactament el que passa. I mentre les religions mouen milions de persones durant mil·lenis, què mouen les ideologies, partits i filosofies?. Com a molt, algunes èlites durant alguns lustres. Ai las, però els progres volen estar amb les èlites i viure d'esquenes a les majories.

Trob que és la pregària de gent que conec (prou d'ells en camps de concentració) allò que segur que més m'ajuda personalment en tot. Catalunya és una nació en declivi de fe i pregària i, per tant, està morint-se: curt i ras. Fins i tot m'ha tocat cercar gent que pregui per Catalunya en països exòtics: igbos de Biafra, Mons i Karens que pateixen genocidi sota la bèstia Dictadura Militar Birmana, baptistes de la minoria búlgara de Moldàvia: ells pregunten per Catalunya perquè els independentistes catalans no hi pregunten (no els dona la gana sacrificar-se per coses molt més simples, molt menys

Farien una cosa així, clar).

Com deia aquella cançó de rock:

«Tanta gente condenada luchando por sobrevivir, y ellos muy preocupados, por un grano en la nariz».

El secularisme militant ridiculitza sistemàticament l'única eixida real que tenim i embossa dramàticament el propi futur.

Com deia un que ja s'ensumava la nostra decadència, Ausiàs March:

«No pot mostrar lo món menys pietat

com en present dessorre mi pareix:

tota amor falla sinó a si mateix, d'enveja és tot lo món conquistat.

Hom sens afany no vol fer algun bé:

¿com lo farà contra si ab gran cost?

cascun cor d'hom jo veig pus dur que post:

algú no es dol si altre null mal té».

Si, costant poc, ja no fan res, ¿quin sacrifici en podem esperar per la pàtria (que hauria de ser necessàriament d'alt cost)? Evidentment que no res (més enllà dels discursos de paper mullat per a les diades de guardar i amuntegar poltronam i poder i enganyar al personal -amant de deixar-se enganyar i després preguntar «i per què?», doncs molt senzill: perquè és molt còmode deixar-se enganyar- en benefici de l'ocupació estrangera).

Generositat, sacrifici i, evidentment, valors cristianes en general (que parlen de «portar la creu», d'arromangar-se, contra l'hedonisme sibirita d'una decadent esquerra occidental -a ca nostra més anticristiana que en altres països occidentals- ja qualificada per Lenin d'«aristocràcia del proletariat») es troben estretament rel·ligats al genuí sentiment patriòtic.

L'actual fòbia de bona part de l'independentisme català contra les valors cristianes és una manera de dir que no volen sacrificar-se realment per res, i tampoc per Catalunya.

L'amor que l'actual Catalunya té a l'alliberament dels animals, a l'eutanàsia, a l'avortament lliure i pagat per la Seguretat Social (no n'hi ha prou, sembla, amb el desastrós declivi demogràfic que patim els catalans), etc. és simptomàtic d'aquesta rendició, d'aquest desballestament psíquic de sentiment de torturat per la vida... No saber defensar-se de la catalanofòbia, no tenir prou dignitat com per aixecar un Malcolm X o un Martin Luther King català, un Gandhi català... Xirinacs o Colom foren un parell d'intents que es quedaren a mig camí o així. I a Pujol els espanyols saberen comprar-lo.

No tinc por de fer el ridícul defensant el cristianisme (tan injustament i frívolament blasmat i ridiculitzat entre prou independentistes, que ni se n'assabenten de la pel·lícula). Total: m'he aferrat de fer el ridícul tantes vegades en aquesta vida, i les que em queden... Perdre el prestigi hauria de ser molt millor que perdre la virginitat, malgrat que això no càpiga dins la mollera de la nostra gauche divina i companyia. És més pràctic per després fer, amb la necessària llibertat i frescor, el que deus fer.

Però vegem: el perdó, el sacrifici i unes altres valors cristianes són greument malmirades per l'actual nacionalisme català (perquè criden a la humilitat i gran part d'aquests grans moderns prefereixen el sarcasme, el menyspreu i anar molt alts de polseres per la vida, com si fossin els reis del mambo) provoquen, lògicament:

-No al perdó: Rancúnies i conrear rancúnies: mal rotllo, insult fàcil i «odios eternos» en una fragmentació de personalismes, capelletes i subcultures envejoses. No hi ha perdó ni recomposició ni reconciliació possible, en el secularisme, per tant, la societat civil catalana es descohesiona, esdevé fràgil, incapaç de plantar cara (com si, ha fet la basca, molt més cristiana). «...en general l'esperit enraonador i filosòfic, inspiren apegament a la vida, efemèren, envileixen les ànimes, concentren totes les passions en la baixesa de l'interès individual, en l'abjecció del jo humà, i minen talment en silenci els veritables fonaments de tota societat; perquè allò que els interessos particulars tenen de comú és tan insignificant, que mai no equilibrarà allò que té d'hostil» (a «Émile», t. III, p. 193, llib. IV, Rousseau).

-No al sacrifici: doncs campí qui pugui; qui folli més, més modern i més independentista (que li donin una medalla!); qui més llibre publiqui, més famós i més suprem; soparots de bombos mutus, etc, etc. La lluita; el sacrifici...? Recordar-se dels màrtirs? Per al gat!! Naturalment, la decadència està assegurada, amb gran alegria per als Asnar-Anson-Alex Vidal-Quadras fins a Zaplana.

«La vigoria d'una nació ve mesurada per aquells que fan coses, i no pels que en descriuen». (Edward de Bono).

«Com heu pogut fer les lleis d'un país presoner?

Expliqueu-m'ho, expliqueu-m'ho!

Quins interessos es mouen per sota els papers?

Expliqueu-m'ho!...»

(Fins que el silenci ve, Joan Baptista Humet).

«Per consegüent, no us deixeu arrossegar per aquesta colla de gent, amants de la gresca més que no de la saviesa, que dogmatitzen coses contradictòries i cadascú diu el primer que se li acut. Són nombrosos els enfrontaments entre ells, car s'avorreix l'un l'altre, i sostenen doctrines oposades només per jactància i per assegurar-se els llocs més eminents»

(Discurs contra els grecs, Tacià, apologeta del s. II).

«La frugalitat és amiga de l'enginy: si aspireu a la immortalitat, defugiu el pèrfid luxe usat a les taules dels grans, car els bafs del vi pertorben el cervell, i la virtut rígida tem doblegar el clatell davant el vici triomfant» (El Sàtiricó, Caius Petronius Turpilianus, cònsol d'origen gal a la Cort de Neró).

Sovint no m'han deixat parlar, però en aquesta llista finalment sí que m'ho han deixat argumentar, que ja és molt (per començar sols, clar). No n'hi ha pas prou: és menester canviar l'actitud mental i cordial dels nostres compatriotes, la qual, si no canvia, voldrà dir que està TOT perdut.

«Dormir, estimat Chevalley, dormir és el que volen els sicilians, i sempre odiaran qui els desporti, ni que sigui per afavorir-los amb els més valuosos presents».

«Els sicilians no voldran millorar per la senzilla raó que són perfectes. Llur vanitat és més forta que llur misèria. Cada intromissió d'estrangers, bé es tracti d'estrangers d'origen o de sicilians amb criteri independent, trastoca llur deliri de perfecció assolida, corre el perill de torbar llur còmoda esperança en el no-res... Sicília ha volgut dormir...»

¿Per què els havia d'escoltar, si és rica, si és sàvia, si és civilitzada, si és honesta, si és admirada, si tothom li té enveja; si és perfecta, en una paraula?»

(«El Guepard» del Príncep de Lampedusa).

Certament, i vet ací la bona notícia, si canviàs estaria quasi tot guanyat a no tan llarg termini i amb menys dolor que no fins ara. Però canviar una actitud de cor envers la vida no és qualsevol cosa, és tasca sobrehumana, requereix ajut sobrenatural.

I, vet ací la raó torçada: no és tan difícil, simplement sols rebaixant l'actual nivell de frivolit, supèrbia o caparruderia fora de lloc

ja hi faríem molt. El problema no és tant els nostres pecats «grosos» sinó la nostra inconsistència banal i estúpida: i això és encara més penós i tràgic, perquè és perdre's per no res, per estupidesa en estat pur.

Si purificar-nos dels vicis enquistats és demanar molt, almenys deixem de fer ostentació de les estupideses absurdes, de la pinxeria pocasolta, etc. de les quals puguem prescindir fàcilment. Estic convençut que, si sols gran part dels nacionalistes catalans fes això, tindríem una nova Renaixença i les portes obertes per a la llibertat: això és calculable, si fa no fa, per moltes dades psicològiques i històriques. Déu, la Providència de la Història, no ens demana impossibles. «El món no està amenaçat per les persones dolentes, sinó per aquells que permeten la maldat». (Albert Einstein, físic nord-americà d'origen alemany).

Per això, perquè és una cosa fàcil sobre el paper, és la raó que la violència no hi té sentit i és contraproduent, i que la decadència ens la cuinem nosaltres mateixos. I no hi tenim excusa. «El nostre gran negoci no és veure el que queda obscurament a distància, sinó fer el que queda clarament a mà» (Thomas Carlyle). «Meta-noesein» en grec: Girar cua, canviar de pensament, d'enfocament... (dit en mots religiosos llatins desgastats:

Penedir-se).

ESTAT DE GRÀCIA I PROFETES DE LA DESGRÀCIA.

> Però com passa habitualment, ni en això els

> independentistes ens posem d'acord!!!! :-((((

És que no estem en estat de gràcia, vet ací el nostre problema. L'estat de gràcia és la via més ràpida i segura per a tot, però sistemàticament menyspreada pels blasfemadors secularistes, tan desubstanciats, que ens controlen des de dins. Sempre repeteixen coses de l'estil: «No necessitem profetes que vinguen a...». Ja ho crec, que en necessitem, necessitem saba nova, idees noves, visió nova, freturem de tot... però la supèrbia personal d'aquests talking-heads és paral·lela i proporcional a la nostra misèria nacional. I la supèrbia és el primer dels pecats capitals, que fa possible tota la resta del desori. Ω

Segurament, allò que pot fer més mal a un grup humà és la indiferència, la laxitud, l'apatia, l'complex d'inferioritat, l'adhesió o identificació amb un poder extern dominant i l'autoodi—conscient o no. Hom podria anomenar tots aquest bugat de sensacions (o, més aviat, de commocions) **dimissió multidimensional**—algú l'ha batejat també amb el nom de **degeneració caracteriològica**. Un estat de subordinació política i de colonització—"toda la història de España és la història de una colonización" digué, per exemple, Claudio Sánchez Albornoz. N'és la causa, del que hem apuntat adés, encara que no la justificació.

La problemàtica identitària té una relació significativa amb la qüestió de les relacions de poder entre col·lectius humans, les quals poden oscil·lar segons els esdeveniments històrics i les circumstàncies globals de la comunitat. És per això que l'aspecte demo-polític (o sia, la política i la ideologia unides a la demografia)

és una dada de primera magnitud en l'evolució dels processos sociolingüístics. En aquest sentit, una baixa taxa de reproducció dels autòctons—com el cas català, mallorquí inclòs—unida a un espectacular creixement dels al·loctons—coneguts aquí com a *forasters*—fa que la població immigrada pugui arribar a superar a la població natural del territori, amb la qual cosa l'equilibri demo-lingüístic es veu considerablement modificat. Aquesta substitució poblacional, amb individus pertanyents habitualment al grup nacional majoritari de l'Estat, esdevé un mecanisme de gran importància en el canvi socio-cultural i en el procés de substitució lingüística—en el nostre cas, del català pel castellà.

Tot plegat porta ineluctablement a la interiorització del discurs dominant, és a dir, del que detenta el poder polític, fins al punt de provocar la creença dels nadius

en llur pròpia inferioritat i, conseqüentment, la caiguda en picat de l'autoestima—hom ha dit, encertadament, que "els dominats estan dominats també en el seu cervell". Heus ací que les comunitats lingüístiques diferenciades, una vegada integrades en Estats-nació centralitzats, fins i tot en règims democràtics, són sotmeses, per la força dels vots del grup ètnic-lingüístic majoritari, a la denigració i estigmatització ("soyez prope, parlez français, 'habla en cristiano'", "habla la lengua del imperio"). Així, doncs, en conjunt, els processos de substitució lingüística van lligats generalment a factors relacionats amb el *progrés* i la *modernització*, com ara la industrialització i la urbanització, detonants de la mobilitat socio-econòmica i geogràfica de les poblacions.

No cal dir que tota aquesta situació esdevé cada vegada més complexa, cosa que provoca encara més la minorització dels par-

lants de la llengua autòctona, sobretot a les ciutats, la població de les quals acaba adoptant majoritàriament la llengua forània imposada. D'aquesta manera, la generalització del comportament substitutori farà que els pares s'avergonyixin de la llengua pròpia i no la transmetin al fills (ço que podem denominar *ruptura o trencament generacional*). (Lluís V. Aracil ho ha assenyalat en aquests termes: "(...) L'ús restrictiu d'un idioma produirà una mena de replegament, empobriment o atrofia"). Moltes persones tendran així, amb l'adopció de l'estàndard exògen (ací, el castellà), consciència de parlar malament i de disposar d'un instrument verbal inconvenient i estigmatitzant. Breument: en casos de *glotofàgia* (procés en el qual una llengua es menja una altra), la norma d'interacció lingüística resultant ha estat l'adaptació dels autòctons als al·loctons o exògens, i no

pas a l'inrevés, com hauria succeït en una situació de normalitat.

En aquest marc de subordinació i dependència, de doble minorització política i demo-lingüística, la reinversió de la situació—aconseguir un nivell satisfactori de normalització lingüística, en tant que el codi autòcton sigui el més conegut i l'usat normalment—només podrà assolir-se amb un important grau de **canvi polític** responsable que prioritzï clarament l'ús públic de la llengua de la societat receptora. En aquesta faïçó, la consciència i la mobilització emancipadora, davant d'una política agressiva contra la llengua i la cultura pròpies, esdevé necessària i urgent. **Ω**

ANDREU
SALOM I
MIR

CRÒNICA DEL MADRID-BARÇA, DES DEL BERNABEU, A ESPANYA

Vaig assistir al Bernabeu per la semifinal de la Champions League i vull denunciar la passivitat policial i, (o complicitat?) i la violència i odi anticatalà dels seguidors del Madrid cap als seguidors culés. Ja a Plaça Castilla, abans del partit, vam patir un parell de càrregues policials indiscriminades per culpa d'uns quants exaltats. Algú havia insultat a un policia, però aquells, enlloc de detenir-lo, va començar a cop de porra a tort i a dret contra tothom. Després, ens van fer pujar al nostre autocar, i a més de nosaltres, van pujar una vintena més de persones, és a dir, anàvem uns 75 dins d'un autocar.

Escollats per tant sols un furgó policial, a l'arribar a l'estadi, centenars d'aficionats merengues ens van rebre amb insults: 'puta cataluña', 'polacos de mierda', 'no sois españoles, sois hijos de puta' i ensenyant-nos banderes espanyoles i agredint-nos amb pedres, ampolles, cadires, pals, taules... durant tranquil·lament deu minuts. Total: uns quants ferits lleus i quatre vidres trencats de l'autocar, mentre la policia, enlloc d'aturar aquesta barbàrie, s'ho anava mirant. Sabeu que és veure l'odi als ulls d'aquells que ens tiraven pedres? Sabeu que és estar dins un autocar, veure com t'ataquen, i intentar protegir-te dels vidres trencats i de les pedres i observar que la policia no va baixar-se ni les viseres dels cascos? A l'hora d'entrar, de nou, la policia ens va fer pujar a cop de porra, i fins i tot, se'ns va requisar un parell de banderes catalanes: 'estas banderas no pueden entrar'.

Dins l'estadi, va continuar la cridòria i els insults contra la nostra terra. Només cal veure les imatges de la televisió. Fins i tot 'La Vanguardia' del dilluns cita que 'hacía meses que no se veían tantas banderas españolas, muchas desperdigadas por las gradas a modo de pancartas'.

Tot i estar a tercera graderia, inexplicablement, estaven barrejats amb gent del Madrid, per tant, van continuar les agressions. També dir, que la majoria de guàrdies d'empreses de seguretat privades, lluien a la solapa, banderes espanyoles franquistes i contínuament es reien de nosaltres i ens amenaçaven. Durant el partit, van tornar les càrregues policials indiscriminades, amb gran agressivitat i sense

miraments contra tothom: nens, joves, dones, avis... no importava, l'objectiu érem els culés. És cert que algun radical va encendre bengales, però abans de detenir-lo, vam rebre tots i totes, i va haver-hi ferits a causa de les corredisses per la grada i escales avall. Una vegada acabat el partit, i després de fer-nos esperar dues hores, ja que encara hi havia gent que volia tornar a agredir-nos, vam plantejar a la policia que no podíem tornar a Barcelona sense vidres, que volíem denunciar els fets, i volíem esperar un altre autocar per tornar amb total seguretat i la seva resposta va ser: 'o se van a Barcelona, o nos vamos nosotros y se quedan solos y se apañan con los del Madrid. Que el conductor no corra, y los demás que se tapen bien'. Així doncs, la tornada la vam fer a 70km/h, amb cartons enlloc de vidres i parant cada hora i mitja, per arreglar de nou les finestres, i prendre alguna cosa calenta per contrarestar el fred i el vent. La tornada la vam fer en onze hores. Ara, una vegada més asserenat i, escoltar d'alguns dirigents polítics dir que tot va ser correcte, em venen al cap unes quantes preguntes: tot i ser partit d'alt risc, perquè la policia no va preparar més efectius? Perquè no es va aturar amb contundència l'agressivitat madridista? Perquè la gent ens va rebre amb banderes espanyoles, crits espanyolistes i insults anticatalans? Si no ens volen i tampoc ens consideren espanyols, que s'oblidin de nosaltres, que ens tornin els nostres impostos i que ens deixin ser independents. Què en pensem els merengues que viuen a Catalunya, quan s'insulta als catalans i a Catalunya? Qui és responsable d'aquesta violència i aquest odi contra Catalunya? No sé qui deia, que 'el nacionalismo se cura viajando'. Jo després del meu viatge, tinc més raons per declarar-me independentista i afirmar-ne en la dita que 'som més que un club'. Visca el Barça! **Ω**

Signat: Marc F.M.

'Ser ciutadà/na de Catalunya, vol dir, en el diccionari de la història, ser un/a combatent heroic/a.'

Lluís Companys i Jover

Font: agusti@llibertat.com !!!

CAMPANYA PELS PAPERS DE SALAMANCA

AJUDEU-NOS A
DENUNCIAR EL CAS
DELS «PAPERS DE
SALAMANCA» DAVANT
DE TOT EL MÓN

A hores d'ara són prop de 400 persones significades—moltes d'elles catedràtics dels cinc continents, però també ex caps d'estat, artistes, polítics, premis Nobel—que han firmat la Declaració de la Comissió de la Dignitat, donant el seu suport a la nostra lluita pel retorn dels Papers de Salamanca.

Demanen amb nosaltres que l'Estat espanyol ens torni els documents robats als catalans els anys 1938 i 1939.

Volem publicar tota la llista dels coneguts signataris a la premsa diària, en forma d'anuncis de tota

una pàgina a l'Avui, El Punt, El Periódico, El País i La Vanguardia, diaris que han seguit amb més atenció aquest cas i la nostra lluita. Però això val molts i molts diners.

Demaneu el vostre ajut per aconseguir aquesta fita.

Si us plau ajudeu-nos amb les vostres aportacions al nostre compte de la Caixa: 2100 3936 35 0100089647

COMISSIÓ DE LA DIGNITAT
Apartat 9034
08080 Barcelona
telèfon: 667976517
dignitat@patal.com

<http://www.patal.com/dignitat>

responsables campanya: Toni Strubell, Enric Borràs, Julià Garcia

OPIMADORS

Es que no veieu el GENOCIDI que ens estant fent?, i com teniu la barra, la gran barra, la grandíssima barra encara d'insultar als que no som TRAÏDORS de dir-nos que som XENÒFOBS i RACISTES? com és que sempre voleu les màximes atencions per als que ens estan robant... carteres, sous, llengua... NO NI HI HA PROU JA? Perquè IDIOTITZEU a la gent? i per què us dieu DEMÒCRATES i amagueu aquestes OPINIONS? NO US FÀ VERGONYA IDIOTITZADORS? no ens haveu fet ja prou de mal? encara ens en voleu fer més?.

JO D'EXTREMA DRETA?

VINGA JA MENTIDERS!! VOLER COMBATRE EL GENOCIDIES D'EXTREMADRETA? no falten policies, EL QUE SOBREN SON LLADRES!! El que sí que és cert, que amb els poderosos mitjans de comunicació de que gaudiu, feu veure a molta gent que la paret que joestic mirant, no es negra, sinó blanca, o que la merda és bona, o acàs molts REPUBLICANS no se la van empassar votant a favor de la CONSTITUCIÓ? acàs no ni ha de merda allí, em podríeu dir si és BONA? **Ω**

Josep Casalta i Casanovas

EL TROT ÉS COSA NOSTRA

Que s'ha fet del Memorial Joan Mora?

Una de les persones que més ha treballat perquè la gent del trot fora feliç i tingues les millors comoditats possibles, fou Joan Mora i Gornals, destacat cavallista i primer propietari del Hipòdrom de Son Pardo.

Joan Mora fou un destacat propietari de cavalls trotadors que tenia les seves quadres a Son Cabrer, a la carretera de Valldemossa. Va ser l'home que aconseguí que s'abandonés per sempre la voltadora del camí de Jesús, coneguda com «Ca Dona Aina», per ocupar un recinte més decent i que avui en dia disposa d'unes instal·lacions modernes, on de cada vegada les millors son excel·lents, que el fa com un dels millors hipòdroms d'Europa.

Gràcies a Joan Mora, son Pardo fou inaugurat el 16 de maig de 1965. Els aficionats al trot li agraïren molt aquesta obertura.

Era un recinte tant gran, que manifestà que «Son Pardo és un obra tan gran que fa petits als homes». En el seu temps i encara ara fou considerat com un hipòdrom de primera categoria. Moltíssimes corregudes importants han estat disputades en aquest recinte hípic. També s'han celebrat reunions de «speed-

way» (competició de motociclisme) i concerts per la joventut.

Durant els anys seixanta i setanta, era una època en que el trot superava en públic al futbol. L'equip més representatiu de Les Illes Balears, el Mallorca patia una greu crisi econòmica que posava en perill la seva supervivència i el seus resultats eren tant desastrosos que el públic preferia veure altres esports. Les carreres de cavalls trotadors eren una bona alternativa.

Arribaren els anys vuitanta i les circumstàncies foren unes altres.

El trot patí una greu crisi que obligà als seus dirigents a cercar solucions per poder salvar-lo de la desaparició.

El Ministeri d'Hisenda era en aquella època molt sever i castigava als contribuents amb impostos abusius. Joan Mora i Gornals fou una de les persones afectades per la política del Govern Socialista d'aquella època. Devia una gran quantitat de diners a Hisenda. En principi, no va fer cas a les amenaces del Fisc, però quan el deute s'acumulà, Hisenda li cridà l'atenció i decidí embargar el seu hipòdrom tant estimat. Això li provocà una greu depressió que

l'obligà a abandonar els cavalls per morir el 9 de juny de 1990.

Tres anys després, el Consell de Mallorca, actual propietari del hipòdrom que ell creà i que tant estimava, li feu un homenatge inaugurant una placa amb el mapa de Mallorca en el que es recordava la seva figura a fi que els aficionats al trot el recordessin sempre.

Avui en dia, molt poca gent es recorda d'ell. La gent que el tractà en vida i algun aficionat agraït, saben que si Ciutat de Mallorca té un hipòdrom és gràcies a les seves gestions.

Joan Mora estimava tant els cavalls que hagués donat la vida per ells. Una frase seva fou: «estím tant aquest animalets que seran la meua ruïna».

El senyor Mora va encertar, els seus enfrontaments amb l'Hisenda espanyola li resultaren molt cars. Li pengueren l'hipòdrom.

Va donar als cavallistes tota mena de comoditats que en aquell temps eren impensables. Recordem els anys del franquisme i en temps de crisi econòmica, quan el país anava econòmicament endarrerit.

Un temps es celebrava pel mes d'agost el «Memorial Joan Mora de

trot». La darrera edició data de 1996, quan el cavall «Nachito» el guanyà el 22 d'agost de aquell any. L'any següent s'havia de celebrar a Son Pardo, però una apagada de llum que afectà les illes de Mallorca i Menorca motivà la suspensió de la reunió prevista per aquell divendres d'agost.

La Federació de Trot no convocà més edicions d'aquest memorial que ha caigut injustament en l'oblit. Caldria ressuscitar-lo de bell nou. No es pot condemnar a l'oblit una carrera creada en memòria del fundador de Son Pardo. No podem fer-li un menyspreu d'aquesta manera. Si Joan Mora fos viu s'espantaria si veiés que les actuacions que prengué en vida perquè el trot anés endavant no han servit de res. Ell va donar la vida perquè els cavallistes fossin feliços. Es va enfrontar amb Hisenda per amor al trot i perquè la gent del trot no en sortís perjudicada.

El manescal Gabriel Mora de Felanitx, manifestà en uns escrits a la revista «Cavallets» i al desaparegut diari «Eco de Llevant» que convidaria a fer-li un bust a la seva memòria. Gabriel Mora té tota la raó del món; la placa que es troba a l'entrada de Son Pardo no recorda gaire

la seva figura. Un bust és la millor solució. Però també ho és la de tornar a programar el «Memorial Joan Mora».

A una persona que en vida va fer tot el possible perquè tinguessin totes les millores possibles i tal com manifestà Gabriel Mora a «Cavallets»: «Si tenim hipòdrom a Ciutat és gràcies a ell, «no se li pot pagar així. Cal recordar-lo sempre. No tant sol en un bust o una correguda important, si no també que el rècord sigui durador i que les futures generacions sàpiguin qui va ser.

Si el bust, fos una despesa econòmica molt forta, hi ha altres alternatives com un quadre o una fotografia enmarcada a l'entrada de l'hipòdrom. L'esperit seu ha de ser present sempre a l'hipòdrom que ell creà i que en un futur esdevindrà un dels millors d'Europa i potser del món.

Tot menys que pugui caure al oblit. És el pitjor menyspreu que existeix i que no s'ha de fer mai. **Ω**

MIQUEL
ALEMANY I
BAL·LE

Salvem el Born, salvem la Cultura

La sectorial de cultura d'ERC considera que la solució que es pretén adoptar al Born és poc respectuosa amb el patrimoni cultural i gens adequada per a la biblioteca central de Barcelona, atès que no soluciona de manera suficient i satisfactòria les necessitats, casuístiques i entorns de cadascun dels tres elements en joc: la biblioteca, l'edifici del Born i el patrimoni arqueològic.

- 1) La biblioteca queda notablement hipotecada i disminuïda. D'una banda, la construcció dels dipòsits i espais de climatització en una zona annexa és costosa, poc funcional i complexa. Per l'altra, qualsevol solució que impliqui recolzar càrregues en l'estructura original del mercat és poc adient respecte al monument històric artístic del Born. Igualment, cal destacar que serà una solució arquitectònica força cara (molt més que una edificació de nova planta).
- 2) L'edifici del Born, una de les més notables peces de l'arquitectura en ferro de la ciutat en surt notablement malparat, atès que el principal valor de l'edifici són les seves visuals interiors i no pas les exteriors. El Born s'ha de conservar precisament per l'estètica del seu espai intern, que és on té el major atractiu tècnic i òptic. La construcció de la biblioteca sobre-elevada trenca totes les vistes tant dels laterals com de la impressionant resolució arquitectural del sostre. D'altra banda, les sales volades de lectura escapcen totalment la visió de la nau principal. En conjunt, l'edifici protegit en el catàleg de Patrimoni Històric Artístic de la ciutat de Barcelona, en surt ressentit en els seus valors i mutilat en les seves perspectives.
- 3) Les restes arqueològiques sembla que es conserven, però es diu que potser se'n des-

truïran un 10% per fer les connexions amb els dipòsits, etc. la qual cosa, des d'una perspectiva patrimonial, és inadmissible. Tanmateix el projecte hipoteca el seu ús. Conservar el conjunt urbanístic retrobat solament té sentit si les volem utilitzar. I el pitjor que es pot fer amb el patrimoni és no donar-li ús (que és el que ha passat amb el Born en els darrers 30 anys). La presència de la Biblioteca Central de Barcelona (que no ha de ser una petita biblioteca de barri) i la d'un gran centre d'interpretació o l'ampliació del Museu d'Història de la Ciutat són incompatibles, ja que si la Biblioteca necessita tot una sèrie d'espais i serveis annexes, un museu necessita una infraestructura museogràfica per explicar, fer comprensible i sostenible (econòmicament i social) el seu patrimoni.

Per l'anteriorment exposat -tot i destacant que els arquitectes Sòria i Cáceres han realitzat un molt bon exercici professional esmerçant imaginació, i han tingut en compte la importància del jaciment i la seva alta significació històrica per a la ciutat i per a Catalunya- la sectorial de cultura d'ERC reclama als poders públics que orientin l'ús del Born en una perspectiva patrimonial lligada al Museu d'Història de la Ciutat i que procedixin a la construcció d'una Biblioteca Central digna i àmplia en un altre indret, preferentment en el mateix barri de la Ribera.

A més, demanem que els terminis d'execució dels projectes respectius (restauració del Born, Parc Arqueològic-Museu i Biblioteca Central) mantinguin les dates previstes accelerant especialment l'entorn del Born i la dignificació de la Ribera, per tal que sigui un barri per viure tranquil i amb una alta concentració de cultura. **Ω**

Comissió Sectorial de Cultura d'ERC

La política del molt honorable Bugs-Bunny

Veuen impossible assolir quelcom perfectament realitzable: la Independència de Catalunya! Per contra, s'encaparren a fer realitat un absurd: la plurinacionalitat d'Espanya.

Els nostres esclaus amb càrrec no volen entendre que això d'Espanya és un patrimoni exclusiu dels castellans on, a excepció d'ells, ningú, absolutament ningú, té ni veu ni vot. Per què han de canviar, si ells no tenen cap problema? Són castellans, viuen en un ambient castellà, parlen en castellà i tenen un estat que protegeix els seus drets socials i polítics. Són «amos», no protectors, de les colònies basca, gallega i catalana. I, per més que en repeteixin que «la ley de caza no se pacta con los conejos», els conills tenen les orelles plenes de cera. Estan obsesionats a convertir un poble manifestament carnívor en herbívor, bo i convencent-los de les moltes bondats i el nul colesterol que tenen les herbes.

Així, la gran estratègia política de certs catalans radica, no a deixar de fer de «conills», sinó en insistir a canviar la mentalitat dels caçadors. Volen participar d'igual a igual en les batudes. De tal manera que caçadors i conills puguin seure, agermanadament, a taula per a menjar-se, posen per cas, un arròs amb gambes! S'imaginen la postal? No detecten la quantitat i la qualitat de «seny» que traspua pels quatre costats?

Amb tot, els conills, esperen amb paciència millors temps perquè, ara per ara, són majoria absoluta els caçadors, per tant, quan aquests restin en minoria, n'estan convençuts que el molt honorable Bugs-bunny podrà pactar de «tu a tu» substancials millores entre el conillam.

Bona prova del que acabo de dir està en les declaracions recents d'un altre conill que ja té el cap pelat, segurament per les bales que li han passat a freqüència de pell. Així, en el proper congrés

de conills democristians, reclamarà un «nacionalisme més valent» que «torni a ésser decisiu en l'àmbit de la política espanyola». I insisteix a voler una reforma de la «Constitució i l'Estatut», és a dir, segueixen capficats a rectificar «la ley de caza».

I, tanmateix, el molt olfacte polític dels nostres conills, els fa pensar que «l'estratègia de reivindicació continua que ha seguit el nacionalisme català en els darrers anys ja no sembla efectiva i, a més, ha produït recels innecessaris a la resta de l'Estat (Avui 21.04.02)». En poques paraules: detecten l'empipament dels caçadors que, cansats de donar-los pastanagues, ara, només els posen alfals.

Però, algú dirà que tot això són falòrnies, car el govern del PP els ha ofert llocs ministerials per teledirigir Espanya. I, és clar, sempre dóna bona imatge tenir quelcom de prestidigitador i, què millor que comptar amb conills a prop per treure'ls del barret!

Tot plegat, els preocupa, car si no obtenen altra volta safanòries per la població conillera, al futur Bugs-bunny li perill el títol de molt honorable. Per a compensar-ho, han aprovat una llei que permetrà a certes conilles quedar-se a la llodriguera cuidant la conillada perquè, en un futur, els petits serveixin de distracció dels caçadors.

I, tanmateix, la pregunta radica a saber: quant trigaran els conills convergents, democristians, republicans, socialistes o comunistes, a adonar-se que la qüestió rau a no fer de conills?

Entretant, que a ningú estranyi que, els catalans, o millor dit els «ciutadans conills», es quedïn al cau a l'hora de votar. Perquè, de què ens serveix elegir a Bugs-bunny? **Ω**

Encarna Parreño

CIUTAT DE MALLORCA

Fa 8 mesos que na Marisa González d'Astúries fa i ven ceràmica a la botiga Fang a les noves botigues de sa Gerreria. També pinta a l'oli retrats i paisatges. Ja fa 40 anys que fa aquesta feina. Tel. 971 711 480

Fa 20 anys que en Josep Gonsalvez va obrir la Gestoria Fiscal G&R al carrer del Sol, 26 de Ciutat. Tel. 971 720 437

Fa 3 anys que n'Irene Duster i la seva filla Margarida regenten el Bar Restaurant El Rincón del Artista al cor de la Ciutat de Mallorca. Despatxen menús a 7 €. Tel. 971 717 230

Bar Restaurante

"Sa Font"

Els dissabtes ball de
saló fins a les 12.
A partir d'aquesta
hora música juvenil

Calle Mayor, 1 - Portal
Marratxi
Tel. 971 797 938

CRONOLOGIA DE TOT CATALUNYA

Anys 1534-1535

PER RICARD COLOM -

colomtaube@hotmail.com

De com els espanyols censuren, escapen i reescriuen la Història: els mentiders com a fills del dimoni.

A les capitulacions de Sta. Fe els Catòlics concedien a Colom un 10% de totes les possessions que descobrí en el seu viatge. Lluís de Santàngel, ric hom valencià tresorer de la Confederació catalanoaragonesa, pagava l'expedició.

Quan els Catòlics s'adonaren de què havia descobert Colom, maniobren per fer-se arrere en això del 10%: era massa.

En aquella època Castella tenia uns 8 milions d'habitants i la Corona catalanoaragonesa sols un milió, en molta inferioritat política i militar (Fernando, anomenat «catalanote» i «viejo catalán» per la xenòfoba aristocràcia castellana deia: *la boñigas de Castilla son oro en Aragón*).

Castella anà maniobrant durant els pròxims anys per a quedar-se en exclusiva amb tot l'or americà.

Llegiu aquest documentat estudi d'en Puigneró i Bilbeny: <http://www.unitat.org/colomn.htm>

Durant els Àustries tot llibre sobre Amèrica era estretament vigilat, censurat i reescrit, els vaixells sistemàticament escorcollats a fi d'amagar el gran Genocidi contra els amerindis (més de 100 milions de morts en dos segles). D'això en digueren la «leyenda negra inventada por los luteranos».

«Espada de infieles, martillo de herejes y forja de Imperios», però en realitat «picaros, soplones, inquisidores y caciques». Ja els coneixem, no cal ni que ens ho expliquin.

«Estim la Llibertat,

i l'estim més a mesura que conec millor
la submissió del poble
a l'esclavatge, a l'opressió i a la tirania,

i a horribles ídols del passat
que brillen, lluits pels ressecs llavis
dels esclaus.
Però, en aquest amor per la Llibertat,
també estim aquells esclaus,
perquè cegament van besar
els morros de bèsties ferotges,

en calma i beneïda inconsciència,
sense sentir el verí dels escurçons
i cavant, sense saber-ho,
llurs tombes amb llurs pròpies ungles».
(Jubran Khalil Jubran, escriptor i artista
libanès emigrat als Estats Units).

7-6-1534: El pirata berber Barbarossa desembarca a Orpesa (Plana Alta), on fa presoners i n'obté rescat.

1534: Discriminació oficial anticatalana de l'Emperador per a negociar amb els ports africans.

Memorial de la ciutat de Barcelona a la cort de Montsó, on és pales la importància dels negocis amb Castella.

Els moriscs deixen despoblada Picassent (l'Horta) en fugir-ne en massa, a causa de la repressió inquisitorial.

Moltes mesquides, com les de la Valldigna, són transformades per al culte catòlic. Sembla que els moriscs continuen practicant l'Islam clandestinament.

Pacificació de Candau: triomf de les pretensions protestants.

LUTER I FELIP MELANCHTON.

Luter enllesteix la traducció del grec a l'alemany de tota la Bíblia. Aquesta versió és considerada la base del standard de l'alemany (alt alemany, el del sud, en contraposició al baix alemany hanseàtic, semblant al neerlandès). Aquest "alemany luterà" no serà pas acceptat a regions catòliques fins al s. XVIII.

Ignasi de Loiola posa a París els fonaments de la Companyia de Jesús.

Casas (Las Casas) abandona Sto. Domingo vers Perú via Panamà. Abans, i sols amb un altre domini, convenç "Enriquillo" d'encetar converses de pau amb l'Audiència de la Hispaniola: "sus dos visitas a Enriquillo habían demostrado el único modo correcto de atraer a los indios a al Fe cristiana y a la Corona española". "Dos frailes solos habían pacificado a indios indomados mucho mejor que todo un ejército. Se veía, pues, que esto era el único modo; frailes solos sin soldados, la predicación y el buen ejemplo en vez de conquista..." (B. Casas).

IGNASI DE LOIOLA.

Technair

Avinguda Sant Ferran, 26 baixos B
07013 Ciutat
Tel. 971 457 489
Fax. 971 457 489

E. Ayudarte

Aire condicionat calent i fred
Primavera tot l'any dins ca vostra

Carretera Militar, 32
07600 s'Arenal
Tel. 971 266 699
Fax. 971 262 087

Pressupostos 651 893 946

SANTIAGO BOGARRA, C.B.

MATERIALS BELLES ARTS
MARCS, LLENÇOS, PINTURA

C/ Miguel Calafell, 48 • Son Sardina
Tel. 971 438 436 • Fax 971 438 102
07120 Palma de Mallorca

Nave 2 Polígono Industrial Son Llaüt
Tel. 971 621 619 • 971 621 618
07320 Santa Maria • Mallorca

E-mail: bogarra@guif.com

La Corona aixeca la prohibició d'esclavitzar indis.

Simon de Alcazaba, un portuguès al servei d'Espanya se n'entra pel Rio de la Plata, però l'expedició és un fracàs.
Constitució del Virregnat de "Nueva España" (Mèxic).
Els turcs ocupen la Mesopotàmia nord (kurda).
Mor Cai tanya, cap hinduista que predicà l'amor extàtic.

ALESSANDRO FARNESE
(PAULUS III)

13-10-1534: Elecció d'Alessandro Farnese com a nou Papa (Paulus III).

18-10-1534: "Provocació dels Placards": cartells arreu del regne francès contra la missa. Repressió antiluterana.

11-1534: Primera "Acta de Supremacia" del Parlament anglès, que legalitza definitivament el Cisme de la Nova Església Anglicana, on el rei anglès n'és el cap "terrenal" (en substitució del Papa).

1534-1535: Tres viatges de Jacque Cartier a l'actual Quebec, Terranova, etc.

d.1534: El franciscà andalús fra Bartolomé de los Angeles intenta evangelitzar el sud valencià. Acabarà damnat per la Inquisició per massa liberal.

1534-1549: Papat de Pau III, nat a Roma: Nepotisme, es tracta d'un membre del clan Farnese. Suprimeix la manumissió d'esclaus "car van molt bé per fe prosperar el país".

1535: Lluís de Milà escriu "El Cortesano", sobre la Cort de la virreina Germana de Foix. Sols hi fa parlar català a una dona de la noblesa valenciana: el "bilingüisme" ja hi va a més, a la Cort, a costa del català. "Suegra y nuera son entrambas", diu de Castella i València a causa de les periòdiques invasions i guerres.

La campanya de Tunis.

Croada imperial contra Tunis-Berberia, aliat de França. Amb motiu de l'expedició contra Tunis, el comte-rei-kaizer ve a Catalunya. Els escuts d'or encunyats a Barcelona per a pagar la Croada contra Tunis són refusats pels consellers barcelonins per ser de baix valor. El manteniment gelós de l'autonomia monetària permet defugir la devaluació de la moneda catalana. La diplomàcia catalana funciona relativament bé perquè, tot i estar acorralats pels interessos castellans defensen amb intel·ligència i fermesa les coses pròpies front a l'Imperi.

Expedició dirigida i finançada per Pedro de Mendoza (14 vaixells, 2000 homes, suport de banquers alemanys), per Rio de la Plata.

Alonso de Herrera realitza una nova expedició per l'Orinoco, la majoria hi moren.

1535-1536: Pobles-hospital del missioner Vasco de Quiroga a l'Ameríndia.

Tunis cau en poder dels imperials.

d.1535: Creació de Cases de Moneda a Ameríndia. Ω

PSIB
PSOE

Socialistes de Mallorca

Passatge Guillem de Torrella, núm. 1 1r,
esq. Edifici Sena "Els Geranis" -

07002 Palma

Tel.: 971 72 37 92 Fax: 971 72 43 69

LEIRE PAJÍN CRITICA L'OPOSICIÓ DEL GOVERN CENTRAL A QUE GAIS I LESBIANES FORMIN PART D'UN GRUP ASSESSOR DE L'ONU

El Grup Parlamentari Socialista al Congrés demana al Govern d'Aznar què va ser el que va motivar la seva votació en contra

La secretària de Moviments Socials i Relacions amb les ONG, Leire Pajín, ha manifestat avui la seva oposició a la postura adoptada pel govern espanyol, que recentment va votar en contra de la presència de la ILGA (Associació Internacional de Lesbianes i Gays), en el grup d'ONG que assessora al Consell Econòmic i Social de l'ONU.

Pajín va lamentar, que el representant espanyol «s'alineés al costat dels països que clarament discriminen i fins i tot persegueixen als col·lectius gais i lèsbics, com és el cas d'Iran, Sudan Zimbabwe o Egipte».

Per a Leire Pajín "amb aquest tipus de decisions, el crèdit d'un país políticament i socialment avançat com Espanya, queda en entredit perquè el Govern d'Aznar pareix incapaç de desfer-se dels seus més rancis prejudicis respecte a aquest col·lectiu".

Perquè l'executiu pugui donar explicacions a la seu parlamentària de les raons que l'han dut a votar en contra de la incorporació d'ILGA al grup assessor de l'ONU, la Diputada Socialista ha anunciat que el seu Grup ha presentat una pregunta, en aquest sentit, dirigida al Ministre d'Exteriors, Josep Piqué.

"Afortunadament, diu Pajín, la postura adoptada pel país més avançats que el nostre, va permetre que gais i lesbianes tinguin veu a les Nacions Unides, malgrat el vergonyós paper del Govern Espanyol, que ha deixat una altra vegada al descobert, en un fòrum mundial, la seva imatge de falsa modernitat." Ω

S'ARENAL DE MALLORCA

Fa 40 anys que na Magdalena Ramon i Femenies pinta olis, aquarel·les, pastels, gravats i dibuixos al seu estudi de Bella Vista de s'Arenal. Na Magdalena, és mestres d'escola, especialista en expressió plàstica, fa dos anys que està jubilada i ensenya dibuix i pintura al seu estudi de Bella Vista. Fa exposicions col·lectives i individuals, la darrera al Casal Balaguer i a la Fira de Llucmajor. Ara entre el 18 de maig i el 2 de juny, ha exposat a la Casa de Cultura de Felanitx. Tel. 971 740 104

Fa 9 anys que en Menno va obrir la botiga de lloguer de cotxes i Jeeps a l'arribar al carrer de Bartomeu Calafell, 12 de s'Arenal. Tel. 971 490 154

Fa 4 mesos que na Margarida Ortega regenta el Colmado Orfi al carrer de Bartomeu Calafell de s'Arenal. Tel. 971 264 776

Fa un any i mig que n'Àngel Rivera regenta la Cafeteria Hellin al carrer de Bartomeu Calafell de s'Arenal. Despatxa les tapes i els plats combinats. Tel. 971 490 803

Carrer Cristiandad, 5 - Tel. 971 74 22 37 - SANT JORDI - MALLORCA
Carrer Manacor, 56 - Tel. 971 77 73 74 - PALMA DE MALLORCA
Avda. del Cid, 56 - Tel. 971 42 77 25 - SON FERRIOL MALLORCA

Culna mallorquina i Internacional
Bufet diari i a la carta, salons per a banquets
Bon aparcament * Local climatitzat
Reserves: tel. 971 652 787 - Carretera de Santanyí, s/n - Campos

Cal llegir el gran Muntaner.

«R.» <TAUBECOLOM@ONO.COM>

LECTURA DE RAMON MUNTANER *

(...) Muntaner, a diferència d'altres cronistes medievals, precisament dels àulics i dels frarescos, no escriu amb «documents» a la vista. Als cenobis i a les cancelleries, la pape-rassa amuntgada -actes, correspondència, manuals administratius- ofería una base d'informació molt definida. Muntaner restava al marge d'aquests dipòsits. A la seva alqueria de Xirivella devia tenir, a tot estirar, uns quants quaderns de les seves etapes de capítol almogàver, i potser només notes de pagaments, inventaris, alguna nòmina de reenganxaments. S'hi refereix un parell de vegades en la Crònica, i de passada: per afirmar que unes xifres són «certes» perquè consten en les seves llibretes. Però, fora d'això, no sembla que hagi tingut en compte cap material a part de la seva retentiva: la seva memòria. Explica allò que recorda, i vol fer creure que recorda moltes coses i molt bé. Això és tot.

I cal creure'l, en última instància. Res no el contradiu, o ben poc, des d'angles més impassibles.

D'altra banda, la cosa veritablement interessant del seu relat sol ser allò que buscaríem debades als arxius: l'efervescència de les multituds, les accions de cada jornada, l'esperit del carrer o del campament.

Són -reitero el que ja he dit- les dades del testimoni. «Subjectives», sens dubte; no falses, també.

La cosa més vistosa és la seva metòdica predisposició a la hipèrbole.

Muntaner havia de ser «exagerat». Ho van ser tots els cronistes medievals, i els posteriors; ho continuen sent sovint molts dels seus néts universitaris d'avui dia, malgrat la toga-da prohibit de què es revesteixen. En Muntaner es tracta primer de tot d'una «exageració» en les valoracions.

Tot el català és el millor: el millor del millor. No caldrà citar exemples: la Crònica vessa d'adjectius i de comparances eloqüents, amb els quals s'exalta la gent «nacional» d'una manera dràstica. Si alguna vegada apareix la delicadesa del matís, és per a reforçar un «més» de signe elogiós. El «providencialisme» necessitava traduir-se així en la narració. Ramon Muntaner no «abusa» del procediment; més aviat s'esdevé que la seva passió o el seu càlcul són tan intrèpids, tan impacients, que no es podien expressar d'una altra manera. Una sola ombra de defecte anul·laria la grandesa persignada del tot. I naturalment, els catalans de la Crònica converteixen en «millor» tot allò que toquen, igual com Mides tot ho convertia en or.

Un lector irònic trobaria embafadora tanta prestança verbal. Però Muntaner no va poder pensar en un lector d'aquest tipus: el seu públic esperava d'ell allò que ell li donava. Tinguem-ho en compte.

Les «exageracions» no són pas menors pel que fa a nombres i a actes quan el cronista parla de batalles. Sempre uns quants catalans guanyen molts «enemics»; sempre el còmput de les baixes és conspícuament penós per a aquests; sempre les preses i les despulls són abundants. Sabem que, en part, això va ser tal com el cronista diu. Muntaner no fa més que inflar els fets. O ni tan sols no els infla: els «veia» inflats. Fos o no conseqüència d'un disseny capciós, l'«exageració» de Muntaner s'ha de relacionar amb els plans de Déu. En canvi, ja resulta menys excusable un altre aspecte de la Crònica: el silenci amb què escamoteja alguns episodis desagradables que llastimen el cromo «providencialista». La martingala és pueril, i la crítica posterior l'ha denunciada sense contemplacions. Tanmateix, tampoc no seria discret desorbitar la trampa de Muntaner. No hem de perdre de vista que el seu propòsit no era tant «escriure una història» com «escriure un sermó».

En eludir les anècdotes poc egrègies, la Crònica es manté en la seva funció «apologetica». Les obres de Déu no poden ser potineries. I allò que Muntaner recull en el seu llibre és aquesta empremta miraculosa. «De bades se treballa qui vol contrastar ab aquesta obra que Déus féu...»

«Senyors qui aquest llibre oirets...» Amb aquestes paraules es dirigeix Muntaner als seus «lectors», una i altra vegada. Gairebé no empra cap més verb que aquest, «oir», quan s'ha de referir a la manera en què el seu públic l'ha d'atendre. La Crònica, en efecte, va ser escrita per a ser «escol-

tada», no per a ser «llegida» -si podem exposar-ho així-: el seu autor preveia, abans que res, un «auditori». I no sense raó. Perquè «llegir», allò que en diem «llegir», a començaments del segle XIV era encara un exercici molt poc generalitzat. No únicament la immensa, una immensíssima majoria de la població d'aleshores ignorava l'alfabet, sinó que fins i tot els que sabien de lletra propendien a no practicar aquest coneixement.

L'aprenentatge de la lectura quedava reduït a sectors socials força exigus: als tonsurats; a l'escassa gent que volia guanyar-se la vida amb la Medicina, la Notaria o algun altre art d'aquesta mena; a les senyores de gran prosàpia i als seus parents barons, bé que no sempre. Sobre aquestes restriccions indiquen, demés, certes causes de desmenjament o de renúncia, com la penúria de llibres, l'endimoniada cal·ligrafia dels amanuenses o la simple falta de costum. Avui amb prou feines aconseguim imaginar les condicions «culturals» d'aquella època. Muntaner, que s'hi trobava de ple, intenta aprofitar-les.

El fet de «llegir en privat» -llegir alguna cosa per a un mateix-, en el seu temps devia ser relativament insòlit. Tot el que s'arribava a «escriure», ja fos un contracte o un poema, i fins els paquets de teologia, es destinava a ser llegit en veu alta: llegit o recitat -i els versos, cantats. Això sembla que fou la regla. Els textos en llatí, d'història o de metafísica, potser sí que aconseguien lectors solitaris en les poc acollidores biblioteques monacals. Però Ramon Muntaner desitjava per a la seva Crònica una audiència determinada: un «auditori», en últim terme. No es podia resignar als pocs i desgats «lectors» al seu abast; confiava, més que res, en les possibilitats d'«oients». La predisposició a «escoltar» passiva i tèbia, constituïa un punt de partida seriós. Una bona part, per a no dir tota la literatura medieval, descansava sobre aquest mateix supòsit. Ara, impresa, la «llegim» en silenci, a soles, en el nostre reducte domèstic i, en fer-ho així, la traïm. Ni tan sols Chaucer, l'Arxiprest d'Hita o Villon, més tardans, van esperar ser «llegits». Cal tenir-ho present: el que nosaltres «llegim», en el seu dia va ser «escoltat». I escrit per a ser escoltat, per tant. La diferència és fonamental. Tant, que decideix la tècnica de l'escriptor.

Algú llegia en veu alta: els altres escoltaven. Aquesta és, si més no, la situació de la Crònica de Muntaner. Que ja no era, òbviament, la situació de la poesia dels joglars. La poesia -èpica o no- circulava en forma de cançó, potser de recitat salmòdic, i tenia la seva plataforma a les places, a les acampades castrenses, als castells oberts a una festa o a una vigília de combat. El jugar, que solia ser una combinació de saltimbanqui i de tenor, i en algunes ocasions el mateix poeta, que podia ser un personatge d'alta nissaga -la Crònica n'aporta alguns exemples-, proferien les seves estrofes davant uns «auditoris» molt específics. Els equivalents actuals oscil·larien entre el saló literari i el míting, entre el concert de lieder i les concentracions protestatàries de la Baez, de Bob Dylan o de Raimon. La pretensió de Muntaner es va haver de contraure a un àmbit especial, ni de parnàs ni d'arena: la «lectura» a què aspirava pressuposava uns «oients», però no massa, ni tampoc frívols o estetes. La Crònica seria llegida i escoltada en un ambient discret i reflexiu: a l'amor del foc, un capvespre d'hivern; o en una sobretaula de migdia, serena enmig de la brisa d'un hort.

El «lector» podia ser un criat qualsevol, aprenent de capellà o d'escrivà; els «oients»...

Als seus «oients», Ramon Muntaner els sol donar el tractament de «senyors». Ell no va escriure la seva Crònica per a la gent del carrer. I no per falta de ganes, segons les conjectures més raonables. Un llibre tan densament «polític» com la Crònica havia de desitjar les màximes difusions. Però, en aquell moment, la prosa i el seu manuscrit no es podien estendre gaire. Hi havia un límit material insuperable. D'altra banda, potser Muntaner preferia uns resultats eficients tan ràpids, que només es podien aconseguir en medis socials ben escollits. «Senyors qui aquest llibre oirets...» Els «senyors» en qüestió, segons sembla, eren els mateixos reis de la Casa d'Aragó. Martí de Riquer hi ha assenyalat el caràcter de «mirall de prínceps», una lliçó de deontologia monàrquica i nacional. A ells, expressament, dicta Muntaner alguns paràgrafs admonitoris: el «sermó», l'«exempli de la mata de jonc», els consells sobre drassa-

nes i bisbes, tenen per destinataris els dinastes i els seus pròxims. Naturalment, no eren aquests els únics que Muntaner convocava a «oir» la Crònica. També hi havia els innumerables muntaners -amb minúscula- que pul·lulaven per la seva terra. El llibre no deixava de ser, alhora, un «mirall de ciutadans».

Per a aquests «auditoris» el cronista només podia escriure en la seva llengua habitual: en el romanç de cada dia. De no fer-ho així, hauria fallat el propi mecanisme de la comunicació. Quedava descartat el llatí dels clergues, tant perquè Muntaner no el dominava amb desembaràs -si és que l'arribava a entendre-, com perquè el seu públic tampoc no estava ja per a una tal mena de bromes. Si hagués decidit donar al tema la forma de poema èpic, potser hauria utilitzat el provençal. Fins a ben entrat el segle XV, als Països Catalans, les coses rimades se solien redactar en l'íclit i convencional dialecte dels trobadors occitans. Els versos del «sermó», inserits en la Crònica, estan elaborats amb aquest provençal més o menys acceptable. Muntaner opta pel català de cada dia: era conscient que li corresponia «parlar en prosa», i valgui la insídia molieresca. L'havien precedit en això tot un Ramon Llull, i un Arnau de Vilanova, i les «Cròniques» de Bernat Desclot i de Jaume I, i altres: la prosa catalana és la més primerenca del món romànic, la que s'anticipa a les altres en fortalesa i en refinament. Encara era massa aviat perquè aquesta «prosa» s'articulés en tradició coherent i dinàmica; però funcionava. Muntaner la reforça de manera genial.

L'idioma «immediat» ens sembla avui l'instrument més indiscutible per al comerç literari. No passava així en l'Estat Mitjà, i només en el segle XVIII es cancel·len definitivament les petulàncies «culturalistes» implicades en el monstre escolar del llatí. Escriure en vernacle, en qualsevol vernacle, en el Tres-cents d'Europa, devia ser un temps dubitatiu i temerós. L'altra alternativa «culta» per als catalans, com dic, va ser el provençal, i encara està per aclarir fins a quin punt era distinta del llatí, és a dir, elegantoides i coent. Però Ramon Muntaner va a la seva. No es proposa d'intervenir en els cercles de la «cultura» en llatí; ni pensa tampoc valer-se -el «sermó» és només un incís- de la joglaria provençalitzant. El seu desig és explicar una història que ha viscut, i explicar-la en termes d'impecable injecció suasòria. El llenguatge col·loquial, comú a ell i als seus «oients», serà l'únic vehicle possible. Aquest i no un altre. La impressió de «veritat» que el seu relat hagi de produir dependrà, en bona part, de l'aire espontani en què es tradueixi. A més, la llengua compartida, o combregada, és un vincle afectiu estranyament vigorós. D'Homer a Mallarmé, tota literatura és un assumpte de «mots de la tribu». I el que no és literatura.

Perquè la llengua és, gairebé sempre, un eix formidable dels nacionalismes, o de les nacions. Ho era en l'Hèlade decaiguda, i ho continua sent en els artificis de la francophonie neocolonial dels nostres dies, i a Puerto Rico, i a la Bèlgica flamenca, i a l'Alt Adigio, i... Els cinc continents i els seus arxipèlags connexos arrossegueu mil problemes d'aquesta mena. Costa de trobar-los solució. La Crònica de Muntaner és un dels testimonis més gràfics, i més primerencs, del nacionalisme lingüístic a nivell modern. La llengua, per a Muntaner i la seva gent, era ja un lligam instintiu convertit en «consciència»: els que parlem d'una manera -una llengua- som «uns», i per això ens distingim, som diferents, «altres», dels qui parlen en una llengua diferent... Amb la particularitat que, donada la hipòtesi «providencialista», parlar en català era, segons Muntaner, una felicitat sense parió. Dos immigrants tan flagrants com Roger de Llúria i Conrad Llança són tan «nostres», que fins i tot parlen el millor català que es pugui esperar: après en les més «pures» comarques del Principat i del Regne de València... Aquestes al·lusions han perdut força amb els anys. Però les trobem a la base de la Crònica. En les àrees lingüístiques veïnes -salvant Occitània-, aquesta actitud nacionalista, o nacionalitzadora, és una mica més tardana. (...). **Ω**

* La primera versió d'aquest estudi fou en castellà com a introducció a la traducció castellana de la Crònica de Ramon Muntaner (Madrid 1970). Aquest fragment és tret del vol. 5 de les OOC de Fuster, pàg. 33-40

Les valentes dones de Ca'n Tamany i la valenta dona Edith Stein

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

En aquest temps en que es commemoren els atacs de pirates musulmans a les costes de Sóller i la heroicitat de les germanes Casesnoves que defensaren el seu honor i la seva vida de l'enemic otomà, bé podríem dedicar l'article a una dona que no tengué tanta sort, però que fou igual de valenta davant l'adversitat: Edith Stein. Primer, lliurant-se per salvar tota la resta de la comunitat religiosa. Ja que, tal com va dir Jesús de Natzareth, no hi ha major amor que donar la vida pels teus amics.

Edith Stein estava detinguda al Camp de Concentració de Westerbork el juliol del 1942 als Països Baixos esperant ser deportada definitivament a Auschwitz- Birkenau on moriria a la cambra de gas tres dies després com tants d'altres màrtirs de l'Església Catòlica, en aquells anys tan durs i cruentos. El juliol de 1942 els bisbes holandesos publiquen des de la trona de totes les esglésies una protesta conjunta, denunciant l'internament i les deportacions massives de jueus holandesos. En represàlia els nazis arresten també els jueus conversos. El dos d'agost es presenten al convent de Carmelites Descalces d'Echt amb l'ordre d'arrest de les jueves Edith i Rosa Stein. Tenen deu minuts per a recollir les seves coses i acomiadar-se. Edith Stein agafa Rosa de la mà i diu: «Vine, anem-hi pel nostre poble». Edith Stein neix cinquanta anys enrera al sinus d'una família alemanya israelita profundament religiosa. L'allunyament de la pràctica del judaisme i passats uns anys la conversió i noviciat de l'Edith suposen un cop molt fort per la mare de la Judith que mai acaba-

ria de veure clar el catolicisme de la seva filla. De 1911 a 1915 estudia a les universitats de Breslau i Göttingen i s'especialitza en filosofia el 1916 amb una tesi sobre l'empatia. Durant la primera guerra mundial s'allista de voluntària com a infermera auxiliar a la Creu Roja on la vida la copeja amb la seva càrrega de dolor i mort i la fa madurar a nivell humà. Entre 1916 i 1918 és assistent d'un dels seus professors d'universitat, que també serà famós per la seva obra filosòfica, Edmund Husserl. La mort d'un amic personal i company d'universitat li provoca la crisi espiritual que canviarà la seva vida per sempre. Es converteix al catolicisme i rep el baptisme i la primera comunió a l'església parroquial de Bergzabern. Durant uns anys exercirà de professora a Espira i Münster.

El 14 d'octubre de 1933, a la vigília de la festa de santa Teresa de Jesús, Edith entra al Convent de Carmelites Descalces de Colònia. L'any següent pren els hàbits i rep el seu nom de religiosa que ella mateixa havia triat en record de santa Teresa de Jesús i sant Benet: Teresa Benedicta de la Creu. El 1938 fugirà a Holanda poc després de la Nit dels Vidres Trencats. Ella mateixa escriurà pocs anys abans: «Senyor, que passi el que Tu vols. Estic preparada! També encara que Tu mai calmis els meus desitjos el dia d'avui. El quan és Teu. El Teu Ara Etern serà una vegada meu. Fes que tot succeeixi segons la voluntat. Si Tu crides al sacrifici, ajuda també a l'acció. Fes que passi per alt completament el meu petit Jo, per tal de que morta jo mateixa, només visqui per a Tu.» Ω

L'Elixir de les Illes

A les Illes Balears, que son quatre i no una, ens ha costat descobrir l'elixir de la vida (el consum del paisatge), però aquest només s'ha fet evident quan la mort (territori esgotat) ha fet acte de presència i ens ha mostrat la verdadera cara (l'evidència), la del blanc i fosc contrast de la calavera, i ha enlaira la seva faus (la natura) per fer despertar del somni daurat, als vius i no tan vius, en el que tots junts hem estat absorts. Els primers, coneixedors del seu valor, el consumiren i depredaren bocabadats pel seu poder encisador de masses turístiques i dels seus efectes anestèsic dels segons. Pot ser ni tan sols foren tan vius per prendre consciència, a la vista del que ha passat, ni ells mateixos se n'adonaren de que només restava l'última gota (ferel sostenible) però, més aviat que de presa, marxaren al Carib a buscar, a l'igual que el rei Artur, el sant grial i trobaren la malmesa borsa del Bush.

Així i tot alguns d'aquests, els més bàrbars i bojós, quedaren a ciutat ja que no se'n adonaren de que el que restava per consumir ja no era l'elixir de la vida, ni molt manco la pedra filosofal, si no que més bé era el verí deixat que ens garanteixi el suïcidi col·lectiu.

Uns altres dels que quedaren, sense deixar de consumir l'elixir (paisatge), es tornaren jardiniers del paradís terrenal que havia estat i que ja no era, per convertir-ho en un jardí de l'edèn, tot envasat en el més genuí estil nacional (regenerant platges amb arenes d'altres paradisos). Nacional d'Espanya es clar!

Uns altres no pocs, bocabadats de la quantitat de nous bàrbars vinguts d'altres llars, que vingue-

ren i no s'entornaren, con feien abans els turistes massificats, ja que ara les deien turistes residencials més bons ja que consumien preferiblement territori a l'interior.

I un cop dit això, permeteu-me dir que n'estic fart de bàrbars, de la P fins a la P on la unió fa la M, i dels adeptes captats per la secta dels bàrbars que no fan més que barbaritats, i que firmaren el full en blanc a la mort i aquesta a canvi els buida l'esperit.

Ja només em queda citar una clarivident sentència d'Italo Calvino a la seva obra «Les ciutats invisibles» que diu així: «El infierno de los vivos no es algo por venir; hay uno, el que ya existe aquí, el infierno que habitamos todos los días, que formamos estando juntos. Hay dos maneras de sufrirlo. La primera es fácil para muchos: aceptar el infierno y volverse parte de él hasta el punto de dejar de verlo. La segunda es riesgosa y exige atención y aprendizaje continuos: buscar y saber quién y qué, en medio del infierno, no es infierno, y hacer que dure, y dejarle espacio».

Així doncs, el qui vulgui i pugui entendre, faci seva la sentència i l'exercici als comicis, i el que no vulgui o no pugui que practiqui la barbàrie i marxi amb el rei Artur a buscar el sant grial a un altre lloc. Ja que aquí ja no resta més que una sola gota d'elixir i hem de fer que duri, i deixar-li espai. Ω

Antoni Borràs.

<http://www.mallorcaweb.net/espai-home>
home@arquied.es
Tel. 639.61.75.41

NOTES PEDAGOGIQUES

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL,
Escriptor

GUILLEM DE CERVERA: LA LLIÇÓ CRÍTICA POPULAR. UN FRANÇOIS VILLON A LA CATALANA.

François Villon, poeta francès, nascut a París el 1431 i mort el 1489, va tenir una vida inquieta i més d'una vegada va córrer el perill d'acabar penjat a la forca. Això és perquè deia les veritats, que escoltava ben de gust el seu auditori nombrós i feien gran ràbia als poderosos.

En la llengua catalana, i ja en el segle XIII, hi trobam un poeta que ens presenta una vida i una conducta molt semblant. Rebel i sorollós, aventurer i enamoratís, arriscat i temerari...

Quan Pere III el Gran, rei de Catalunya, Aragó i València, pujà al tron, pren el seu servei el trobador professional Cerverí de Girona, també anomenat Guillem de Cervera, abans protegit per Jaume El Conqueridor. Segueix, doncs, figurant en la nòmina de la Cancelleria reial, de la qual rep els seus sous en qualitat de joglar, una categoria en la que mai no estigué d'acord, puix considerava, amb molta raó, que els trobadors devien ésser considerats a un nivell superior, per damunt de la feina còmica joglaresca. Pot ser són dos els punts biogràfics d'aquest poeta-cantant que produí la seva obra entre 1259 i 1285, sense que sapiguem quan va nèixer i quan va morir. Per una banda el seu esperit rebel i crític, jugant-se cada dia el pa que li donaven. Per un altra el seu encès amor envers d'una misteriosa dona casada. També ell s'havia casat i tenia fills, als quals adreçava savis consells en uns «proverbis» morals. Tampoc es tallà la llengua, com explica Martí de Riquer, a l'hora «d'elevat la seva protesta quan veié en els seus senyors, fins i tot en l'infant En Pere, després Pere el Gran, actes vituperables, admirable independència del poeta àulic...», que d'acord amb tots aquests riscos i estratègies, «es mantingué en un noble i discret equilibri, lloant allò que era bo de qualsevol d'ells i fent-los retret del que era mal fet...»

Aquest «enfant terrible» de l'Edat Mitjana recollia també en els seus versos la visió popular de determinats fets, l'opinió de la gent sobre els que governen i tiranitzen el país, de manera que en transcripció de l'autor abans esmentat, «en to greu moralitza i ataca els rics i poderosos, i ho fa amb valentia, però sense arribar mai a la demagògia. Conrea sovint la paradoxa i el joc d'enginy, de vegades en actitud irònica i amb un lleuger humorisme.»

Tot plegat el fan un subjecte sempre «emprenyat» enmig d'una trama política excepcional. Pere III el Gran establí el 1280 el seu protectorat a Tunísia i després de la matança de les Vespres Sicilianes (1282), passava a Sicília, derrotant amb la seva flota als francesos a Malta i Nàpols. El papa el castigava amb l'excomunió i donava el seu regne a Carles de Valois. El rei de França, Felip, l'Agosarat, entrava a Catalunya però fou detingut en la defensa de Girona, i Roger de Llúria va tenir temps d'acudir a la brega i derrotar la flota francesa a Roses, retirant-s aleshores Felip... Amb totes aquestes vivències, Cerverí de Girona, es trobà immers en un món certament difícil. Enamorat, com ja hem dit, d'una dama misteriosa, supòs que es tractava de la jove esposa del vescomte Ramon Folc de Cardona, li dirigí més i més missatges poètics com aquell que diu: «La dolça preocupació que sovint em dona Amor, em fa dir de vós, senyora, mants versos plaents. En el meu pensament contemplo el vostre cos estimat i gentil que desitjo més que no pas manifestar...»

Però encara és més interessant la cançó que imagina en llavis de la seva estimada quan ha d'anar al llit amb el seu vell i poderós rival...

«Sapigueu quina lletja figura em fa el gelós quan és colgat al llit (em fa fàstic només de dir-ho): em gira l'esquena, que és negra i dura i més aspra que fulla de garric, i després esbufega i bleixa sens mesura. Tant de bo que aviat em vesteixi de negre, car mai no viu tan ferotge criatura!». Ω

L'antifeixisme a Mallorca. VIII LLIBRE (Les lluites del segle XXI)

Les Illes per la República (el poble recorda els republicans assassinats per la dreta feixista)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

L'acte emotiu, que se celebra des de fa 19 anys, va servir per reafirmar la memòria col·lectiva envers totes aquelles persones que moriren per la llibertat, però també fou un clam de solidaritat contra l'opressió que pateixen alguns pobles en l'actualitat.

Tota la premsa de les Illes ha informat, de forma destacada, dels actes republicans que s'han organitzat en diversos pobles. Diari de Balears publicava dia 15-IV-02 cròniques de Santa Maria del Camí i de Manacor.

La publicació felanitxera Felanitx també s'ha fet ressò de l'important acte antifeixista i republicà organitzat pel «Col·lectiu Felanitx per la República». En el Diari de Balears, signat per Caterina Veny i sota el titular «Crit unànime per la República a l'acte d'homenatge pels morts a Son Coletes: centenars de persones dipositaren un clavell a la fossa comuna dels afusellats del 36» podem llegir: «Un crit unànime va ressonar ahir entre les centenars de tombes del cementiri de Son Coletes a Manacor: un crit per a la República i un plor per a tots els republicans que morien afusellats en mans dels seus propis germans, però del bàndol franquista. Un passat negre que no deixà indiferents la multitud de persones que ahir migdia s'aplegaren davant la fossa comuna dels 900 republicans assassinats en el cementiri de Son Coletes durant la Guerra Civil. L'acte emotiu, que se celebra des de fa 19 anys, va servir per reafirmar la memòria col·lectiva envers totes aquelles persones que moriren per la llibertat, però també fou un clam de solidaritat contra l'opressió que pateixen alguns pobles en l'actualitat.

«Un any més, l'acte de Son Coletes no ha comptat amb el suport de l'Ajuntament de Manacor i en aquest sentit, foren molts els que criticaren 'l'oblit institucional'. Tanmateix, molts polítics d'esquerra hi foren presents».

A Santa Maria de Camí va ser el grup «Ales» qui s'encarregà -com ja fa molts d'anys- de l'organització. Sota un titular que deia «Santa Maria recorda les víctimes afusellades pel règim franquista» C. Moreno deia: «Una cinquantena de persones es reuniren al cementiri del poble per recordar els santamariers Miquel Cabot, Josep Santandreu, Joan Tramulles, Bartomeu Canyelles i Antoni Oliver. També es recordà la figura de Joan Alemany que fou batle de Búger durant la República i fou torturat i assassinat a Santa Maria».

A Felanitx va ser el «Col·lectiu Felanitx per la República» qui organitzà un important acte d'afirmació republicana

14 d'abril de 1985: Miquel López Crespi i Joan Rosselló intervenen en un acte en defensa de la República i dels esquerrans assassinats per la dreta a Son Coletes (Manacor).

i antifeixista.

Després de casi un quart de segle de desmobilització popular a conseqüència dels pactes de la transició amb el franquisme reciclat (pactes de PCE, PSOE, CIU i PNB abandonant la lluita per la República, el socialisme i l'autodeterminació de les nacions oprimides per l'Estat centralista espanyol) el poble comença a recuperar la seva memòria històrica i demana responsabilitats polítiques als partits que s'oferiren al poder pel plat de llençols d'una poltrona institucional i un bon sou a final de mes.

Com hem explicat una mica més amunt, a les Illes (i altres indrets de la nostra nació i de l'Estat) augmenten els actes republicans.

Un dels actes més emotius que s'han fet aquest catorze d'abril ha estat el que tengué lloc a Felanitx organitzat pel Col·lectiu Felanitx per la República. Els actes republicans s'iniciaren en la tarda del 13 d'abril en la Casa de Cultura amb la presentació del llibre i el CD d'Aina Adrover i Joan Cabot editat per «Res Pública Edicions» Felanitx 1931-1939: guerra i repressió.

L'escriptor Joan Pla parlà de l'important obra artística del seu pare, el professor republicà de l'Institut de Felanitx Joan Pla i Balbastre, represaliat pel feixisme. L'any 1936, en el camp de concentració de Son Catlar (Campos) Joan Pla i Balbastre va dibuixar de forma magistral alguns presos del temps

de la guerra fent així una aportació cabdal a l'art mallorquí. La Casa de Cultura de Felanitx oferiria una extensa mostra d'aquests històrics retrats del nostre insigne artista.

Posteriorment i en el restaurant Son Colom actuà el combatiu grup musical Al Mayurqa a les 21.30 h.

Com diu la popular publicació Felanitx en un article titulat «Diada republicana a Felanitx»: «El Sopar per la República», a Son Colom, comptà amb l'assistència de 180 persones. L'acte d'Homenatge als presos republicans, iniciat en la sobretaula, començà amb la interpretació de l'himne de Riego a càrrec del gaiter Ignasi Alonso, i amb la lectura d'un text (llegit per Aina Adrover) sobre els centres de reclusió franquistes, viscuts des de l'experiència personal dels presos felanitxers. Tot seguit intervingué Joan Cabot, que demanà als regidors de l'Ajuntament de Felanitx que treballin per assignar els noms de Pere Antoni Reus i Joanot Colom a diverses vies de Felanitx; que la ronda del creuer «Balears», a Porto Colom, passi a anomenar-se ronda de les Illes Balears; que acullin la proposta de batiar la futura escola de Felanitx amb el nom de Pere Oliver Domenge; que dediquin alguns carrers del futur polígon industrial de la ciutat a indrets dels països de parla catalana, i que una plaça o rotonda central d'aquest nou espai rebí el nom de 'Països Catalans'; i, finalment, que el nom de la

plaça d'Espanya sigui substituït pel de plaça de les Palmeres».

Hi eren presents la regidora de cultura de Felanitx Miquela Vidal, Magdalena Nebot, Antoni Llompart i membres de les agrupacions del PSM de Campos, Felanitx, Palma i Porreres. També hi havia militants i dirigents d'Esquerra Unida, PSOE i ERC

Un dels moments més emotius de la nit consistí en la intervenció de diversos presos antifeixistes i de familiars de represaliats per la dictadura franquista. Els combatents de la lluita per la llibertat i contra el feixisme recordaren els sofriments del nostre poble en mans dels botxins de la dreta.

Com diu l'article del Felanitx: «Seguidament varen intervenir els presos republicans Gabriel Riera i Llorenç Noguera; Llorenç Massutí, fill del regidor pres Pere Massutí; Joan Mir, familiar del regidor felanitxer, també pres, Joan Obrador; Cecili Buele, diputat del PSM al Parlament Balear, i Josep Valero, membre de la direcció balear d'Esquerra Unida, adreçaren unes paraules als presents. L'exbatle de Felanitx, Miquel Riera, també adreçà unes paraules als assistents i agrai la tasca que du a terme el 'Col·lectiu Felanitx per la República'.

Finalment, l'escriptor Miquel López Crespi parlà i acabà la seva intervenció amb la lectura d'un poema».

En aquest acte d'afirmació republicana poguérem veure nombrosos càrrecs i militants de diverses organitzacions d'esquerra. Com ja hem dit hi havia el diputat Cecili Buele i la seva companya Bel Rosselló. Però també hi eren presents la regidora de cultura de Felanitx Miquela Vidal, Magdalena Nebot, Antoni Llompart i membres de les agrupacions de Campos, Felanitx, Palma i Porreres. També hi havia militants i dirigents d'Esquerra Unida, PSOE i ERC. Josep Serra d'ERC, l'escriptor Albert Herranz, el conegut militant independentista Macia Manera, el director de la revista nacionalista L'Estel Mateu Joan Florit...

Després de l'emotiu parlament dels presos republicans intervinguérem en l'acte per la República el diputat del PSM Cecili Buele i qui signa aquest article. Ambdós diguérem unes paraules recordant els vergonyosos pactes de la transició entre franquistes reciclats i forces reformistes per tal de silenciar la lluita republicana i la memòria dels nostres morts, ajudant així a la maniobra de reinstauració de la monarquia borbònica.

Vaig dir, davant les persones que ens escoltaven amb emoció continguda que, en temps

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA VIII LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2001 fins a l'agost de l'any 2002)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

E P ! !

**PARES, EDUCAU-ME EN
CATALÀ, A MALLORCA HI HA
EL MEU FUTUR**

de la transició, mentre el reformisme (i especialment les direccions del PCE i del PSOE) enlairava la bandera monàrquica en tots els seus locals i abandonaven el combat per una República democràtica, deien, cínic (alhora que criminalitzaven qualsevol persona o Partit decididament republicà) «que era per evitar una nova guerra civil».

És evident la mentida i la tergiversació de la realitat d'aquestes forces que tant ajudaren i ajuden! - a la consolidació de la monarquia. Una excusa de mal pagador per fer creure a la gent que la lluita decidida per la democràcia republicana podia portar a la guerra.

«El que no deien els principals responsables d'haver enterrat el combat per la República» -vaig continuar dient en l'acte de Felanitx-, «era que ja s'havien pactat els punts principals de la reinstauració borbònica amb les forces del franquisme reciclat (sector Suárez, Torcuato Fernández Miranda, etc). El preu de la legalització de l'esquerra oficial era precisament aquest abandonament de la lluita republicana.

D'aquesta manera es consolidava l'amnèsia històrica en tot quan feia referència a la lluita del poble contra el feixisme i el capitalisme.

S'acceptava la unitat de l'estat i era aprovada l'economia de mercat (la qual cosa volia dir que un futur govern socialista no podria

decretar mesures anticapitalistes en favor de les classes populars).

La mentida de dir que no es lluitava per la República per a 'salvaguardar la pau i evitar una guerra' només feia evident l'essència del pacte de l'esquerra oficial amb el franquisme reciclat. El fons de la qüestió no era avançar envers l'aprofundiment democràtic que la República podia significar. El que es tractava era de reinstaurar la monarquia (a l'estil de la reinstauració de finals del segle XIX). I aquest va ser el Pacte entre la dreta més intel·ligent i els sectors de l'oposició que no podien esperar més l'usdefruit de sous i poltrones institucionals».

En acabar l'emotiu acte organitzat pel Col·lectiu Felanitx per la República eren moltes les persones que deien que la lluita per la República no pot esdevenir mai una opció nostàlgica, de simple recordatori moral de la dissort dels nostres morts (els republicans afusellats pel feixisme). Es tracta d'anar concretant una autèntica plataforma d'actuació política amb punts concrets de compromís actiu. Només així es podrà anar democratitzant la nostra vida política. Dins aquesta línia de compromís republicà actiu el Col·lectiu Felanitx per la República exposà públicament a les forces polítiques presents en el sopar una tasca concreta: aconseguir esborrar els noms feixistes dels carrers de la vila i substituir-los per noms de represaliats per la dictadura o per noms tradicionals mallorquins.

Felanitx i les nostres Illes amb actes reivindicatius i de futur com aquest comencen a recuperar la seva memòria històrica feta malbé pels partits del consens amb el feixisme en temps de la transició.

«La veritat i la memòria són germanes de la llibertat» (Col·lectiu Felanitx per la República)

L'èxit de la convocatòria republicana i antifeixista de Felanitx ha estat evident. El «Col·lectiu Felanitx per la República» va expressar el seu agraïment al poble de Felanitx i les diverses organitzacions d'esquerra presents amb un comunicat que sortí en la publicació Felanitx. El comunicat deia: «En el moment d'escriure aquestes retxes encara ens dura l'emoció i l'alegria que ens produí la resposta ciutadana en els actes que organitzàrem dissabte passat per commemorar el 71è aniversari de la proclamació de la República. No sabem com agrair-vos la vostra participació. A la Casa de Cultura, en la presentació del llibre, no hi cabíem; en el concert hi havia una gentada, i en el sopar per la República ens vam aplegar cent vuitanta persones.

Tenim tant per agrair a tanta gent que haurem de resumir molt.

D'entrada hem de dir que el llibre Felanitx 1931-1939. República, guerra i represió no hauria vist la llum si moltes dotzenes de persones no hi haguessin contribuït; els veritables autors de l'obra són els que han

posat els seus records, papers i arxius a disposició de n'Aina i en Joan. Volem agrair també el suport continuat de la Regidora de Cultura de l'Ajuntament, i en concret, la confiança que Jaume Binimelis, primer, i Miquela Vidal després, han dipositat en els responsables del llibre.

Pel que fa a l'exposició 'Presos mallorquins del 1936', no l'hauríem poguda fer sense l'ajut d'Antoni Vicens Massot, president del Centre Cultural, que s'ha carregat, amb l'ajuda d'en Nofre Llinàs, tota la feina. D'altra banda, els músics d'Al Mayurqa, han actuat sense cobrar, perquè sí, per la República. Per un altre costat, no hauríem pogut organitzar el sopar sense la generositat i la col·laboració del restaurant Son Colom, de les llibreries Ramon Llull i Quart Creixent, dels bars Can Moix, Can Lliro, es Pinzell, sa Fonda i es Cassino, i de les ferreteries Santuari i Artigues. Gràcies a tots. Gràcies, també i sobretot, a la gent que ens ha fet costat acudint als actes, transmetent records i ajudant-nos a identificar els presos que retratà Joan Pla l'any 1936; el vostre suport no té preu. Gràcies, especialment, als presos i als familiars de presos que van tenir el valor de parlar, havent sopat, en l'acte d'homenatge als presoners republicans; el seu testimoni és un revulsiu que sacseja consciències i mou voluntats.

La veritat i la memòria són germanes de la llibertat. Fins aviat.

Col·lectiu Felanitx per la República». Ω

Rellençament de la «Proclama per l'ensenyament del català»

Josep Massot i Muntaner, Miquel Serra Magraner, Llorenç Capellà Fornés, Miquel López Crespí, Lluís Arola Ferrer, Gabriel Oliver-Biel Majoral, Rosa Calafat Vila, Cecili Buele Ramis i nombroses personalitats i entitats dels Països Catalans signen la «Proclama per l'ensenyament del català»

Dia 6 de febrer del 2001 el Diari de Balears informa que, «Més de tres mil signants exigeixen a Antich una educació en català (...) Un decret que assegurí que l'ensenyament a tots els nivells i a tots els centres de les Illes Balears es vehiculí íntegrament en català i que tinguí en compte la realitat cultural -geogràfica, històrica, literària, etc.- de totes les terres de parla catalana (...) Es considera imprescindible normalitzar l'ensenyament de les Illes Balears amb vista a un futur pròxim i llunyà; i la normalització que sempre han reclamat les forces cíviques és un ensenyament plenament català. Els signants creuen que ara hi ha una situació favorable per al Govern de Progrés».

Vet ací, l'empenta i investida de la Proclama per l'Ensenyament en Català. Al capdavant hi anaven Josep Massot i Muntaner, Josep Melià Pericàs i Gabriel Oliver, a més d'institucions (Obra Cultural Balear, Stei, Ajuntament de Llubí), batles (Felanitx, Algaida, Alaró), personalitats polítiques i intel·lectuals, i més de vint centres de Primària i Instituts d'Ensenyament Mitjà.

Els que parlem català, els que estructuram la vida en català fa tres-cents anys que tenim a sobre lleis i estratègies genocides, tendents a substituir el català a la conversa, a l'escola, als mitjans de comunicació; en general, a tots els àmbits públics i privats. Estructures i administracions d'Estat que conculquen els drets catalans. Patim una situació desigualtaria profunda, d'acord; però es pot contrarestar amb mesures eficaces de planificació lingüística, com s'han duit a terme a altres llocs d'Europa. Cal que els nostres governs autònoms aprofitin al màxim les mínimes parcel·les legals.

En canvi, el Govern de les Illes Balears manté el «decret del 50%» fet pel PP, no derogat pel Decret 125/2000 que, a més diu: «En qualsevol cas, s'han de respectar els drets lingüístics individuals, d'acord amb la legislació vigent i el que s'estableix en el projecte lingüístic de centre».

Garantim així la integració dels nouvinguts i dels de fa estona? Us imagineu per quina llengua passarà això d'exercir el Dret lingüístic, Constitució en mano?

Dia 4 de setembre del 2000 el Diari de Balears titula: «Les escoles balears rebran abans de fi d'any 800 nous alum-

Josep Massot i Muntaner, Miquel López Crespí, Miquel Serra Magraner, Cecili Buele Ramis, Rosa Calafat Vila i Llorenç Capellà Fornés són alguns dels signants de la «Proclama per l'ensenyament del català».

nes estrangers». I fa un any i busques el mateix diari informava que, «Un 26 per cent d'alumnes dels centres concertats només estudien en castellà. Aquesta xifra és clarament superior a la dels qui cursen els seus estudis en català». I dia 31 de març del 2002 el Diari de Balears informa del fet que: «1.190 fills d'immigrants s'han matriculat a les Illes ja iniciat el curs».

L'Obra Cultural Balear a la Diada per la Llengua del 2001 manifesta que, «Al cap de dos anys, a mitjan legislatura, hem d'exigir al Govern que faci molt més del que ha fet fins ara, perquè amb un pla de xoc i el compliment d'aquest programa no sabem si la llengua se salvarà, però sense la seva adopció segur que no ho farà de cap de les maneres».

Quina innovació, quin Pla de Xoc és aquell que des d'un govern autònom i progressista assumeix un «model de conjunció lingüística o bilingüisme integral», i presenta la llengua «la llengua catalana i la llengua castellana» com a fets indestruïbles i com a llengües «de comunicació i d'aprenentatge»? Dia 26 de març del 2002 el Diari de Balears

informa: «Educació recomanarà reunir els departament de català i castellà als instituts d'ESO. L'ensenyament integrat de les gramàtiques catalana i castellana per evitar duplicacions en els continguts escolars de l'ESO arribarà aquest mes d'abril com a decret»

(...)

En lloc d'espipellar amb decrets de mínims, DEMANAM al Govern de les Illes Balears un decret de màxims que sàpiga estirar tant com pugui les poques llibertats que la Constitució espanyola permet. Volem eines eficaces, o sia lleis pensades -com fan els de Madrid-, que es posin a l'alçada de la feina que han fet i fan els docents des de fa més de vint anys.

Proclama per l'ensenyament en català

Sabem que vivim una situació delicada, però també que el redreçament de la llengua catalana és possible i que és ineludible prendre les mesures mínimes immediatament. Ara es dona una situació favorable per emprendre aquestes mesures, amb el pacte de progrés al govern, ja que tots els grups que en formen part han manifestat la necessitat de normalitzar el català.

És imprescindible normalitzar l'ensenyament de les Illes Balears amb vista a un futur pròxim i llunyà; i la normalització que sempre han reclamat les forces cíviques és un ensenyament plenament en català. Emparam-nos en la situació de l'ensenyament al Principat de Catalunya, costatam que és possible legalment i realment fer un ensenyament d'aquest tipus (fet bàsic, encara que no suficient per a la integració dels no-cataloparlants i per a la no desintegració de la comunitat lingüística catalana).

Per tot això apel·lam a la voluntat de tots els individus i col·lectius i demanem un decret que assegurí que l'ensenyament a tots els nivells i a tots els centres de les Illes Balears es vehiculí íntegrament en català i que tinguí en compte la realitat cultural -geogràfica, històrica, literària, etc. de totes les terres de parla catalana.

L'aplicació d'aquest decret s'hauria de fer progressivament, a fi d'evitar traumes, però sense dilacions. Ω

ho podeu signar a:

<http://www.mallorcaweb.net/sociolingüística/principal.html>

XINA

EL RÀPID CREIXEMENT DEL CRISTIANISME A XINA

El 2000 uns 3-5 milions de xinesos s'han fet cristians

L'expansió del cristianisme continua a les míseres regions rurals on vilatges sencers es converteixen.

Però els evangelistes manquen de temps per instruir els neòfits ni assegurar-lo en la fe.

Segons un estudi d'una organització missionera, el 85% de cristians xinesos arribaren a la fe entre els 5-15 anys, i el 30% de tots els creients (també d'altres religions) tenen menys de 25 anys.

L'any 2001, 150.000 bibles per infants han de ser lliurades.

REPRESSIÓ POLICIAL

La policia ha trobat un nou mitjà per impedir els responsables cristians d'acomplir llurs tasques: els obliguen a presentar-se cada dia a la caserna de la policia (tal com feien quan el franquisme amb els represaliats, per ex.) i els hi tenen les hores mortes a fi d'impedir-los de desplaçar-se a organitzar aplecs o seminaris.

Una responsable d'esglésies casolanes anomenades «Caganu d'oroneta» sols té 21 anys i ha estat damnada el 3-01 a 18 mesos de camp de treball per organitzar una marxa de pregària a Xangai al mateix mes.

Moltes desenes de cristians d'esglésies casolanes foren detinguts per algun temps en abril del 2001 al districte de Zaoyang, província de Hubei (Xina central). Molts responsables fugiren llurs grups foren dissolts.

305 membres de les esglésies casolanes foren detinguts a la Mongòlia interior (Mongòlia ocupada per Xina), i 15 d'ells enviats a camps de treball després d'una ràtzia policíaca el 25-5-01 a Pongxeng.

EVANGELISTES

Portes Obertes és en contacte amb un moviment d'esglésies casolanes que compta amb 700 evangelistes: ensenyants bíblics. No tenen quasi diners, quasi sempre mengen arròs, no dormen mai més de tres nits seguides en un mateix llit i no veuen pas sovint la família.

A les províncies costaneres pròsperes de Fujian, Guangdong i Zhejiang, cristians casolans han creat empreses per finançar evangelistes. Ço respon a una necessitat car els evangelistes itinerants -n'hi ha milers- deixen sovint llur família en una situació extrema. Un evangelista que havia estat absent 9 anys de sa casa conegué en tornar que el seu fill jove era mort de fam. A l'època de la collita no pogué ser-hi per ajudar sa muller a arregar l'arròs. És més la regla que l'excepció que els evangelistes s'absentint tan temps i que deixen els treballs del camp a la muller.

INTERNET

A muntó responsables d'esglésies casolanes es procuren llur material d'ensenyament bíblic d'Internet.

Ço pot resultar perillós, car les autoritats han creat una ciberpolicia de 300.000 col·laboradors, encarregada de vigilar permanentment tot el tràfec d'Internet.

«Internet és un fantàstic regal de Déu -deia un responsable cristià xinès- ara podem treure llibres en uns minuts, abans copiar-los a mà ens ocupava anys». Tanmateix Xina figura entre els Estats que malden per limitar l'accés a la xarxa de xarxes, amb una policia cibernetica especialitzada.

BÍBLIES

El nombre de cristians augmenta entre 2 i 5 milions anuals a Xina, i la majoria no tenen ni Bíblia. Portes Obertes en distribuï unes 700.000 el 2001.

Les impremtes de l'Amistat ja han deslliurat 26 milions de bibles d'ençà 1987. Per al 2001 li'n foren autoritzades 2'3 milions, menys que l'any anterior. El cristians xinesos consideren que els en farien falta uns 6 milions anuals pel cap baix.

A la província del Jiangsu, continuem copiant a mà llibres d'edificació i comentaris bíblics. Abans, copièiem bibles. Ara, és menys necessari, però els bons llibres són escadussers». L'aprovisionament de llibres ha baixat a muntó d'ençà que Hong Kong tornà a Xina el 1997.

N'hi ha que publiquen revistes cristianes clandestinament, sovint per Internet, i s'arrisquen a importants penes. Ji Feng Weng, escriptor de talent, publicava una revista cristiana clandestina en anglès.

Descobert, fou damnat a 5 anys de presó. Durant la seva detenció tingué un atac cerebral i perdé l'ús de la paraula. Fou alliberat fa poca però continua mut i incapaç de treballar.

Portes Obertes distribuï el 2000 més de 1.850.000 llibres i impresos, entre els quals més de 600.000 Bibles per a nins.

POLÍTICA OFICIAL CONTRA ELS EDIFICIS DE CULTE

«El 1950 hi havia a Xina un milió de protestants i 20 mil esglésies -digué un responsable d'esglésies casolanes- ara hi ha oficialment 15 milions de protestants (en realitat 80 milions pel cap baix) i sols 13 mil esglésies. Com creure el nostre govern quan afirma que hi ha llibertat religiosa dins el país?». De 50 fidels per església a més de 6000 per edifici de culte.

A finals del 99 més de 200 esglésies foren tancades o enderrocades a Wenzhú. Abans les autoritats hi feien la vista grossa. Henan, regió del sud, encara gaudeix de tolerància.

La policia de Wenzhú (ciutat de 7 milions d'habitants), en la seva campanya contra la «difusió de supersticions» a finals de l'any 2000, enderrocà o tancà més de 3000 edificis religiosos, entre els quals 400 esglésies no enregistrades, segons fonts cristianes a Xina. Wenzhú era coneguda com a una ciutat molt religiosa, on les autoritats feien la vista grossa sobre l'expansió del cristianisme. Diuen que un de cada 10 habitants de Wenzhú és cristià. Durant a muntó temps no hi havia hagut cap mesura presa contra la construcció incontrolada d'esglésies i temples. Segons el Centre d'Informació sobre drets de l'home i de la democràcia, amb base a Hong-Kong, les inspeccions dutes en octubre 2000 per ordre del govern de Beijing revelaren que sols 3200 dels 8000 bastiments religiosos de la ciutat eren legals. Ara no hi restarien més que 1200 esglésies protestants i 120 de catòliques.

UN CAS DE LLARG EMPRESONAMENT

Wang Ming Dao (1900-91) és una de les grans figures de l'església xinesa. Detingut el 1957, passà 23 anys en presó però sempre fidel a la fe. Ell deia sobre els anys de presó: «Havíeu de crear-vos vosaltres mateixos la vostra cel·la de presó... Jo era evangelista i volia fer campanya arreu el país. Jo era escriptor: hauria volgut traure llibres. Era predicador: volia llegir de ma Bíblia i fer novenaris. Però jo no tenia ni Bíblia, ni auditori, ni ploma, ni paper. No podia fer-hi res de res. Sols aprendre a conèixer Déu.

Durant 20 anys fou la més bella relació que mai no he tingut». Donà aquest consell als entrevistadors:

«EM tancaren dins una cel·la, però vosaltres hauríeu de tancar-vos en una cel·la vosaltres mateixos, per treure les escombraries de cada vida, per tenir temps de conèixer Déu».

«El govern ens acusa de ser sectes, de tenir dirigents sens formació que duen la gent en una direcció falsa. Però és justament la política del govern la que fa que no tinguem prou ensenyants qualificats ni prou bibles ni locals suficients per instruir els nous creients».

DIARI D'UN PASTOR DE SUBPROLETARIS AL PARADÍS DEL PROLETARIAT

Als ravals dels afores de ciutats xineses la gent viu en condicions infrahumanes. Més de 150 milions de persones, a Xina, viuen en la il·legalitat. Són els «mangliu» o «flotants» car no viuen al lloc indicat en llur documentació. Són pagesos vinguts a ciutat per cercar una feina, malmirats pels ciutadans, s'instal·len als ravals miserables on regna la violència, les bandositats, el narcotràfic, la prostitució i unes condicions sanitàries deplorables. Solen venir sols i cada mes envien els diners que poden a llurs famílies camperoles.

Els cristians xinesos treballen entre aquesta immensa massa, ben receptiva a l'Evangeli. Vet ací uns fragments d'un diari d'un pastor pequinès qui treballa entre els «mangliu»:

«Agost 2000: Hem tingut 30 persones aquest vespre en aquest local brut i exigü. Deu més que el mes darrer. És del tot precís de fer quelcom per la il·luminació... car no hi ha prou claror per llegir les nostres Bibles...»

A l'església casolana d'on vinc, el culte comença a les 7 del vespre, però ací no és pas abans de les 10. Tothom tre-

balla de les 5 de la matinada a les 9 del vespre...

Un d'ells, nomia Deng, no trigà a parlar-nos del seu problema. Ens l'hem escoltat amb tristesa. La seva història no és més que massa banal ací. Li havien furtat els diners feia un parell de dies, tot just quan acabava de rebre la mesada. Deng guanya mil iuans mensuals, vora 130 euros, i n'envia la major part a sa mare, que n'ha de menester per a les medecines, car pateix dels ronyons. «Ma mare pot morir, ara, no puc ni anar a veure-la», se'n planyia. Hem pregat pel guariment de sa mare i també hem recollit diner per ella, uns 30 iuans (un 5 euros). Això li ha tocat el cor. Ens ha dit més tard. «És la primera volta que no em donen res, després de 10 mesos que deixí el Henan per venir ací».

Setembre 2000: Ara en fem 50. En Deng ha rebut lletra de sa mare, la qual diu trobar-se molt millor.

Notà que aquell vespre començà a millorar, i hem lloat Déu en adonar-nos que era tot just el dia en què havíem començat a pregar per ella. En Deng s'ha compromès a seguir Jesús.

Una de les nostres primeres feligreses, na Raquel, fou víctima d'una violació col·lectiva quan tornava del treball. Pitjor, l'han segrestada i forçada a prostituir-se. En parlí a un policia del barri i em prometé de fer-hi quelcom. Vaig saber tot seguit que simplement ha anat a la casa on havien tancat la Raquel per reclamar-los 100 iuans a canvi del seu silenci. Sabut és que la policia de quasi tot el món es troba molt lligada a la prostitució a través d'aquests «acords» que fan possible el massiu segrest de joves (tracta de blanques), en un món regit per homes interessats en aquests tèrbol negoci de carn humana que a Occident els grups fonamentalistes cristians tan estrictes en qüestions sexuals silencien.

Amb 3 germans, aní al lloc per exigir el seu alliberament. Tinguèrem una forta discussió amb quatre homes i em trencaren la barra. Però gràcies a Déu, assolírem salvar la Raquel.

Octubre 2000: Aquest vespre n'èrem 80 al local, i jo acabava de disposar de partir-nos en dos grups de 40 quan la policia entrà. Per venir devers mi, els agents colpejaven la gent a bufetades i puntades de peu, tot cridant: «Deixalles del Henan, torneu a les vostres porqueres!». Responguí amb el meu millor accent de Beijing: «Què voleu de nosaltres?». Els 5 agents es quedaren bocabadats, no haguessin mai imaginat de trobar ací un ciutadà. Tot seguit continuaren: «Per què us ajunteu amb aquesta classe criminal que contamina la nostra vila?». Els responguí: «Sóc omplert de l'amor de Jesús, qui és Senyor de tothom, i que s'estima tot el món d'arreu la terra, i també a vós»: Hauria continuat, però un dels policies em donà un gran cop al genoll. Rodolí per terra però, sorpresivament, el dolor se'm calmà ràpid.

Diguí al grup: «Cantem «Conec el Redemptor». Tots cantàrem ben fort davant els policies perplexes. A causa del meu genoll no podien empresonar-me i m'haurien hagut de dur a l'hospital. Han preferit marxar.

Novembre 2000: Algunes setmanes més tard, després d'una operació de genoll, torní a l'església casolana. Els fidels ara en fan 300, i ens cal fer un culte cada vespre per encabir-hi tothom.

Per explicar el gran nombre de nouvinguts em digueren: «La manera en què heu sabut servir l'amor de Jesús en vós, àdhuc quan us colpejaven davant tothom, era remarkable».

És Jesús qui m'ha dat aquesta força, i don gràcies d'aquest policia cada matí pel seu acte de malícia».

Però una mala notícia m'esperava també: per no suportar la humiliació de la violació i abusos que havia patit, la Raquel se suïcidà. Sols tenia 18 anys. Era una noia senzilla del Zhejiang.

Desembre 2000 Per a mi és massa de predicar cada vespre i la meua salut se'n ressent. Deman a Déu col·laboradors. Ara en fem ja 700 a aplegar-nos regularment en un nou local que no pot contenir més de cent persones, també tenim un aplec cada vespre.

La gran crisi del mes és de nou un esdeveniment corrent als ravals pobres: un segrest. El nadó d'una de les nostres parelles fou segrestat per una banda que reclama 5000 iuans (vora 600 euros). Aquesta parella no té mitjans per pagar-ho. Preguí ben fort perquè aquesta màfia no hagués venut encara aquest ninet a qualque família rica en el mercat negre.

Una altra: Un col·laborador que jo havia format ensenyava ara una falsa doctrina. Pretén que si usem certa fórmula en la pregària, Déu ho farà cert. Aquesta fórmula és secre-

ta, però promet revelar-la als que seguiran una ensenyança especial. No he pogut fer-lo tornar en raó i ell ha deixat la comunitat, amb 200 persones.

Tinc por de l'any a venir. Els problemes que hi ha ací són massa greus -segrests, violacions, furt a mà armada, extorsions- i va a pitjor. Les autoritats no ens ajuden. Som un grup il·legal. Però dec tenir fe en Déu que continuarà enfortint al comunitat que ha creat. Aquesta fe transforma la meua por en esperança».

UNA SECTA ORIENTAL MOLT AGRESSIVA

La secta «Llum d'Orient» es mostra cada volta més agressiva contra els cristians. No tem de recórrer a la violència o als diners per captar-los. Moltes altres sectes també sedueixen els cristians, el problema és l'escassetat de pastors ben formats.

La secta Llum d'Orient té uns 700.000 adeptes i fa proselitisme entre esglésies casolanes, fins i tot entre cristians xinesos en Amèrica, un grup, per a ells, financerament «interessant».

VIETNAM

TREBALL AMB LES MINORIES NACIONALS OPRIMIDES PEL RÈGIM «COMUNISTA»

El 1990 en Chau somià: Déu li ficà al cor que els cristians de les nacions muntanyenques, greument acaçades pel règim jacobí. En Chau aporta ara la seva formació a aquests cristians gràcies a una escola anomenada Galilea. La «classe» es troba escampada per una gran superfície, ha d'organitzar molts punts d'aplec i anar desplaçant-se. D'un a l'altre indret hi ha unes 2 hores de camí (4 hores amb mal oratge, quan els senders cap a munt esvaren). Cal convenir un horari amb els alumnes: ço depèn en gran mida dels moviments de la policia per aquelles regions. Probablement les classes hauran de ser de nit, per passar més desapercebuts. I trobar un lloc tranquil; cercat per granges, boscs, masos enrunats. Els retroba 4 dies el mes, però no continus sinó d'un en un per no aixecar sospites.

«Tot començà per un somni, un a crida -explica Chau-. El 1990, comencí a donar cursos als cristians de les ètnies

muntanyeses. Els meus alumnes eren llavors 39 responsables d'esglésies tribals. El meu projecte era d'ensenyar-los a ensenyar a la gent de llur propi poble. Després de tot, són ells els millor qualificats per comprendre llur cultura, llur mentalitat, llurs tradicions».

«És perquè aquesta època que un amic em donà una obra de 6 volums titulada «La vida de Jesús». Com més l'estudiava, més convençut era que fornien una base excel·lent per als cursos que pensava dar als cristians de les tribus. Comencí doncs una classe pilot amb una col·lecta de 9 responsables cristians tribals».

«El 94 Chau trobà un col·laborador de P.O. qui cerca contactes al Vietnam per aportar-hi ajut. Els resultats n'han estat esplèndids aquests darrers 7 anys.

«EL primer any de treball en comú se'm féu a muntó costa amunt, perquè jo era l'únic mestre -recorda en Chau-, repartia el meu temps entre els responsables cristians de la meua regió immediata i els contactats d'uns altres indrets. Però a l'estiu del 95 el meu primer grup d'alumnes havia acabat el curs i he pogut ensenyar-los a passar la mateixa ensenyança a uns altres. Tot seguit els vaig enviar a fer-ho.

A la fi del 96, més de 140 persones havien acabat el curs bíblic bàsic. El 97, 180 més també l'enllestiren.

«Estic persuadit que malgrat la persecució que pateix, l'església vietnamesa es duplicarà en els 3-4 anys a venir, i ens cal estar amanits. No hi ha prou de concentrar-se en l'evangelització. Sé per experiència que si deixem els conversos sense un seguiment escaient en llur discipulat recauen fàcilment i un cop retornats a llur antic estil de viure, és més difícil de dur-los a Jesús que de convertir algú que mai no escoltà l'Evangeli. Si no hi ha prou responsables per assegurar-ne el seguiment, l'Església s'afeblirà: creixerà potser en nombre, però no en qualitat. La formació de responsables assegurada per l'escola Galilea és, doncs, absolutament vital.

«Per què el progrés de l'escola Galilea és tan eficaç? Al meu parer perquè hem basat el nostre mètode sobre el mateix que tingué Jesús. Ell és el gran mestre. Quan Jesús començà el seu ministeri a Galilea, trià els seus deixebles -els seus alumnes- i els demanà de seguir-lo. Els ha guardats amb ell i instruït durant 3 anys. L'acompanyaven per tot arreu on anava i els ensenyà així un munt de coses. Més encara: els envià a practicar el que havien après.

Després aquest «treball de terreny», els aplegava de nou per reflexionar junts a tomb de llur experiència.

Si havien menester d'una instrucció complementària en qualque aspecte, els la donava, fins que copsaven exactament el que havien de fer. Per a mi, és el mètode perfecte de formació. A l'escola Galilea ens esforcem de seguir l'exemple del gran Mestre. Instruïm els alumnes, els enviem a exercir el que han après, els fem tornar per completar llur formació, els reenviem i així seguit».

A hores d'ara, milers de cristians de les minories nacionals oprimides al Vietnam han seguit la formació Galilea. Fa poca, una colla d'alumnes que havia finit curs acordaren anar a evangelitzar un vilatge veí.

Llogaren una sala per projectar-hi el vídeo «Jesús». Més de 150 persones hi acudiren, a muntó se n'hi convertiren, fins i tot el cap de la policia local! Digué que era impacient de conèixer millor el Senyor i hi afegí: «Pens que tota la vila es girarà cap a Jesús prest».

REPRESSIÓ AMB CONSTITUCIÓ

La Constitució vietnamesa garanteix la llibertat religiosa.

Desembre 2001: L'església protestant del Vietnam (Tin Lanh) ha estat oficialment reconeguda (en part cara a la galeria). Però a Vietnam del nord sol 17 esglésies són reconegudes. La meitat dels cristians pertany a esglésies casolanes, no reconegudes. Pel cap baix hi ha 40 cristians empresonats per llur fe.

Les 2/3 parts dels cristians són de minories nacionals oprimides pel govern centralista i racista vietnamès. Algunes com els Hmongs són durament acaçades. El govern vietnamès veu en el cristianisme una força en mans de les minories per reorganitzar-se nacionalment mentre que pretén -com tot règim centralista- assimilar les minories i fer-les desaparèixer, tot anorreament llur història, llengua i drets nacionals. Per això té molt interès a fer-les renunciar de llur fe, tal com Madrid també té interès que les esglésies de l'Estat sien el més espanyolistes possibles, a fi que no se'n contintuesquen d'indigenistes en llengües nacistellanes.

Els cristians s'hi arriben a ser detinguts i a passar anys en presó pel sol fet de creure en Jesús.

Les esglésies casolanes a la vila de Ho Chi Minh (antiga Saigon) creixen a 600 nous membres el mes.

A les ètnies oprimides el creixement és molt més ràpid encara. Ω

UN INFORME D'AMNISTIA INTERNACIONAL DENUNCIA MÉS DE 320 CASOS DE MALTRACTAMENTS AMB COMPONENT RACISTA PER PART DELS COSSOS POLICIAIS ESPANYOLS EN ELS ÚLTIMS 7 ANYS

Les conseqüències fatals del racisme: tortura i maltractaments a l'Estat espanyol

El nou informe d'Amnistia Internacional cita més de 320 casos de maltractaments amb component racista registrats a l'Estat espanyol en els últims set anys.

La tortura i els maltractaments a integrants de minories ètniques o persones d'origen estranger són actes desgraciadament habituals i estesos a l'Estat espanyol, ha declarat Amnistia Internacional.

En l'extens informe 'L'Estat espanyol: Crisi d'identitat - tortura i maltractaments per motius racistes a les mans d'agents de l'Estat' donat a conèixer recentment, l'organització de drets humans documenta un augment en casos de tortura i maltractament a minories entre 1995 i 2002. En l'informe es fa esment de més de 320 casos de maltractaments amb component racista a persones procedents de 17 països distints, incloent el Marroc, Colòmbia i Nigèria.

Homes, dones i nens han estat sotmesos a abusos verbals, maltractats físicament, detinguts de forma arbitrària, i en alguns casos fins i tot torturats, ha assenyalat Gillian Fleming, investigadora d'Amnistia Internacional sobre l'Estat espanyol.

Els casos que hem documentat demostren un esquema de violació, per part d'agents

de l'estat, dels drets d'integrants de minories ètniques o persones estrangeres a l'Estat espanyol. La discriminació d'aquestes persones, tolerada per les autoritats, les fa més vulnerables a ser subjectes de tortura o maltractaments.

A pesar que existeixen lleis que intenten protegir a aquestes persones contra conductes discriminatòries o arbitràries per part d'agents de l'estat, la tipificació racial és comú. 'L'ús discriminatori dels 'controls d'identitat' ha donat lloc a la situació actual, en la qual moltes persones d'origen estranger a l'Estat espanyol han sofert abusos i maltractaments.

L'informe de l'organització documenta que:

- Un nombre considerable de persones, varies d'elles estrangeres, han mort durant el període de custòdia. Les seves morts no sempre han estat investigades amb la deguda minuciositat, rapidesa i imparcialitat.

- Les dones immigrants indocumentades han estat particularment blanc de tortura en forma de violació o assalt sexual durant els períodes de custòdia.

- Existeixen incidents de maltractament i ús inapropiat de mètodes de restricció de moviment durant processos d'expulsió de l'Estat

espanyol. En moltes ocasions, els immigrants que han estat expulsats del país no han estat tractats amb la deguda dignitat o transparència requerida.

- Menors d'edat no acompanyats han estat expulsats del territori espanyol sense la deguda protecció legal o sense la necessària vigilància de la seva integritat. Molts d'ells han patit maltractaments durant el procés d'expulsió, ja sigui durant la seva detenció o bé mentre es troben en trànsit, així com en la frontera amb el Marroc a les mans de la policia marroquina.

- La impunitat és potser un dels majors reptes per a resoldre aquest problema. Quan les víctimes de maltractaments denuncien el que els ha ocorregut, és freqüent que els acusats immediatament presentin contra-denúncies acusant a les víctimes. Moltes víctimes no poden ni tan solament considerar el presentar una denúncia per por, falta d'ajuda legal adequada, o apatia i parcialitat de les autoritats judicials.

- A policies que tenen antecedents penals o contra els quals existeixen procediments disciplinaris arracades, no només se'ls ha permès continuar en el seu treball, sinó que també han gaudit del suport de les autoritats polítiques.

ques.

- Policies que han intentat prendre amides per a assegurar la protecció dels drets humans han estat castigats. Per exemple, a tres sergents de policia que van denunciar irregularitats sobre la detenció i expulsió de nens marroquins de Ceuta els van ser imposades mesures disciplinàries.

Moltes d'aquestes conductes han rebut suport per les declaracions racistes fetes per figures públiques, incloent a polítics.

Les autoritats espanyoles han de decidir si la identitat del país en el segle XXI estarà basada en actituds racistes, o en la tolerància de la diversitat i respecte als drets humans, va declarar Gillian Fleming.

Amnistia Internacional fa una crida a les autoritats espanyoles perquè elaborin, adoptin i posin en pràctica una estratègia nacional i un pla d'acció per a combatre totes les formes de racisme. Aquestes eines deuen incloure mesures específiques per a prevenir la tortura, els maltractaments i qualsevol manifestació de racisme durant l'administració de justícia. Ω

http://www.a-i.es/com/2002/com_16abr02.shtm

Informe complet:

http://www.a-i.es/esp/docs_esp.shtm

FIRA DE MAIG DE CAMPOS

Fa 40 anys que en Francesc Miró és fe tècnic en aeromodelisme, i 30 que va obrir l'Escola d'Aeromodelisme de Campos. Fa els planells dels avions i els fabrica. A la foto amb dos dels seus col·laboradors. Tel. 971 650 331

Na Francesca Aguiló ha fet la seva primera exposició de pintures a la Fira de Campos. Tel. 971 652 150

ES PIL·LARI

Fa 15 anys que n'Ester Petina regenta la sucursal de l'Agència Martín Tours a s'Arenal. Tel. 971 491 868

Fa 20 anys que en Pep Flores va obrir el Taller Orion al Pil·lari. Està especialitzat en Ràdios de cotxe. Muntatges d'equips de música fins a 174 decibels. Tel. 971 743 128

En Joan Adrover acaba d'obrir l'Acadèmia Idea al carrer Jaume Balmes, 57-1-2 de Ciutat. Ensenyament d'auxiliar de manescal, perruqueria canina, ensinistrament caní, tenir cura dels cavalls. La central d'aquesta acadèmia és a Barcelona. I ha sucursals arreu dels Països Catalans. Tel. 971 290 722

Fa 6 anys que en Toni Bauçà amb en Biel Huguet obren l'empresa Huguet S.L. de rajoles i marmolina a la carretera de Ciutat a Campo, s. En Biel és fill del poeta Damià Huguet que va morir fa 6 anys. Tel. 971 650 609

Fa un any que na Caterina Puig ha obert la botiga de pintura Can Roman a la barriada de ses Forques de Campos. El seu home i els seus fills són promotors d'obres. Tel. 971 652 369

Fa 25 anys que en Guillem Sastre va obrir el Taller de planxa i pintura Sant Francesc a la sortida des Pil·lari cap a can Cifre. Tel. 971 490 314

Fa un mes que n'Antònia Sansó de cas Sordai de Vilafranca regenta el Bar Cas Tonis (abans ca n'Adrià) des Pil·lari. A la foto amb el seu fill Antoni. Ella que és la cuinera, fa menús a 6'50. Tel. 971 269 650

N'Edoquio Pérez i el seu fill Edoquio regenten la Ganiveteria Pérez al carrer Corredor de Campos. Tel. 971 652 822

Na Maria Mas de Peguera pinta a l'oli paisatges, marines, bodegons i figures. Tel. 971 686 823

Fa 7 anys que na Francesca Vilallonga pinta figures a ca na Miquela Ribes de Campos. Tel. 971 650 800

Fa 20 anys que en Julià Oliver va obrir el Bar Bamboleo i 11 el Bar Cocos al carrer del Jamón de s'Arenal. També és soci del Restaurant es Molí a ses Cadenes i enguany regenta la discoteca Ruschban. Se queixa que l'ajuntament ha començat a primers de maig les obres per arreglar les voravies, enlloc de fer-ho durant l'hivern. Que la policia els fa llevar la música durant el dia i durant la nit. Que els hotels donin bons de beguda a canvi de l'ecotaxa. De les grans superfícies de l'oci que regalen begudes als turistes. I diu que els empresaris estrangers fan la temporada i fugen fora pagar als proveïdors, ni a hisenda, ni enlloc. Tel. 971 744 339

CAMPOS

En Pere Mas està afiliat al PSM de Campos. Ara estan preparant la candidatura a les eleccions municipals a un poble molt pepero, però que comença a obrir els ulls. Ens conta que a ses Covetes els peperos i en Mates hi volien fer una passeig marítim, però que tots els veïnats, tots, digueren que no. També ens conta que el batle Prohens diu que hi haurà molta feina al poble si urbanitzen i costa campanera. Total feina per les cambres immigrants i uns quants jardiiners.

Maria Alberdina

- Centre de dia per a Persones Majors
- Assistència a Domicili
- Serveis Assistencials
- Activitats

Tel. 24 H
667 447 947

C/. Trencadors, 1 bis
07600 El Arenal
Tel.: 971 445 101

GORG BLAU de viatges V. CANALS Bal 273

María Prohens

Carrer Mallorca, 2-07600 S'Arenal (Mallorca)-Tels. 971 445 042/445 043
Fax. 971 445 035-E-mail: mprohens@e-savia.net

Metalúrgica ARENAL
GERMANS CANALS PERELLÓ

Reixats • Arrambadors • Ferro forjat • Treballs en alumini • Treballs per a obres • Soldadura elèctrica

Carrer Mallorca, 10 - Tel./Fax 971 440 900 - 07600 s'Arenal de Mallorca

Lumitec Balear
Iluminación Natural

SOLATUBE
Distribuidor Oficial de Balears

Feim arribar la llum solar per un tub a qualsevol lloc

C/. Pasaniix, núm. 89 i C/. Es Terrers, s/n 07260 PORRERES (ILLES BALEARS)
Tel: 971 647 143 Fax: 971 166 550

LA CULTURA A MALLORCA

Sa Plaça publica narracions i poesia d'Alexandre Ballester, Margalida Socias, Miquel López Crespí, Alícia Alomar, Nofre Pons, Lluç Matas...

La revista **Sa Plaça** ha publicat un llibre amb narracions i poesies d'alguns dels més destacats col·laboradors d'aquesta publicació. Damià Quetglas, director de **Sa Plaça**, va ser l'encarregat de presentar el llibre **Espipellades literàries** a l'hotel Son Sant Jordi de Pollença.

La trobada de lectors de **Sa Plaça** i d'escriptors i escriptores, d'amics de la nostra cultura, va ser un èxit.

Com va explicar Damià Quetglas al nombrós públic assistent a la presentació d'**Espipellades literàries**: «El que havia de ser un suplement de petites narracions ha esdevingut un llibre per l'alta qualitat dels texts dels col·laboradors habituals de **Sa Plaça**.

'Quinze autors han fet aquest llibre polifònic que la revista s'enorgulleix de publicar. Vora autors consagrats com Miquel López Crespí, Alexandre Balles-

ter, Lluç Matas, Nofre Pons o Biel Frontera, noves veus de joves escriptors han vist les seves obres estampades amb motlle d'impremta».

Aquests nous valors de la literatura mallorquina són: Bartomeu Alenyar, Alícia Alomar, Jeroni Bergas, Andreu Caballero, Biel Crespí, Andreu Joan, Benet Oliver, Pere Perelló, Margalida Socias i Eduvigis Torres.

El llibre ha estat il·lustrat per Joan Carles, jove escultor de Pollença que ha deixat que els seus quaderns de notes i esborranys vegin la llum sobre paper imprès.

Gran èxit cultural de **Sa Plaça** i gran festa i alegria l'altre dia a l'hotel Son Sant Jordi de Pollença en la presentació d'aquesta nova aportació de Mallorca a la literatura catalana contemporània. (Redacció). Ω

Intervenció de Damià Quetglas.

FIRA DEL CARAGOL DE SANT JORDI

La família Montserrat Canyelles cultiva les herbes aromàtiques a la finca can Remena de sant Jordi. Tel. 971 429 750

Fa 40 anys que la família de na Joana Vich de sant Jordi regenta la Joieria José al carrer dels Republicans de s'Arenal. Anaren a la Fira del Caragol. Tel. 971 443 292

En Mateu Coll fa ensaimades grosses i nines petites al Forn can Coll de sant Jordi. La nina nom Miquela i és la seva primera filla. Tel. 971 742 237

Fa 25 anys que la família Porquer te matança al carrer Bauçà de sant Jordi. Fan embotits artesans. Tel. 971 742 119

CIUTAT DE MALLORCA

Fa 3 anys que en Francesc Sendín va obrir la Botiga Naturista Yerbabuena al carrer de Jeroni Antich, al costat de la Plaça dels Patins de Ciutat. És la botiga naturista més gran de les Illes. Té metge naturista, fan massatges, loga, medicina natural... Tel. 971 716 304

Fa 18 anys que en Gabriel Manera va obrir l'Agència de Viatges Mondadori a la Via Alemanya de Ciutat. Tel. 971 726 367

Fa 4 anys que en Josep Nieto regenta el Bar Nica a l'Edifici Bons Aires de Ciutat. Son pare, Frutos Nieto el va obrir l'any 1976. Abans va regentar el Bar Lisboa i el Bar Aquí me Quedo, tots dos de s'Arenal. En Josep està molt content amb els aparcaments de l'Avinguda inaugurats davant el seu local. Tel. 971 711 691

ESPORTS SHOK
 EL MON DE L'ESPORT
Miguel A. Navas Morro
 Tel.: 971 26 10 10 Crta. Militar 221 - 07600
 Fax.: 971 26 10 74 El Arenal - Balears

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca.
Telefonau-nos a l'Estel.
Tel. 971 265 005

UN CATEDRÀTIC ESPANYOL DIU QUE HAVER DE CONÈIXER EL CATALÀ ÉS PROVINCIANISME'.

José Luis Blas Arroyo, catedràtic de llengua espanyola de la Universitat Jaume I, al País Valencià, va publicar el passat dimarts, dia 7 de maig, un article d'opinió al diari El País titulat 'Las servidumbres del requisito'.

En aquest article, el catedràtic d'espanyol titlla de 'provincianisme' la voluntat d'exigir el coneixement del català als professors que exerceixen la docència al País Valencià. Creu que amb l'espanyol n'hi ha més que prou.

Aquestes són algunes d'elles perles de l'article:

'Hace unos días se ha aprobado el decreto del Gobierno valenciano por el que se establece el requisito lingüístico como indispensable para el acceso a la función pública docente en los niveles educativos obli-

gatorios. (...) con esa política tan característica de poner una vela a Dios y otra al diablo.' (...) lo preocupante de políticas lingüísticas como las que exigen el requisito lingüístico como barrera previa (e insisto en el adjetivo) para el acceso a la función pública, radica en la vulneración de principios constitucionales que afectan a la vida de millones de individuos que conviven bajo las mismas leyes. La igualdad de todos ante la ley, con independencia del sexo, el credo religioso o la lengua aparece gravemente trastocada en la práctica cuando leyes como ésta impiden de raíz la movilidad de las personas.'

'Así, con leyes como la que se acaba de aprobar en nuestra comunidad, un salmantino o un andaluz tienen vedado el acceso a las oposiciones de enseñanza primaria o

secundaria de media España.' 'un catalán o un valenciano pueden probar fortuna aquí o allá: nada se lo impide, porque ni en Andalucía ni en Castilla-León le exigirán demostrar su competencia en castellano (o en andaluz).' 'Con todo, lo peor es que en comunidades como la nuestra podría haberse asegurado entre los docentes una competencia real sobre la lengua, que además hubiera resultado mucho menos lesiva para los intereses individuales, tanto de los que ya imparten clase en los colegios e institutos valencianos, como de los que ya no podrán acceder a nuestras aulas en virtud de la barrera insoslayable impuesta por el requisito.' 'el requisito lingüístico previo es una muestra más del provincianismo que ha atenazado secularmente nuestra cultura, antes por unos motivos y ahora por otros.'

'Nadie discute el derecho de los gobiernos a legislar en defensa de las lenguas autóctonas. Y mientras tanto será la calidad de la enseñanza la que salga perdiendo, aunque eso ya no es ninguna novedad. No aspiraremos a contar con los mejores profesores, vengan de donde vengán, pero sí a que el hijo del cartero o la sobrina del electricista, que son de aquí, de toda la vida, les den clase a nuestros hijos.'

Espectaculars declaracions, no creieu? Doncs aquí teniu les seves dades. Feu-ne un bon ús:

JOSE LUIS BLAS ARROYO,

Coordinador De Cou

Telèfon: 964 729278

Adreça electrònica: blas@fil.uji.es

Número de despatx: BCC106D

«Un decàleg polític per fer front al populisme reaccionari europeu».

PER CECILI BUELE, DIPUTAT DEL PSM

Les polítiques, denominades d'extrema dreta o populistes reaccionàries, que propugna i planteja Jean Marie Le Pen, amb les quals ha aconseguit arraconar i engolir-se Jospin, esdevenen un fenomen natural comparable als miratges que sorgeixen enmig del gran desert. Aquest desert que representen certes polítiques democràtiques cada cop més decaïents i esgotades.

El populisme reaccionari de Le Pen és la il·lusió òptica d'una realitat inexistent: en nom de la seguretat, propugna fal·laçment molta més duresa; la qual, sens dubte, portarà encara molta més inseguretat!

El corc de la democràcia.

Davant del corc que rossega el bessó de la democràcia, amb la percepció cada cop més nítida d'alts nivells de corrupció política en la majoria d'estaments governamentals d'Europa, no resulta gens difícil pretendre d'erigir-se, i aconseguir de ser acceptat amb un èxit relativament considerable, com a salvador de pàtries i de pàries. Prometent «paradisos perduts» als qui precisament en cerquen perquè mai no n'han tengut cap al seu abast.

És allò que se'n diu tirar pel camí més curt, pel més fàcil, el de la demagogia i l'espectacularitat més barroera.

Desorientació política.

La desorientació que pateixen determinats plantejaments polítics, en no encaminar-se prioritàriament a la transformació real de la societat, sinó a contentar-se a «gestionar bé els recursos públics», - sense concretar-ne gairebé cap objectiu final - comporta uns nivells cada cop més alts de desconfiança ciutadana, provocant de retruc la recerca d'altres sortides que, a primer cop d'ull, pareixen més encisadores.

La participació ciutadana.

La manca del més mínim impuls d'una participació ciutadana més activa i més directa en les polítiques governamentals, - quan no n'és el rebuig i l'oposició frontal a desplegar-la -, porta bona part de la ciutadania a fer la prova de dipositar la seva confiança en plantejaments profundament reaccionaris que, covant a l'interior de consciències i col·lectivitats desorientades, presenten l'oferta enganyosa de camins de sortida diferents.

Fracàs del model capitalista.

Al rerafons d'aquests plantejaments d'extrema dreta, populistes reaccionaris, s'hi detecta l'estrepitós fracàs del model capitalista, com a factor real de desenvolupament global: només a Europa ja es calcula en 60 milions el nombre de persones que malviuen en situació de pobresa extrema; les tres quartes parts de la humanitat pateixen molt més intensament els efectes devastadors del capitalisme que no els previsibles i mai assolits avantatges beneficiosos; com més s'enriqueix Europa, més s'empobreixen els països del sud; l'augment de pastures i vaixells farcits de gent que fuig de la misèria creix en proporció directa a l'augment de la riquesa que es va produint a Europa.

A l'horitzó del fanatisme islàmic que traspuen les accions terrorífiques de l'11 de setembre, també les propostes populistes reaccionàries que difon Le Pen vuit mesos després, s'estan convertint, així, en els subproductes que descarrega el model capitalista de les societats europees i nordamericanes. El subproducte del cavall són les buïnes que amolla!

Paper de les religions.

No es pot oblidar el paper que juguen les religions - esglésies, confessions religioses, moviments espirituals - en la reconstrucció emocràtica de les societats europees. Cal parar esment a una observació ben expressiva: la zona de França que dona més suport a Le Pen en la primera volta, justament és la regió situada a l'est, la que fa frontera «catòlica» i s'aixeca com a muralla inexpugnable, enfront d'altres zones europees amb presència «protestant» molt significativa.

L'Europa mestissa.

També s'ha de parar més esment a certs nivells d'aprenentatge, que són requerits amb urgència, a l'hora d'aixecar la nova i bella Europa al ritme trepidant que imposen els esdeveniments de cada dia. Europa manté encara l'assignatura pendent d'aprendre a fer-se més mestissa, més barrejada, més mesclada.

Li cal aprendre a assumir profundament, com un fet ja ben real i constatable, que ja ha deixat de ser aquella Europa blanca que va ser durant molts segles. Amb tot el que aquest fenomen comporta de canvis substancials, i no purament epidèmics o relacionats amb els canons d'una estètica molt rànica.

Postures reaccionàries a Mallorca.

No ens ha d'espantar ni retgirar tant el tarannà reaccionari de l'extrema dreta representada per Le Pen a França. D'una forma o una altra, França se n'ha sabut sortir amb la seva. Allò que més ens ha d'ocupar i preocupar és la difusió d'aquests plantejaments populistes reaccionaris entre nosaltres, a la nostra Mallorca, a les nostres illes, al conjunt de l'Estat espanyol, a la resta d'Europa i arreu del món.

Pretendre fer de Mallorca una illa que exclogui l'arribada de «gent pobre» i que es vagi convertint en reduït reservat només per a «gent rica», esdevé una de les eines polítiques més aptes per fer engreixar aquest porc del populisme més reaccionari entre nosaltres.

A més, que xoca de ple amb la manera de comportar-nos que ens ha caracteritzat durant molts segles, com a terra d'acollida i aixopluc. I ens impedeix de convertir-nos, de cara al futur, en aquell gran pont d'unió entre dos móns continentals, pel qual varen treballar tan afanyosament personatges tan íclits de la nostra història, com és el cas d'Anselm Turmeda o Ramon Llull.

Altres tractaments de la ciutadania

Calen altres formes de governar entre nosaltres, que comportin realment altres formes de tractar la ciutadania: amb molt més respecte i amb una més intensa valoració de les capacitats i les iniciatives que s'hi agombolen.

Cal mostrar ben a les clares que no és gens ni mica cert que «els polítics» constitueixin aquella casta de gent que ho sap tot, que ho té tot i que ho pot aconseguir tot; mentre que la resta de la ciutadania no seria res més que una plaga d'ignorants, a qui pertoca romandre al marge, fins i tot en aquelles grans decisions que l'afecten més directament.

«Qui en sap, en sap. ¿I qui no en sap? ¿Comanda! - diuen per devers Amèrica Llatina -. Si aquí, a ca nostra, no arribam a obrir noves portes i nous camins que facilitin i procurin realment una participació ciutadana més activa i més directa, correm el risc d'haver de besllumar a l'horitzó l'arribada del mateix Le Pen a les nostres costes... No com a turista simplement, amb les butxaques farcides de bitllets o monedes d'euros... o francs francesos! Sinó, fins i tot, com a líder que ens governa!

I això només pot aturar-se, amb plantejaments polítics força més agosarats!.

PREGÓ DE LA FESTA I FIRA DES JAI, PRONUNCIAT PEL DIPUTAT DEL PSM-ENTESA NACIONALISTA, CECILI BUELE, A LA SEU DE SON BIELÍ, BÚGER, DIA 3 DE MAIG DE 2002.

«Bugerrones, Bugerrons, Gent externa, de fora poble, que assistiu avui vespre a aquest acte, inici de la celebració de la Festa des Jai d'enguany a Búger, Bon vespre a totes, Bon vespre a tots:

Ja fa algunes setmanes, que na Caterina i en Bartomeu Torrens em varen demanar que fés el pregó de la Festa des Jai, que l'Obra Cultural Balear, Delegació de Búger, organitza des de fa un bon grapat d'anys, aquí en aquest poble de Mallorca, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Búger i de sa Nostra Caixa de Balears.

Vos dic que els vaig dir que sí tot d'una. Perquè em feia molta d'il·lusió acostar-me fins aquí, a Son Bieli, i tornar-me a trobar amb en Toni Caimari i la seva colla, com també amb tots vosaltres, gent de l'Obra Cultural Balear, gent de Mallorca, gent de Búger.

Repasant l'esplèndida publicació que l'Obra Cultural Balear, delegació de Búger, ha publicat sobre els pregons de sa Festa des Jai que s'han fet en aquests darrers anys, he pogut comprovar que han passat per aquí un bon grapat de persones excel·lents, que hi han deixat les seves molt bones empremtes i petjades.

Enguany, en un any tan emblemàtic com el 2002, heu volgut que, a llinatges tan genuïnament mallorquins com els Moll, Ballesster, Bóta, Pons, Amengual, Mir, Capó, Escalas o Janer, se n'hi hagi afegit un altre, el llinatge Buele, que és un llinatge genuïnament africà, de l'ètnia dels bôhòbe, originaris de l'illa de Bioko a Guinea Equatorial.

Vos he de dir que el fet que m'hàgiu convidat a fer aquest pregó de la Festa des Jai d'enguany, m'ha alegrat ben molt. Per molts de motius que intentaré d'esbrinar-vos just suara:

Primerament, perquè en haver-se lligat cada cop més estretament el llinatge Buele, que és originari de Guinea, amb el llinatge Ramis, que és originari de la vila mallorquina d'Ariany, durant un període de temps tan continuat - com són ara aquests darrers seixanta anys -, en aquestes alçades del segle XXI en què ens trobam ja es poden considerar l'un i l'altre com a dos llinatges genuïnament mallorquins.

En segon lloc, perquè en haver coincidit aquests darrers temps amb els inicis de la construcció d'una nova Europa, - molt més mestissa, molt més mesclada, molt més barrejada -, Mallorca té l'oportunitat de sentir-se orgullosa d'haver representat un bon exemple de com es poden fer bé tots aquests canvis.

Búger n'esdevé, així i avui, una mostra ben clara. Ha considerat que podia resultar profitós i enriquidor per a la gent d'aquest poble de Mallorca, és a dir que ha valorat com a molt positiu, allò que és i

representa la diversitat i les diferències ètniques i culturals.

I, en tercer lloc, perquè aquest simple fet d'haver-me convidat, a mi, a fer el pregó de la Festa des Jai d'enguany contribueix a fer veure ben a les clares allò que és ben cert: a Mallorca, pot arribar a ser ben mallorquina qualsevol persona que ho vulgui ser! Sia blanca, sia negra, sia rossa, sia mulata; sia magra o sia grassa, sia alta o sia baixa, sia jove o sia vella, sia bella o sia lletja, sia home o sia dona.

Això sí, sempre que s'hagi afanyat a aprendre amb gran delit i a tractar com a ben pròpia, és a dir com a ben seva, la llengua pròpia d'aquesta illa, la cultura d'aquesta illa, la història d'aquesta illa, la música i els balls d'aquesta illa, el menjar i el beure d'aquesta illa, els costums d'aquesta illa, el seu territori i, sobretot, el tarannà de la seva gent.

Serveixin aquestes paraules meves com a breu introducció al que vos vull presentar avui com a pregó. Vos he de dir, per començar, que m'he volgut fixar en dos elements. Vénen a ser com a dos dels llistons que emmarquen aquest pregó que vos he preparat per encetar la celebració de la Festa des Jai d'enguany.

Un d'aquests dos elements té molt a veure amb una de les activitats que es varen realitzar aquí mateix, a Son Bieli, la setmana passada; l'altre dels dos elements té més a veure amb l'any en què ara som i ens trobam, l'any 2002, que és el primer any cap-i-cua del segle XXI.

Efectivament,enguany esdevé un any força significatiu. Per molts de motius. Me n'interessa remarcar-ne un: es tracta d'un any cap-i-cua. És un d'aquells anys que es llegeix ben igual, tant si comences a llegir-lo per davant com per darrera. N'hi ha molt pocs, d'aquests. El d'enguany comença i acaba igual, amb el número 2; i, a més a més, enmig dels dos dosos compta amb dos zeros.

¿Per què he volgut que ens fixem en aquest petit detall? Mirau, el darrer any cap-i-cua que vàrem tenir va ser l'any 1991. D'això, només en fa 11 anys. Molts dels qui som aquí, per a no dir tots i totes, ens en devem recordar molt bé, de l'any 91.

Però, fitxau-vos bé que, per arribar al proper any que sia cap-i-cua, hauran de passar ni més ni manco que 110 anys, o 220, o 330 anys. Quasi res! Primer element.

Em direu, emperò ¿què va succeir aquí, a Son Bieli, la setmana passada? Segon element.

Supòs que hi degueren passar moltes coses i que s'hi degueren fer moltes activitats. Tothom sap que es tracta d'un centre artístic-musical molt actiu i dinàmic. Jo vaig tenir l'oportunitat d'assistir-hi a una d'aquestes activitats, sobre la qual vos volia dir dos mots: va ser la presentació pública d'una creació musi-

cal, composta per l'artista i compositor atípic, Antoni Caimari Aomar, president de la Fundació ACA, que duia el títol de "Música Camítica".

Què hi té a veure una cosa amb l'altra? - vos podeu demanar -. Hi té molt a veure, crec jo. Si llegiu el programa de l'acte que es va fer aquí, a Son Bieli, la setmana passada, veureu que amb la presentació d'aquella peça musical titulada "Música Camítica", l'autor i compositor volia retre un sentit homenatge al continent africà.

Però és que, a més a més, aquella obra musical pianística anava dedicada expressament al primer africà que s'havia establert a Mallorca i a la seva dona mallorquina; a n'Andreu Buele - natural de l'illa de Bioko, a Guinea Equatorial - i a na M^a del Carme Ramis - natural de la vila d'Ariany -.

Amb unes altres paraules, que aquella peça musical titulada "Música Camítica" anava dedicada per l'autor a mon pare i a mumare, que en pau descansin.

Em va alegrar moltíssim aquell gest del mestre Antoni Caimari. I li ho vaig voler agrair molt profundament, no solament amb la meua assistència, sinó també amb unes poques paraules que hi vaig poder adreçar, molt emotives.

M'agradaria que, encara que només fos per uns moments, pensàssim una mica en allò que va comportar un fet tan singular com aquell. L'arribada a Mallorca d'aquell primer negre africà. No oblidem que això hi succeïa cap enllà l'any 1927.

No cal fer-hi gaires esforços, a l'hora de comprovar que, amb la venguda a Mallorca d'aquell primer negre africà, es trencava una vella i molt antiga tradició illenca: aquell any 1927, Mallorca - i, de retruc, també podem dir que hi quedava esquitxada Europa - començava a deixar de ser aquella Mallorca blanca que havia estat durant molts segles. Pentura, fins i tot, des d'abans de la mateixa venguda del rei en Jaume a la nostra illa l'any 1229.

És ben cert que, d'aleshores ençà, des de l'arribada d'aquell primer negre africà a Mallorca, la població de l'illa s'ha anat transformant moltíssim. I ho ha fet a un ritme tan frenètic com desbocat en aquests darrers anys. Sobretot, com totes i tots sabem molt bé, per l'efecte impareable d'aquest fenomen gairebé massiu que comporten les fortes onades immigratòries que arriben a la nostra terra.

A mida que va passant el temps, la societat mallorquina s'està transformant profundament. Fins al punt que s'està convertint en una societat molt més barrejada, molt més mestissa, molt més mulata, molt més mesclada, molt més pluriètnica.

A hores d'ara, es pot dir amb tota propietat que, a Mallorca, ja hi viu gent de pertot arreu del món, de gairebé totes les races, de tots els

continents.

Des de la perspectiva que vos vull indicar, som dels qui creuen que aquest fenomen social de la immigració esdevé força enriquidor per a tothom. Molt positiu per a Mallorca. Fins i tot desitjable a l'entorn mediterrani. I, per què no? modèlic i exemplar, dins el conjunt d'aquesta nova i bella Europa que s'està construint pertot arreu del continent.

Em permetreu, idò, que en aquest Pregó des Jai, enlloc d'insistir-vos a girar la ullada cap enrera i tornar a fer memòria de tot quant feia el poble de Búger, quan sortia fins al bosc de Biniseti a esperar-hi l'arribada de la gent que venia de la fira de Sineu, el primer diumenge del mes de maig; enlloc d'insistir a girar la ullada cap enrera, - cosa que també està molt bé i que ja s'ha fet en anys anteriors -, vull convidar-vos avui vespre a fitar cap al futur, a posar molt més la ullada en el futur d'aquest poble.

Ens pot resultar molt profitós aprofitar l'avinentesa per mirar d'encertar quines són les marques més rellevants d'aquest camí que, ben segur, haurà de recórrer la vila i el poble de Búger, Mallorca sencera, els països que envolten la Mar Mediterrània, tota Europa. A partir d'enguany - el primer any cap-i-cua del segle XXI - cap als propers anys cap-i-cua que tindrà aquest segle, l'any 2112, 2222, 2332, etc.

La pregunta que ens podem fer avui és aquesta: ¿Què serà de Búger, d'aquí a 110 anys? ¿Com serà la vila, el poble, la gent, l'entorn, l'estil de vida de Búger d'aquí que passin anys? ¿Quina imatge i opinió sobre tots nosaltres seran retransmeses a les generacions que viuran a Búger l'any 2112?

Sé que no deixa de ser una mica agosarat. És ben cert. Correm el risc d'equivocar-nos, en proposar-nos fer un intent d'aquestes característiques. Potser sigui massa agosarat pretendre endevinar quin serà el futur d'aquest poble nostre.

Però a hores d'ara ja comptam amb dades més que suficients, totalment fidedignes i feaents, que ens permeten besllumar allò que hi anirà sorgint com a ben necessari en el futur. Com tota l'illa de Mallorca, com tots els països que envolten la Mar Mediterrània, com tot el continent europeu, també serà necessari que la vila i el poble de Búger es posi en les millors condicions per anar-se transformant de la millor manera possible.

Caminam, de fet, cap a una molt més profunda transformació dels nostres pobles. Es bo que ens adonem que tot allò que hi ha succeït fins ara esdevé gairebé no-res, si ho comparam amb allò que, sens dubte, hi succeirà.

Les eines informàtiques de què disposam avui, les noves tecnologies de la informació i la comunicació que ja han arribat a Mallor-

ca, la societat del coneixement que difon internet pertot arreu, ens permeten anar veient ben a les clares algunes d'aquestes fites rellevants:

Primera. Caldrà aprendre a fer molt bé tots aquests canvis, tot allò que comporta haver de deixar de ser l'illa, els països, el continent, la vila exclusivament habitada per gent blanca. Tot i que, des de molts de segles enrera, ha estat aquesta la que hi ha viscut en exclusiva tota sola.

Segona. Caldrà aprendre a viure i a conviure amb gent molt més diversa. Una gent que prové de països molt distints, amarada de cultures molt diverses; amb llengües, costums, criteris o modes de viure molt distints als que hi han estat considerats com els més habituals fins ara.

Tercera. Caldrà aprendre a practicar tot allò que se'n diu "viure plegats". Assumint-hi que la millor manera d'aconseguir-ho és f a c i l i t a r a tota aquesta gent que arriba fins a ca nostra, - facilitar vol dir fer-los més fàcil, just el contrari d'allò que comporta posar-hi entrebancs - facilitar-los, doncs, l'aprenentatge de la nostra llengua, dels nostres costums, de la nostra cultura, de la nostra història, de la nostra manera de viure i de treballar, de la nostra música, dels nostres balls, de les nostres gloses, del nostre menjar, de la nostra manera de vestir i de comportar-nos.

Tenguem ben present que, si no ens hi posam de bon de veres, a procurar-hi aquesta tasca tan engrescadora ¿quina Mallorca, i quina vila de Búger arribarem a tenir d'aquí a uns anys?

N'hauré d'aprendre, a fer-hi bé aquesta bella tasca. Esper que tots ens hi afanyem una miqueta més, a partir de la celebració d'aquesta Festa i Fira des Jai, el pregó de la qual vull acabar, tot recordant-vos les estrofes d'una glosa que va fer un autor d'aquí i que deia més o manco aixuxinetes:

«Via fa qui no s'atura
Ni camina a l'inrevés,
Si desplega a gran altura
I amb moltíssim d'interès
L'estendard de la cultura
I la senyera del progrés».

Per això, deia el poeta:
«Despleguem nostra cultura
Cap als quatre vents del món,
Despleguem-la a gran altura,
Sense por ni cap fissura,
Amb l'orgull de ser qui som.»

I afegia el patriota:
«Despleguem les quatre barres
Cap als quatre vents del món,
Despleguem-les ben ufanes,
Sense por ni cares llargues,
Amb l'orgull de ser qui som».

Jo em deman, i vós deman:
«¿I a Búger, què?» - com diria algú.

«Siau qui sou"! Ben Bugerrons!

BONA FESTA! PER MOLTS D'ANYS! Ω

Déu natural «fet formiga»: una inusual experiència cals motilons

«R.» <taubecolom@ono.com>

“Vincí el cap. El sol cremava el meu coll. -Ah, Jesús, aquesta gent t’han de menester. Mostra-t’hi. Trau-me d’enmig i parla’ls en llur propi idioma a fi que puguin veure’t tal com ets. Oh, Jesús, fes-te un Motiló”.

“...No entenguí tot el que em contaren. Les llegendes motilones són tan complexes com qualsevol teologia. Però sí entenguí una cosa nova: llur pregon sentit de pèrdua... Heus ací els motilons a la recerca de Déu... L’home enfilat a l’arbre en davallà i se’n uní. Ens recordà la llegenda a tomb del profeta que vindria portant soques de bananer, i que Déu sortiria d’una d’aquelles soques. Jo no podia copsar gaire la idea que s’hi amagava.

-Per què cercar Déu tot eixint de la soca d’un bananer? -els demaní.

Quedaren perplexes. Per a ells tenia sentit, però no sabien explicar-ho... Una secció transversal de la soca rodolà als nostres peus. Un dels motilons l’aixecà i li donà un cop de matxet, i la tallà, accidentalment per la meitat... Algunes fulles, que encara romaniens adins sense desplegar-se i sortir es desfullaren... semblaven les pàgines d’un llibre.

De sobte un mot esclatà dins el meu cap: Llibre! Llibre!

Obrí la meua motxilla i en traguí la meua Bíblia. La vaig obrir. Cartejant-ne les pàgines, les mostrí als homes. Assenyalfí les fulles de la soca i tot seguit la Bíblia.

-És açò! -els feu- heus ací la cosa! Aquesta és la soca bananera de Déu.

Un dels indis em furtà la Bíblia de la mà. Començà a arrencar-ne fulls i a ficar-se’ls a dins la boca. Cregué que si engolia els fulls es ficaria Déu a dins. Com no succeïres, començaren a demanar-me. Com explicar-los l’Evangeli? Com fer-los entendre que Déu, en Jesús, s’havia fet com un d’ells?

De sobte recordí una de llurs llegendes a tomb d’un home qui s’esdevingué formiga. Assegut en una dreuera després de la cacera, guaità unes formigues que tractaven de bastir llur formiguer. Volgué ajudar-les a bastir una bona llar, com la dels motilons. Però a causa del seu enorme tamany i del fet de ser un desconegut, les formigues s’espantaren i se’n fugiren.

Illavors, miraculosament, s’esdevingué formiga. Hi visqué i les formigues hi confiaren. Un dia els contà que en realitat no era una formiga, sinó un motiló, i que en certa ocasió volgué ajudar-les, però elles s’esglaiaren. ...I se’n rigueren car ja no se semblava en res a aquell ésser enorme i terrorífic que els havia mogut la terra. Però just en aquell moment s’esdevingué novament motiló i començà a amuntegar la terra. Ara el reconegueren...sabien que no els faria

cap mal. Aquesta és la raó per la qual... les formigues tenien formiguers... com les llars dels motilons.

Quan tal història em vingué al cap, en copsí per primera vegada la lliçó. Si algú és fort i poderós ha de tornar-se petit i feble per a poder caminar i treballar amb uns altres éssers febles. Era un paral·lelisme perfecte d’allò que Déu havia fet en Jesús.

...sabia que Déu disposà que ara era el moment per parlar-ne. Prenguí el mot que vol dir “tornar-se formiga” i el vaig fer servir per explicar l’encarnació (en motiló).

-Déu s’ha encarnat (“fet formiga”) en un home -els amollí.

Quedaren bocabadats. Es féu un silenci tens i sobrecol·lidor. La idea que Déu s’hagués fet home els deixà atordits.

-Per on caminà? -demanà el metge bruixot mormolant.

Cada motiló té el seu propi camí particular, és la seva personal senyal d’identitat.

-Jesucrist... pot mostrar-nos el viarany de Déu.

-Mostra’ns Jesucrist.

...Els diguí que fou assassinat i soterrat. Una ona de tristesa els cobrí. Un home començà a plorar. Era la primera vegada que veia plorar un motiló. La idea que Déu s’havia mort i ells eren perduts els féu plorar i sanglotar...

-Com puc caminar per la senda de Jesús? Cap motiló no ho ha fet mai...

...Per a esbrinar-ho has de “lligar les cordes de la teua hamaca” a Jesús i quedar suspès en Déu.

...Vull lligar les cordes de la meua hamaca a Jesucrist. Com puc fer-ho? No el puc pas veure, ni tocar-lo.

-Tu has parlat als esperits, oi?

-Ah, ja, ja ho entenc.

En sent demà aparegué amb un ample somriure a la seva cara:

-Brutxco, he lligat les cordes de la meua hamaca a Jesús...

...no em demanà mai sobre el color dels cabells de Jesús o si tenia els ulls blaus. Per a ell hi havia una sola resposta: era bru i d’ulls negres.

Duia un tapall per calçotets i caçava amb arcs i fletxes.

Jesús era Motiló”.

(Bruce Olson, “Per aquesta creu et mataré”, alguns fragments, història real d’un jove expert en llengües, desencantat de l’església convencional, qui se’n va tot sol a les selves de Veneçuela i viu durant anys amb les tribus motilones, que acaben convertint-se al cristianisme de manera natural a través de diàlegs amb ell, tot respectant les formes culturals bàsiques, l’idioma, etc. si bé millorant la infraestructura econòmica, sanitària, cultural, de solidaritat, etc.).

Franco ha resucitado

Dicen que en estas va Franco y resucita y se encuentra con el cura del Valle de los Caídos:

- ¡Milagro! ¡Caudillo! Pero, ¿cómo es posible?
- ¡Déjate de monsergas y dime! con esto de la democracia, ¿quién manda ahora?
- No se preocupe, Su Excelencia, mandan los nuestros.
- ¿Ah, sí?
- Sí mire: de Presidente, Aznar...
- ¡Muy buen periodista! Del ABC, ¿no?
- ¡No, no! El nieto del periodista es quien manda.
- ¡Ah! Bueno. Pero, ¿y de portavoz del Gobierno quién está?
- Pío Cabanillas.
- ¡Muy inteligente! ¡Sí señor!
- No, su Excelencia, el hijo.
- ¡El hijo dices? Y he oído por ahí arriba que los moros están dando problemas, ¿quién está al cargo?
- Rodríguez Miranda.
- ¡Hombre! ¡Torcuato! ¡Muy acertado para el cargo!
- ¡No, no, no, su Excelencia! El hijo de Torcuato.
- ¿Y en Vascongadas, a quién habeis puesto?
- A Mayor Oreja.
- ¡Hombre, mi fiel Marcelino!
- No, su Excelencia, el sobrino.
- ¿El sobrino? Y en Galicia, dime: ¿a quién tenemos en Galicia?
- A Fraga.
- ¿El nieto?
- No... ¡él mismo!

QUE HABLEN LAS PISTOLAS!!!

«¡La tierra para el que dispare primero!
¡Que hablen las pistolas!
¡Muera la razón, viva la muerte!».

(Millan-Astray,
Coronel en Jefe de la Legión durante la Guerra Civil)

Franco, el día que te fuiste
nos bebimos el vino de unas cuantas tabernas
y dimos suelta a nuestras canciones
y a nuestros mas queridos gritos panfletarios
tardaste mucho tío
tardaste demasiado
no te dabas cuenta, que unos cuantos
esperabamos ansiosos tu adiós al mundo
como el agua de Mayo, Franco
como el agua de Mayo.
Pero pasaron los tres días convenidos
y ya no lo dudamos
estabas muerto, perfectamente muerto
pero no demasiado
pues aun se palpaba en el ambiente
cierto hedor, cierto tufo, a Franco.
Con cuanto dolor tu esposa «señora»
y tus inconsolables viudos, te lloraban
Franco, fuiste la pesadilla, la mordaza
siniestro y cruel, payaso
inevitable comparsa del silencio
del morderse los labios
fantasma omnipresente y sanguinario
verdugo de la imaginación, del pensamiento
martillo del obrero
asesino del pueblo Franco
asesino del pueblo.
Pero ya ves si es que lo puedes ver
«Don Francisco» como nos vamos apiñando
para luchar contra aquello que nos has legado
pues aqui estamos los mismos
los de siempre,

EL PUEBLO JODIDO

La repressió no s'atura, nosaltres tampoc

<esprai3@hotmail.com>

Manuel de Pedrolo deia 'Cal protestar, fins i tot quan no serveixi de res' i els Kortatu s'hi reafirmaven amb allò de 'aunque esté todo perdido, siempre queda molestar'. I és que hi ha moments de la lluita en què realment arribem a pensar que tot allò que fem no serveix per a res, o que ho tenim tot perdut.

Res més lluny de la realitat.

Tot sovint, a les parets dels nostres carrers, trobem infinitat d'eslògans que il·lustren circumstàncies concretes de l'independentisme d'esquerres.

N'hi ha un que retrata perfectament el que ens està passant ara mateix:

'La repressió no s'atura, nosaltres tampoc'.

I és que malgrat que la repressió legislativa no s'atura: LOU, il·legalització de partits, AVL i llistes de paraules 'genuïnes', precarietat laboral, imposició de l'espanyol i el francès, retall de la prestació d'atur... i malgrat que la repressió judicial i policial tampoc s'atura: atacs constants als nostres espais, pallisses, detencions, secretes, infiltrats, tortures... encara que només sigui per dignitat personal, la lluita eterna per la llibertat continua. No hi ha res perdut, perquè l'única lluita que es perd, és la que s'abandona. I guanyarem!

grava-te'ls al cap!

012

012 **atenció
ciutadana****Informació general
i serveis**

El telèfon 012 informa sobre els diferents serveis i organismes de la Generalitat de Catalunya i sobre infinitat de serveis d'arreu del país.

112

112 **emergència****Ambulàncies, bombers
i policia**

El telèfon 112 facilita l'accés dels ciutadans de Catalunya als serveis d'emergències. Un únic telèfon per a totes les emergències.

Molt per fer
Molt per viure →

Generalitat de Catalunyawww.gencat.net

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Traspàs saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

Es lloga tercer pis a sa Pobla, completament equipat en lloc cèntric. 120 m2, cuina, bany, saleta gran menjador, 2 dormitoris dobles i un individuals, balcons... Tel. 652 225 818 - 971 547 823.

Venc a ses Rotes d'Alaró adossat forrat de pedra. Tres dormitoris, tres sales de bany, saló amb xemeneia. Vistes molt bones i molt de sol. Portassa per a dos cotxes i traster. Preu 420.710 €.

A Binissalem, venc casa. Dues altures, 12 metres de façana, 3 dormitoris, 1 bany, terrassa, garatge, porxo, jardí. Opcional caseta de convidats. 144.243 €. Centric. Tel. 661 427 008.

Particular ven local de 100 m2. Més de 100 m2. de terrassa adequat per a qualsevol negoci a la Plaça d'Orson Wells de Ciutat. 110.000 €. Tel. 971 770 099.

SERVEIS
PROFESSIONALS

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Fontana, 6-2. Cita prèvia. 670 067 314

Duet de cançons en català s'ofereix per tocar arreu dels PPCC, Bústia Postal 223 de Torredem-

barra. El Tarragonès, 43830 <http://paisoscatalans.org//tres>.

Amb acompanyament musical, soprano mallorquina, canta a les vostres nocces, nocces de plata, comunions... Tel. 971 121 123.

Comunions, festes. Gran espectacle de pallsos en català. Tel. 677 898 462.

Comunions, festes. Gran espectacle de Màgia en català. Tel. 658 117 262.

PERSONALS

Als Països Catalans es fa molt bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommeu en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel. 907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Llovers. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180

Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Òscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

Coneixeria seixantina enamorada de Mallorca i les seves coses. Tel. 657 012 568.

COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escriviu a: JERC, Santiago Russinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servicom.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaüt de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Llengua (Ensenyans a distància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2 -14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. <http://www.estelnet.com/lluïta>

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C * 934 411 188

Si vols rebre l'Euskararen Berripaper (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hitzkunta Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2- 01020 Victoria Gasteiz.

A tots els valencians que vulguin contribuir a la reconstrucció nacional del País valencià, l'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Són els nacionalistes valencians. 963 879 408

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Escalola, figures de tota classe: naixements, angelets... Som artesà, preus sense competència, ofertes periòdiques. Em trobareu a les principals fires de Mallorca tota, i al tel. 971 294 444.

Ja ha sortit el número 5 de la revista de música popular i tradicional "La Canya". Podeu demanar-la a la Bústia Postal 696 d'Alacant 03080 (Catalunya Sud) Tel. 963 485 517.

Des de l'Arxiu de Documentació i Propaganda Política-ADP estam fent un gran fons documental de la propaganda editada pels partits polítics, sindicats i moviments socials. Si teniu per casa adhesius, calendaris de butxaca, targetes reivindicatives... que no les faceu servir ens les podeu fer arribar a: ADP Ap. de Correus nº 1.106 07080 Ciutat de Mallorca. Correu elec.: adp@mallorcaweb.net. Disposam d'un fons de material repetit per intercanviar amb altres arxius o particulars interessats.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlarem. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

Sa dona és
temptadora

Climent Garau de Llucmajor
Tel. 971 662 820

Sa dona ha escalat
una molt alta altura
Sa seva bella figura,
a molt d'homo s'ha guanyat.
Quant ell compte s'ha adonat,
l'hi ha posat cabestrell,
ha fet una corda d'ell,
lo mateix de ca fermat.

Aquella dona eleganta,
formosa de naixement,
amb caminar molt solvent,
Se la sol mirar, quan passa.

El jove mai no se'n cansa,
mirar un cos escultural,
Amb un riure angelical,
Els seus malucs, ella dansa.
I a més, si va de moda,
amb vestits molt temptadors,
cenyits pels quatre cantons,
floreix com la col dins l'horta.

En el jove molt l'importa,
declarar-li son amor,
Es com la grossa explosió,
que rebenta caixa forta.
De tot això s'ha adonat,
avui sa dona moderna,
que a molt home desperta,
de tenir-la al costat.

Aquell senyor advocat,
La te com a secretària,
tot moment fa sa rialla,
amb el llaç estudiat.
Els homes molt han prescrit,
a dins ses grans oficines,
les han cobert joves nines,
que duen curt es vestit.

Això mos ha succeït,
És una gran novetat,
ses casades han deixat,
que s'home faci és rosti.
Sa dona s'aixecarà,
a les set des dematí,
per les vuit poder cobrir,
sa plaça que s'assignà,
El senyor se cuidarà,
a tot passar sa revista,
sa secretària acaricia,
amb un ramell perfumat.

Per això, s'home casat,
si te ell sa dona llesta,
a fer la feina s'apresta,
dur el vestit escotat.
Això dona facultat,
en el patró provocar,
si és vell exigirà,
de fer qualche disbarat.

Qualque patró arruïnat,
Això està a la vista,
compareix ell a sa cita,
dins un saló reservat.
El seu home enganyat,
estimant sa seva dona,
tot això no és cosa nova,
Ja ho era, temps passat.

Sa política mos ha dut,
de posar-hi moltes dones,
per xerrar elles son bones,
per poder pujar amunt.
Els polítics que hi ha avui,
de dones van reforçant,
primers càrrecs los han dat,
per fer gros és caramull.

En el Congrés i Senat,
hi comanden dues dones,
mos han canviat ses coses,
diferents del temps passat.
Vàrem patir un regnat,
amb dona molt atrevida,
va ser la Reina Cristina,
protegint Cristiandat.

L'ideal ja ha prescrit,
No hi ha esquerra ni dreta,
mos domina sa pesseta,
des s'euro en treim profit.
Això no era previst,
si partim de temps enrera,
s'ha fet grossa sa barquera,
moltes nacions s'han unit.

Mos ve un gros cataclisme,
a dins sa nostra nació,
es pobre ha tornat senyor,
això està a la vista.
Se te la vista en l'artista,
se veu per televisió,
tothom cerca imitar-lo
mos durà un gran conflicte.

Amb sa llei que està establerta,
fins als setze anys anar a
escola,
tant si és ric com si es pobre,
s'aplica es mateix concepte.
Es una edat de respecte,
haver pujar a lo senyor,
es treball agafar-lo,
d'això anirà ben alerta.

Els pares s'han rebentats,
per poder mantenir-lo
sofrir-lo i vestir-lo,
duen grossos maldecaps.
de to ells s'han afuixat,
per protegir el seu fill,
ara li ve es perill,
molts d'ells seran mal pagats.

De se ametlles i gra,
dels porcs grassos que ha venuts,
seran uns treballs feixucs,
per els euros arreplegar,
el seu fill li exigirà,
que li compri una moto,
mes tard uns euros pel cotxe,
per anar a passejar.

El seu pare ha tornat vell,
sa feina li és feixuga,
al seu pare no ajuda,
s'ha mustiat el ramell,
ja no pot disposar d'ell
ha perdut la resistència,
El durant a Residència,
per tenir-lo enfora d'ells. ♫

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI

Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

**Necessitam comercials arreu de
la nació catalana i especialment
a Eivissa i a Menorca.
Telefonau-nos a l'Estel.
Tel. 971 265 005**

Els Borbons tornen a Calaceit. A demanar perdó?

S'ha anunciat que el dia 24 de maig (la data encara balla però les mesures de seguretat ja han començat) els reis d'Espanya vindran als Països Catalans, concretament a la vila socarrada de Calaceit, al Mataranya. Un dels pobles de la Franja de Ponent on el cruel monarca Borbó Felip V el 24 de gener de 1706 després d'una setmana d'assetjament entrà amb la violència que el caracteritzava, decretant una setmana a sang i foc.

El poble fou saquejat i finalment cremat.

Desenes de calaceitans foren violats i assassinats en mans de les tropes del Borbó.

El seu descendent ve ara novament com a monarca Borbó. Ω

L'MDT ESTRENA PÀGINA WEB

El Moviment de Defensa de la Terra ha posat en marxa oficialment la seva pàgina web a [estelnet.com/mdt](http://www.estelnet.com/mdt).

La pàgina, està estructurada en organització, actualitat, documentació sectorial, documents i publicacions i altres serveis com hemeroteca i enllaços. Dins de la secció de publicacions, trobareu els números de les revistes ESTELADA ROJA i LA VEU DE LA TERRA. Ω

<http://www.estelnet.com/mdt>
Font: agusti@llibertat.com

Un futrall de capellans gironins Proposen fer sacerdocis femenins

Que del sotmetiment a celibat
Aviat s'alliberi als capellans,
Més de setanta rectors catalans,
Al seu bisbe li ho han demanat.

Ara vivim un temps de modernitat,
I entenem aquesta proposta rectoral,
Fins que l'exclusiu accés sacerdotal,
A les dones esdevingui compaginat.

Ara, els ecumènics d'alta dignitat,
Immediatament han dit: oposició,
Negant-li a la dona, sa ordenació,
Com si això fora eterna continuïtat
I volen mantenir-les el pas barrat,
A fer com l'home explicant religió.

La proposta dels gironins capellans,
La considerem, prou necessària,
Per esborrar una imatge totalitària,
Inspirada en trets antediluvians.

Que els capellans mantenen celibat,
Hom dubta de sa exacta observància,
Millor és acomplir una constància,
A una muller, guardant-li, fidelitat.

A les dones sa sacerdotal ordenació,
De sempre hi tingueren l'accés tancat,
Per contra accediren a la santedat,
Mitjançant ala vaticana canonització,
I són objecte d'abundant veneració,
Si no ho creieu, aneu a Montserrat!

Reflexió

L'església ha de ser actualitzada,
D'acord amb els moderns esdeveniments
I lliure de limitacions procedents,
D'obstinada jerarquia petrificada. Ω

Barcelona, Jaume Alfonso i Barceló

LA NOSTRA CUINA

Bunyols de l'empordà

Ingredients: Per al llevat: 100 gr. de pasta de pa, 60 cm3. d'aigua tèbia, 5 gr. de llevat de forner i la farina que admeti per a què resulti una pasta mitjanament ferma. Per a la pasta: el llevat anterior, reposat fins que hagi pujat bé, 100 gr. de sucre, un pessic de sal, 60 cm3. de llet tèbia, 5 ous, 500 gr. de farina, comí i pell ratllada de llimona. Oli per fregir la pasta i mel i sucre per sucarr-los o per tirar-ho damunt.

Preparació: Es barregen els ingredients del llevat i es pasten bé. Es deixa llevar, amb una gota d'oli fregada al damunt i tapat amb un drap, en un lloc càlid. Quan hagi fermentat, es barreja amb els altres ingredients de la pasta i es treballa fins a que resulti totalment homogènia. S'escalfa l'oli, procurant que no es cremi. Quan sigui calent, s'hi comencen a fregir els bunyols. Es formen agafant, amb la mà oliada, la pasta a l'entorn de l'índex i deixant-la caure dins l'oli. A mesura que estan fregits, es van posant a escórrer.

Es serveixen amb el sucre o la mel pel damunt, o bé sense amanir-los, amb la mel i el sucre en sengles bols, per a que cadascú suqui al seu gust.

Belgues

Ingredients: 200 gr. de farina, 10 gr. de llevat de pastilla, 130 gr. de llet, 100 gr. de mantega, 3 gr. de sal i el sucre que admeti.

Preparació: Es fa un pou amb la farina, s'hi posen 110 gr. de llet al mig i s'hi dissol el llevat. Després, s'hi va incorporant la farina, fins a formar un pastó, que es deixa fermentar, tapat amb un drap. Quan ha pujat, es dissol la sal en la resta de llet i es barreja amb la pasta, junt amb la mantega, fins que quedi una pasta que es desenganxi dels dits. Es posa un munt de sucre sobre el marbre i se'n escampa una mica. Es divideix el pastó en boletes, que es van funyint sobre el sucre escampat, tot tornant-ne a escampar a mesura que el vagi absorbint. Després, s'estira cada bola, fent-ne una tira prima que es posa sobre una llauna del forn. S'enrega el forn, a uns 140°C. Es deixen tornar a pujar i, al moment d'enfornar-les, es senyalen uns talls amb el ganivet, per poder-les trencar bé, un cop cuites. S'enfornen i es treuen quan ho són.

Greixonera dolça

Púding mallorquí (herència anglesa, segurament)

Ingredients: Sis ous, 1 l. de llet, 100 gr. d'ensaïmades seques (o de pa de pessic), 250 gr. de sucre, llard, un tros de tronquet de canyella i la pell ratllada d'una llimona.

Preparació: Es trosseja l'ensaïmada i es remulla amb la llet. Es baten bé els ous i es barregen amb les ensaïmades, la llet, el sucre, la canyella i la pell de llimona. S'aboca en una cassola enllardada i s'enforna a 120°C. Quan punxant-ho amb una broqueta, surt neta, ja és cuïta.

Cocarrois

Ingredients: Per a la pasta: una tassa d'oli i una d'aigua, una mica de llevat de forner (com una nou) i farina fluïxa. Per al farcit: bledes (sense els tronxos), una mica de ceba i, si es vol, una mica de col-i-flor; panses, oli, sal i pebre vermell.

Preparació: Es trinxen la verdura i es deixa marinar en sal, tota la nit.

Es barregen els ingredients de la pasta, menys la farina, fins que la mescla sigui homogènia. Llavors, s'hi afegeix la farina que demani, fins que es comenci a desenganxar la pasta dels dits.

Es fan discs de pasta, ben primos. Sobre una meitat del cercle es posa la verdura, ben espremuda, i unes quantes panses, tot ben amanit amb oli i pebre vermell. Es tapa, doblegant pel damunt l'altra meitat del cercle i es tanca, pessigant. Es dobleguen les puntes, per donar-li forma de creixent, i s'enfornen.

S'ARENAL DE MALLORCA

A partir d'ara, en Joan de Déu Segura regenta el Bar J.S. al carrer de Joaquim Verdaguer de s'Arenal. Despatxa els plats combinats i les tapes. Tel. 600 032 150

Fa 24 anys que n'Helena de les Mores de Valladolid regenta la Cafeteria Alt Düsseldorf al carrer de Toquio de s'Arenal. Se menja a partir dels 6 a la carta. Tel. 971 265 733

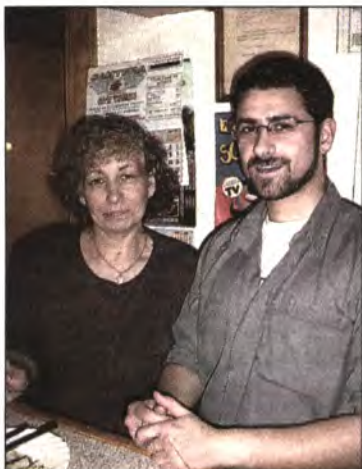
Fa 4 anys que n'Antònia Moreno regenta la botiga de moda masculina American Dressmann al carrer de Joaquim Verdaguer de s'Arenal. Tel. 971 269 018

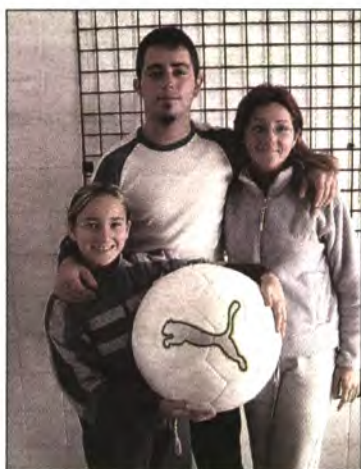
Des de l'any 1958, en Pere Canals de santa Maria del Camí te ferreria a s'Arenal, primer al carrer dels trencadors i ara al carrer de Mallorca. Ara està jubilat. Els seus fills Pere i Mateu són els actuals ferrers. Tel. 971 440 900

Fa 8 anys que n'Antoni Gaia va obrir el Taller ses Cadenes. Abans va tenir el Taller Sant Francesc al Pil·larí. El nom Gaia ve del poble i del riu Gaia a Girona. Tel. 971 265 551

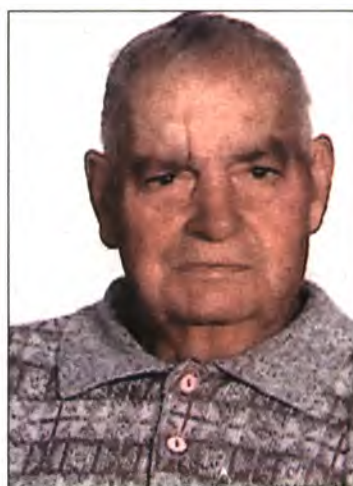
Fa 3 anys que na Maria Laura Bonnin i el seu fill Joaquim Sánchez regenten el Bar Bodega Julià a ses Cadenes. Despatxen els menús a 5'70 Tel. 971 263 066

En Miquel Àngel Navas i ma Joana Moreno acaben d'obrir la botiga Esport Shock al costat de l'Ambulatori de s'Arenal. Tel. 971 261 010

Fa 22 anys que en Josep M. Rosselló és l'amo de l'Hotel Arcàdia i de l'Hotel Platja Sol a s'Arenal de Mallorca. També fa 22 anys que està subscrit a l'Estel de Mallorca. El senyor Rosselló ens assegura que els seus clients paguen sense remugar l'ecotaxa. Com a hotel·ler està molt satisfet amb el Govern Balear pel projectes de millora a la comarca de s'Arenal. Tel. 971 260 064

En Joan Planells i Costa, natural de santa Gertrudis a Eivissa, va morir el mes passat als 88 anys a s'Arenal. L'any 1965 fa fugir de l'Alger i va posar el Bar Meriendas de París al carrer de sant Cristòfor. A la família Planells de s'Arenal, la nostra condolença.

Fa 30 anys que en Benito Garcia és enrajolador i alicatador. Quan era jove fa feina durant molts d'anys de cambrer a les discoteques Aloa, Zorbas, Kiss, Paradise... i a l'hivern posava rajoles. Ara fa uns anys que ha deixat això de les discoteques. Ara fa 2 anys que amb la seva dona ha obert la botiga de queviures Beach & Sun al carrer dels Trencadors de s'Arenal. Tel. 971 652 980

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Adreça

.....C.P.

Població

C.I.F.Tel.

M'interessa una subscripció

ANUAL 35 €

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa

Adreça

Núm. entitatNúm. sucursal

Compte núm.

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

Francesc Cerdà de Jarazuel (Requena), regenta el Bar Figaro a s'Arenal. Despatxa plats combinats a 6 . Se queixa que al costat del bar hi ha un souvenir convertit en casa femer on la madona hi arreplega el que troba i això fa que les rates i les mosques tinguin molt de menjar. Tel. 971 263 021

Fa 12 anys que na Rosa Maria i en Manolo obren la botiga Cortinatges s'Arenal, al carrer dels Trencadors, 19. Tenen cortinatges i roba de la llar. Tel. 971 443 322

Fa 36 anys que n'Antoni Ruiz fa de pica-pedrer a s'Arenal. Fa 22 anys que és mestre d'obres. Fa xalets i reformes. Tel. 971 741 096

Fa un any que en Miquel Capellà regenta la botiga de pesca Calicó al carrer de Maria Antònia Salvà a s'Arenal. Tel. 971 441 974

FYRTEL COMUNICACIONS

Telefonia Mòbil

Telefonia Fitxa

Accessoris

Servei tècnic

Carretera Militar nº 256. Tel. 971 743 407. Mòbil 677 085 098. Fax 971 743 389. 07600 s'Arenal de Mallorca